ONDE STJÆRNER.

AF

ADOLPH HERTZ.

ONDE STJÆRNER.

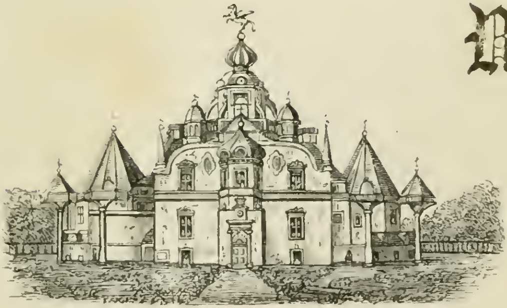
EN FORTÆLLING

OM

HVEEN OG URANIENBORG

AF

ADOLPH HERTZ.

KJØBENHAVN.

FR. BORCHORST'S FORLAG.

TRYKT HOS NIELSEN & LYDICHE.

1880.

INDHOLD.

ONDE STJÆRNER.

I.

En Middag paa Uranienborg.

Den grønne Stue eller Sommerstuen var den smukkeste og anseligste paa det prægtige og vidt berømte *Uranienborg*. Loft og Vægge vare bemalede med Træer og Blomster af alle Farver. Den var beliggende i andet Stokværk og fra Vinduerne, som vendte mod Vest, havde man paa den smukke Aarstid en henrivende Udsigt over Slotshavens gyngende Trætoppe og de omliggende grønne Marker til Sundet med Sejlere og den sællandske Kyst.

Her sad en skøn Sommerdag et Selskab af højbaarne Herrer og Fruer om et rigt besat Middagstaffel. Det var Lensmanden paa Hveen, Hr. *Tyge Ottesen Brahe*, den berømte Astronom, som havde Besøg af Frederik den Andens Gemalinde, den unge og smukke Dronning *Sofie*, der samme Dags Morgen Klokken Fem var landet paa Øen med et lidet Følge af Herrer og Damer.

En lang Række af sjældne og kostelige Retter gik Bordet rundt i Sølvskaale og Fade med Tilbehør af en Overflødighed af Vine. Trætte af Rejsen og Dagens Besværlighed med at tage Slottets mange Mærkværdigheder i Øjesyn, lode de højadelige Gæster sig Alting smage. Man roste Anretningen og Værtens Forstand paa de jordiske Ting, thi i den Henseende var Ingen blind for hans overordenlige Egenskaber; i andre Henseender vare Øjnene ikke altid saa opladte.

— Eders Naade maa ikke staa op fra Bordet, før I har smagt min bedste Vin, sagde Værten, idet han tog en Kande som en Tjener frembar og hældede i Dronningens Bæger. Den er en Skænk af Kejser *Rudolf*, som blev mig foræret den Tid jeg overværede Hans Kurværdigheds prægtige Kroning i Regensburg. Kongen, Hans Naade, har den maa vel ske ikke bedre.

— Altingest er her saa kosteligt — hvad har Kongen som er bedre?

— Eders Naade gør mig ganske skamfuld. Jeg har rare og nyttige Instrumenter, samt adskilligt andet Arbejd, som nok er værd at bese. Men jeg kan ellers ikke maale mig med fyrstelige Folk, undertagen hvad denne kostelige Vin belanger. Jeg vil bede min gunstige

Herre at modtage en liden Skænk deraf, forsendt tilbage med Eders Naade.

En ung Person af Selskabet, ret køn, med et fornemt, afglattet Væsen, men hvis matte Øjne og slappe Træk tydede paa Udsvævelser, bøjede sig mod sin Sidemand, en bredskuldret Kæmpe med et stort, kugledannet Hoved, og hviskede ham i Øret:

— Han har let ved at forære ham en Kande Vin. Hans Naade har for nogen Tidlang siden forlenet ham med Nordfjord Len, samt elleve Gaarde her i Skaane, Alt kvit og frit, uden Afgift og Besværing.

— Han har derforuden foræret ham et godt nyt Skib paa halvhundrede Læster, svarede den Tiltalte og nikkede til Tegn paa Forstaaelse.

— Men hør, vor Junker! udbrød Dronningen, af Iver for ret flittigen at bese eders Boligs mange Vidunderlighedsstykker, har Vi slet ikke tænkt paa Landet selv. Her findes jo Levninger af fire gamle Borge med Volde, Grave og Grundmaal, hvorom der ganger sælsomme Frasagn. Dem maa I vise Os og fortælle Os deres Historier.

— Eders Naade kunde faa bedre Undervisning herom af Mester Anders. Han har just vore gamle danske Historier under Hænder.

Ved disse Ord saae Lensmanden paa en

lige over for ham og Dronningen siddende Person, som udmærkede sig ved et noget blegt, langagtigt, af et fremstaaende kruset Skæg omgivet Ansigt, hvis Hovedudtryk var Grundighed og Hæderlighed. Paa Hovedet bar denne Person en lille sort Fløjels Kalot, hvorunder de blonde Haarsnipper tittede frem.

Det var den forhenværende Hofprædikant og nuværende kongelige Historiograf, Mester *Anders Sørensen Vedel.* Han var paa Rejse rundt om i Landet for at studere gamle Monumenter og Gravskrifter, som Forarbejde til sit store Forehavende, Fædrelandets Historie. Dels for disse Studeringers Skyld, dels for at besøge sin gamle Ven og fordums Discipel, Tyge Brahe til Knudstorp, var han ogsaa kommet til Hveen, hvor han var indtruffen nogle Dage før Dronning Sofie.

— Veed Eders Naade, sagde Lensmanden, inden den beredvillige Historiograf kunde faa Lejlighed til at tilbyde Dronningen sin Tjeneste som Cicerone omkring paa Øen, at Mester Anders, blandt andre Stykker, som belanger det Historiske, har samlet en Hob smukke gamle Viser, som er lagt om henfarne Konger og Kæmpers mærkelige og priselige Idrætter.

— Dem maa I med en Hast lade udgaa paa Trykken og sende Os nogle exemplaria

deraf til Lyst og Tidkort for Os og vore Jomfruer . . . . Vi have hørt sjunge af disse Viser og glædet Os deraf.

Mester Anders, til hvem disse opmuntrende Ord vare henvendte, smilede mistrøstig og gjorde Dronningen opmærksom paa, at Papirets Dyrhed levnede ham kun ringe Haab om, i den nærmeste Tid at se sine Visesamlinger udgaa paa Trykken.

— Hvorfor har I da ikke vendt Eder om Hjælp til Kongen?

— Jeg har vel tænkt paa at gøre det, som Høvedsmanden veed, sagde Mester Anders, og saae ved disse Ord paa denne, som om han vilde kalde ham til Vidne paa sine Ord. Men jeg trøstede mig dog ikke til at begære en saadan Hjælp af Hans Naade.

— Om Mester Anders var for frygtsom til at tale til Kongen derom, sagde Dronningen, idet hun paany henvendte Talen til Lensmanden, hvorfor, vor Junker, har I da ikke ladet eders egen Veltalenhed skinne for Kongen i denne Sag, at hver Mand kunde bekomme disse smukke og lystelige Viser at læse og øve sig i saadanne Sange?

— Eders Naade! Jeg skatter hans Arbejd saare højt, og ønsker min gamle Ven al den Hjælp og Bistand han kan trænge, for at kunne forfølge denne priselige Handel til Gavn

og Glæde for alle Folk. Men røre Noget hos Kongen derom, det siger jeg dog rundt ud, det gør jeg nødigen. Jeg kan ikke tale for Andre, saalænge jeg endog gør mig Betænkende ved at tale for mig selv. Jeg har Hans Naades Bistand behov til Forfremmelse af min egen Handel her paa Steden med at forfare Stjærnernes Løb paa Himlen. Men jeg har alt stillet saa mange Krav til Hans Naades gavmilde Rundhed, at jeg vel nødigen skulde fremkomme med flere?

— Kan Kongen gøre bedre, end ophjælpe denne priselige Handel til nyttige Kundskabers Udbredelse, sagde Dronningen, og saae sig ved disse Ord om i Kredsen af de Tilstedeværende, paa hvis Ansigter man tydelig kunde spore, at Samtalen havde taget en Vending, hvorunder den lagde mer end almindelig Beslag paa deres Opmærksomhed.

— Det Spørgsmaal maatte Andre helst besvare, sagde Lensmanden, jeg kunde samtykke det for let. Naar jeg ellers dagligen maa høre, hvorlunde min naadige Herre fortales af Mange formedelst den Gunst og Gave han beviser mig saa uspart, saa befrygter jeg tidt, at staa hindrende i Vejen for Andre, som kunde have Krav paa hans kongelige Naades Gavmildhed til Ophjælpning af anden nyttig Handel og Væsen. Jeg maa dog vogte

paa, at jeg ikke forleder Hans Naade at agte de Tjenester for højt igen, som jeg glæder mig af at kunne vise den lovlige astronomiske Kunst her i Landet.

Idet Lensmanden talte om den Kritik af Kongens Gunstbevisninger mod ham, som mærkedes i det Skjulte, mødtes hans Øjne med den unge Persons, som havde hvisket med sin Sidemand om disse Ting. Det var Dronningens Hofjunker, den forgældede *Ivar Krabbe*. Han tog hurtig Øjnene til sig, idet hans Blik mødte Lensmandens, men Dronningen havde opfanget det mellem dem vexlede Øjekast og en Sky lejrede sig paa hendes Pande.

— Ivar Krabbe! udbrød hun, I hører hvad her tales. I maa bekræfte Os disse Ord, om Vi ellers skal tro paa dem! Er det saa i sig selv, maa I sikkerlig vide det. Kan Nogen virkelig fortænke Kongen, at han ophjælper den Handel her paa Steden til nyttige og lovlige Kunsters Forfremmelse?

Junkeren glattede sit Mundskæg og betænkte sig paa Svar. Han kunde ikke bekvemme sig til at indrømme Lensmanden Noget, og vovede paa den anden Side heller ikke at være af anden Mening end Dronningen.

— Eders Naade maa gunstigen betænke vor Faakundighed, sagde han omsider, ikke

uden et Anstrøg af Ironi. Det er en Handel for Himlen, for Jorden skikker den sig ikke.

— Nej, visselig skikker den sig ikke for Jorden, denne Handel, naar Menneskene paa Jorden skikke sig som vi for nærværendes Tid. Vi passe vore Heste og Hunde, vi Smaa, vor Skaaldrikken og vor Jagt, vor Dystrenden og vore Væddemaal, og mænge os ikke i Andet. Det hjælper ikke, at man underviser os anderledes, det bliver i det samme Væsen som før med disse Ting aleneste, hvorpaa vi uden Ære spilde vore Aar. Vi tro os i vor gode Ret til at tale bespottelig om Andre, som have Glæde af andre Ting og behværve sig af deres kloge Nemme med at forfare dem. Vi er fortrydelige paa Kongen for den Anseligbed han giver saadanne Folk med at bifalde deres Handel og glæde sig deraf, dog i Besynderlighed for den Skænk han beviser dem, som er fattig nok, aldenstund Hans Naade mener, at han med saadanne Folk kuns ophjælper nyttige Kunster og Videnskaber, som vil leve længe og agtes højt, naar vi Alle er Støv og Ormesæk!

Disse Ord, som Dronningen udtalte med Lidenskab og hævet Røst, passede i flere Henseender bedre paa de tilstedeværende høje Herrer i Almindelighed, end paa Den, som nærmest havde foranlediget dem. Hun havde

derfor ogsaa henvendt dem til Selskabet. Junkeren hadede Lensmanden hovedsagelig fordi denne kunde glæde sig ved en rigeligere Tilstrømning af den kongelige Naades Kilder, end han. Og som det gærne gaar med uretfærdigt Had, det blev større paa Grund af Uretfærdigheden. Han fremturede deri for at forsvare sin egen Fejltagelse. Han nedsatte ham personlig for at tilfredsstille sit misundelige, skinsyge Fjendskab, og udtalte sig med Ringeagt om hans Videnskabelighed, ikke just fordi han var ude af Stand til at agte den, men fordi det skortede ham paa god Villie til at gøre det. Skøndt han var en Vellystning, der havde tilbragt sin meste Tid paa Spille- og Værtshuse, hvor han havde skaffet sig Gæld, men ingen Kundskaber, var han af Naturen dog vel begavet. . Hans Standsfæller derimod vare i Regelen mere ærlige, enfoldige og uskyldige. Naar disse jævne Adelsmænd talte om den stjærnekyndige Junker paa Hveen, deres Jævnlige, med et ironisk Smil eller et undskyldende Skuldertræk, saa var det fordi de virkelig vare blinde for Betydningen af hans Studeringer og følte sig overtydede om, at være i deres gode Ret dertil.

Denne Opfattelse af ham, der paa faa Undtagelser nær deltes af hele Adelen, kunde ikke være nogen Hemmelighed for Kongehuset.

Dronningen, der saa vel som Kongen ærgrede sig derover, havde længe pønset paa en Lejlighed til at lade sig forstaa dermed for de uvidende Hofsinder. De skarpe, uforbeholdne Ord hun havde talt var kommet dem uventet som et Lyn, og Lynet var slaaet ned. Alle de høje Herrer sadde betuttede og saae ned over deres brede Pibekraver og deres med massive Guldkæder behængte Fløjels Kapper. Ingen vovede at slaa Øjnene i Vejret, og der opstod en almindelig pinlig Pavse.

— Jeg beder Eders Naade ydmygeligen, lad det staa ved sit Værd, sagde endelig Lensmanden, som følte sig lige saa ilde stemt ved dette Udbrud af Dronningens hæftige Lune som alle de Andre. Jeg har talt uforsigtig og skammer mig derover. Dog, jeg tænkte ikke at kære over Nogen.

Dronningen svarede ikke. Junkeren, som af hendes Tavshed og alvorlige Mine sluttede, at hun fortrød, hvad hun havde talt og gærne vilde gøre sin Uret god igjen, naar man vilde give hende en Smule Anledning dertil, uden at hun behøvede at ydmyge sig selv derved, — besluttede at benytte sig af hendes formentlige gode Stemning til sin Fordel. Han vilde bringe et Kanikedømme i Erindring, som var ledigt, og som han gjorde sig Haab om at faa. Han indledede Sagen ved at minde om

sin tro Tjeneste som en Adkomst, der maatte komme i Betragtning, selv om han var blind for visse Videnskabsting.

Men Dronningen, der mærkede hvor han vilde hen, og som ingenlunde var i den eftergivende Stemning han mente, besluttede strax at betage ham Modet, som hun oven i Købet fandt, var kommet noget ubetimelig over ham.

— I lever overdaadigen, Ivar Krabbe! faldt hun ham i Talen.

— Overdaadigen? gentog han, da han var kommet lidt til sig selv efter Skuffelsen. En Adelsmand er jo dog ingen Kræmmer, at han skal vende Skillingen i Haanden. Man holder sin Stand rundelig med Reputats. Man lever som en fin unger Mand bør at leve, der kænder Artighed og god Skik.

— Men I er jo i Gærde om et godt Giftermaal! I har jo ingen Nød! Kan Vi tro, som Rygtet gaar, da har I Haab om at vorde optaget i Dottermændenes ærede Kollegium.

Junkeren bed sig i Læberne, thi det Giftermaal, han ganske rigtig arbejdede paa, var ikke standsmæssigt.

Han bejlede til en rig Borgers Datter af Grunde, som ikke vare ganske blottede for beregnende Fornuft, og det var ham overmaade

ukært, at Dronningen havde hørt tale om disse ujunkerlige Bestræbelser, især da det var forbundet med visse Vanskeligheder for ham at gennemføre dem, og det saaledes tilmed var uvist, om Slaget kunde vindes og de forfaldne Affairer ophjælpes ved denne i sig selv lidet passende Forbindelse.

— Eders Naade vilde bese Landet, sagde han. Befaler I, at jeg skal gaa og lade sadle? Tiden kunde lettelig forløbe, om det ellers er Eders Naades Agt at ville være hjemme til Nadvertid.

Dronningen maatte le af dette snilde Forsøg paa at bringe Spørgsmaalet i Forglemmelse ved at føre en anden Materie paa Bane.

— Men glem dog ikke, Ivar Krabbe, at vare Os ad, naar disse Ting er kommet i Rigtighed, at vi kan tænke paa vor Brudeskænk.

— Kanikedømmet, tænkte Junkeren, og følte sig lidt trøstet.

Dronningen foldede Hænderne i Skødet og læste stiltiende Bordbønnen. De tunge Sølvbægere stødtes sammen, de svære, hyndebelagte Bænke skubbedes tilbage med Støj, man reiste sig fra Bordet, takkede Værten for Maden, sagde hinanden Velbekomme og fordelte sig i Grupper rundt om i Salen. Dronningen, Mester Anders og Værten dannede

en Gruppe for sig. Mester Anders udtalte sin Glæde for Dronningen over at have faaet Frihed til at kunne offre sig udelukkende for Videnskaberne, efter at han ved Kongens Gunst havde opnaaet et Kanikedømme. Dronningen anmodede ham om en Afskrift af de historiske Viser, saasom han ikke haabede i den nærmeste Tid at faa dem udgivne i Trykken. Historiografen lovede at efterkomme hendes Befaling, idet han dog udbad sig, at hun for en kort Tid vilde have Taal med ham, saalænge indtil han kunde faa gjort et Udvalg af de fornemste og faa det renskrevet.*)

Lensmanden mindede om den Tid, da Mester Anders havde fulgt ham som Hovmester paa hans første Udenlandsrejse og under deres Ophold i Leipzig havt Ordre fra *Jørgen Brahe*, hans strænge Hr. Farbroder.

---

*) Skøndt Dronningen flere Gange baade mundtlig og skriftlig gennem sin Hovmesterinde, Fru *Beate Bilde*, mindede ham om hans Løvte, holdt han det dog aldrig. Efter nogle Aars Forløb fik han imidlertid oprettet et eget Trykkeri i sit Hjem Liliebjerg i Ribe, hvor Viserne endelig bleve trykte. Han sendte da Dronningen et trykt Exemplar i Stedet for det lovede skrevne, og gjorde sin Forsømmelse god igen ved i et Forord, som han lod følge med Bogen og som var stilet til Dronningen, paa en særdeles smuk Maade at give hende Æren for, at det priselige Foretagende havde set Lyset.

til at holde ham fra at dyrke de frie Videnskaber. Han morede sig med at opfriske Erindringen om de Bryderier, det havde voldt den stakkels Hovmester, at gøre sin Skyldighed i saa Henseende. Mester Anders ønskede sig selv til Lykke med, at han ikke havde været i Stand til at overvinde dem, i Betragtning af de udmærkede Frugter af Lensmandens frie Studering, som nu vare blevne synlige, „de mange mærkelige og nyttige Instrumenter og adskilligt andet Arbejde, hvis Lige fast ikke af Verdens Begyndelse nogensteds var paafundet eller gjort.“

— Er det i Sandhed Eders Naades Agt, at ville være hjemme til Nadvertid?

— Klokken slog først Elleve nu paa Taarnet. Der er en Stund tilbage af Dagen endnu.

— Eders Naade faar dog at overgive eders Forsæt og fortøve her en Dag endnu, om Altingest her ellers skal ret og i god Ro beses.

Dronningen havde i Grunden nok Lyst til at forlænge sit Ophold en kort Tid, især dog for at kunne underholde sig noget mere med Værten om visse lærde Spørgsmaal, som fortrinlig sysselsatte hende. Da han derfor forsikrede, at hun ingen Ulejlighed vilde volde, hvor længe det end maatte behage hende at udstrække sit Besøg, saa samtykkede hun

omsider i hans Begæring og lovede at tilbringe endnu en Dag paa Øen. Dog stillede hun den Betingelse, at han maatte unde sig selv nogen Frihed for at kunne passe sine Studeringer, som han paa ingen Maade maatte forsømme. Hun ønskede desuden ikke, at han ganske skulde unddrage sig Hustru og Børn, som han maatte holde skjult paa Øen under de fornemme Gæsters Besøg, thi Fru Kirstine var jo bondefødt, en ufri Kvinde, som ikke kunde være tilstede ved Festlighederne i Anledning af deres Nærværelse. Dog denne Grund til ikke at lægge for stærkt Beslag paa hans Selskab nævnede hun ikke; men Lensmanden gættede sig rødmende dertil.

Dronningen vinkede med Haanden ad Junkeren og gav ham Ordre til at holde en sadlet Hest rede til Udflugten paa Øen, hvorpaa hun lagde sin Arm i Lensmandens og forlod Salen med ham og de taa Damer, som af Hensyn til det manglende kvindelige Element i hans Husstand var fulgt med hende paa dette Tog. Mester Anders havde efter Aftale med hende og Lensmanden paataget sig hendes Ledsagelse i hans Sted. Da han derfor strax efter ogsaa forføjede sig bort for at gøre sig i Stand til Touren, og der saaledes ikke længer var Nogen tilbage for Adelsmændene, som de behøvede at genere sig for, brød den længe

med Møje tilbageholdte Kritik af Værten og hans Hus ud i spottende Bemærkninger.

— Jeg vil være en Hundedreng, om jeg begriber, hvad Dejlighed Hendes Naade finder hos denne tykhalsede Diogenes Cynicus?

— En philosophus med en Sølvnæse!

— Og med Blækklatter paa Kraveflippen.

— En Sortekunstner! sagde *Preben Krag*. Ridderen med den kugledannede Hoved, som gjorde Fordring paa at nedstamme fra Rolf Krage. Hvorfor bøder han ikke og sætter i Stand paa Hellig-Tre-Kongers Kapel ved Roskilde, som han er pligtig? Fordi et saadant gudfrygtigt Arbejd, om det blev gjort af ham. vilde være det Samme som Herrens Bøn læst bagfra.

Junkeren, som ikke var overtroisk, opslog en Haanlatter ved disse Ord og fortalte en Historie om Tyge, hvorlunde han en Gang i Rostock havde spaaet Sultan Solimans Død af en Maaneformørkelse og ladet nogle latinske Vers opslaa derom paa det akademiske Kollegium. Kort Tid efter indløb virkelig Efterretningen om Sultanens Død; men da det viste sig, at den var indtruffen før Forudsigelsen, foranledigede den kun Spot over Spaamanden.

Man vedblev endnu en Tidlang at gøre sig lystig over den fraværende Vært, indtil

det tilsidst nær var kommet til Krig mellem Spotterne indbyrdes, idet Junkeren ikke vilde taale — og dertil havde han skellig Grund — at der gjordes Bemærkninger over hans borgerlige Giftermaal.

Man var allerede begyndt at daske paa Kaardehæfterne, da et Forslag af En om at gaa ned i Staldene, bortledte Opmærksomheden fra Striden og blev som et godt Indfald strax bragt i Udførelse.

II.

Tyge og Dronning Sofie.

Ligesom man siger, at et Menneskes Haandskrift svarer til dets Karakter, saaledes svarede Uranienborg med Tilhør af Haver og Anlæg af alle Slags til den Mand, der fandt sin Glæde i at sysle med noget saa Regelmæssigt, som de mathematiske Figurer og Stjærnernes Gang paa Himlen. Alt udgjorde en fuldkommen Regelmæssighed. Ved Foden af en bred Vindeltrappe, der forbandt Hovedbygningens første Sal med Stuelejligheden, betraadte man en tavlet Stengang, der gik i lige Linie fra det nordlige til det sydlige Taarn, og som midtvejs var gennemskaaret af en lignende Gang, der gik tværs gennem hele Bygningen fra Øst til Vest. Disse tvende Hovedgange laa paa Grundfladen som et Kors, der delte Hovedbygningens Stuelejlighed i fire lige store Parter, hvoraf hver

Part udgjorde et Værelse. I Korsets Midte, hvor Gangene gennemskare hinanden, var en lille udvidet rund Plads, hvorfra et Springvand kastede sine Straaler til alle Sider gennem underlige Rør af Fugle, Dyr og Fiske, der dannede Armene paa en Figur. som drejede rundt af sig selv og udbredte en kvægende Køling i Sommerens Hede.

Dronningen havde skilt sig fra sine Jomfruer og gik ført af sin Vært ned ad Vindeltrappen og ligeud ad den første af de nævnte Gange, forbi Springvandet og fire vældige Døre, som førte til de fire omtalte Værelser. En sød Duft fra de nærliggende Blomsterhaver strømmede ind gennem de to taarnagtige, med mange Snirkler og Figurer forsynede Portaler i Øst og Vest. Mystiske Toner fra skjulte Spilleværker blandede sig med den ensformige Lyd af Springvandets Plasken og de Gaaendes Trin paa de blommede Damaskes Tæpper, som dækkede Stengulvets Fliser.

Ved Enden af Gangen drog Lensmanden et Forhæng til Side, der faldt sammen over en massiv Egetræs Dør, hvorover man i en Porfyrplade læste de Ord: Non haberi, sed esse (Ej synes, men være), aabnede Døren, og de traadte ind i et stort, cirkelrundt Værelse med en Stensøjle i Midten, der udgjorde det Indvendige af det sydlige Taarns Stuelejlighed.

Den første Genstand, som her tiltrak sig Opmærksomheden, var en mandshøj, lueforgyldt Himmelglobus, der hvilede paa et prægtigt Fodstykke af dens halve Højde og hvorover der svævede en Himmel, som ved Snore og Tridser i Loftet kunde lades ned over den for at beskytte den mod Støv. Denne Globus var et gammelt Værk af Tyge, som han for mange Aar siden havde paabegyndt i Augsburg. Den var at betragte som et illustreret Bilag til hans udførlige Fixstjærnefortegnelse, idet han vedblev gennem hele sit Liv, efterhaanden som han opdagede flere og flere af disse Stjærner og bestemte deres indbyrdes Stillinger, at indgrave dem paa den blanke Metalflade, og den regnedes blandt hans ypperste Kunstskatte. Men dens Skæbne blev ulykkelig ligesom hans egen og det øvrige Uranienborgs. Den fulgte ham i hans Landflygtighed og blev efter hans Død opbevaret i et Jesuiter-Collegium i Schlesien. Dette blev under Trediveaarskrigen indtaget af den danske Prins, *Jørgen Ulrik*, Kristian den Fjerdes Søn, der fandt Globen og lod den føre tilbage til Kjøbenhavn. Her blev den først opbevaret paa Universitetet og senere paa Rundetaarn, hvor den, forsynet med en af *Longomontanus* forfattet Indskrift, der meddelte dens Historie, længe var Genstand for Alles Beundring. Men

i den ulykkelige Ildebrand 1728 ødelagdes ogsaa Observatoriet med dets Instrumenter, og af den berømte Globus er der nu kun et Par ubetydelige Metalstykker tilbage. Naar Dronning Sofie løftede Blikket op over denne Globus, kunde hun se sit eget Portræt i Legemsstørrelse hængende paa Væggen bagved den, og ved Siden deraf, som Pendant, et Portræt af hendes Gemal, Tyges Beskytter og Velynder, Kong *Frederik den Anden*. Desuden fandtes i Værelset et Portræt af hans Beundrer, Landgrev *Wilhelm af Hessen*, en Mængde andre Portræter af Astronomer, Filosofer, Digtere og Videnskabsmænd, hvoriblandt et af *Kopernikus*, som denne selv skulde have malet, Bøger og Malerier i Mængde, musikalske Instrumenter, Fuglebure med mange baade hjemlige og indførte Fugle, Automater og andre Kunstsager. Over Døre og Nischer, Kaminer og Gesimser fandtes Billeder, Spejle og Uhre i Overflødighed. Overalt saaes eller læstes sindbilledlige Fremstillinger, latinske Vers, filosofiske Sentenser og Inskriptioner, og over det Hele gød Solen, hvis Straaler trængte ind gennem smaa, blyindfattede Ruder af mangefarvet Glas, en Lysning, der meddelte alle disse i sig selv forunderlige Genstande et endnu forunderligere magisk Skær.

Saaledes var Tyges *Bibliothek* eller, som det ogsaa kaldtes, hans *Musæum*.

Lensmanden havde bragt sin Gæst til Sæde i en stor gammeldags Lænestol med udskaaren Ryg og gjorde Mine til at fjærne sig i al Ærbødighed, da Dronningen pegede paa en Stol ved hendes Side, sagde, at hun ikke vilde sove, men kun udhvile lidt og at hun havde en Bøn til ham. Lensmanden tog Plads paa et beskednere Sæde i hendes Nærhed, lagde det ene Ben over det andet og indtog en afventende Stilling.

— Den lovlige astronomiske Kunst, begyndte hun, er ypperligere end Chymien. Den opløfter os over Forgængeligheden og alle smaa jordiske Ting til Forglemmelsens Værelse og Bolig, til Noget, som er vigtigt og varagtigt altid og evindelig.

— Astronomia og Chymia, faldt Lensmanden hende i Talen, er Søstre og fælles Kunster med hinanden indbyrdes. I et lidet Titelkobber til en Bog, jeg lod prente, har jeg givet min Betænke herom en billedlig Fremstilling. Naar Astronomen vender sine Øjne opad, saa forfarer han ganske paa samme Maade, som en Chymicus, naar han vender dem nedad. Ser jeg ned, ser jeg op, ser jeg op, ser jeg ned. Det er overalt den samme Natur, der er Genstand for min Ransagelse.

— Ikke des mindre, sagde Dronningen, idet hun legede med sin paa Brystet nedhængende svære Guldkæde, saa har I dog af disse tvende Søstre kastet eders meste Kærlighed paa hende, som sætter Eder i Stand til — blandt andre nyttige og gode Stykker — at forudsige Menneskenes Lykke paa Jorden, forsaavidt den er Stjærnerne underlagt. I har prædiceret vor hjærtenskære Søn, Prins Kristian, saa mange gode Ting — vistnok ved Siden af nogen Ugunst, som ikke kan være Andet —, at hans Liv vil blive som en sød Sommerfryds Dag, naar blot en liden Part deraf vorder opfyldt. Saturnus vil give ham Alvorlighed, Merkurius Forstand og Sindsens Gaver, Mars vil gøre ham djærv og dulig til Manddoms Gærning, og baade Solen, Maanen og det opstigende Steds Stillinger i gode Planethuse lover ham en høj og naturlig Alder.

Dronningen havde talt i sit Hjærtes Tillid og vidste ikke, at Mesteren var ej nær saa troende som hun. Vistnok havde han i det Skrift, som han paa Kongens Befaling havde udarbejdet om Kristian den Fjerdes Nativitet, udtalt sig tvivlende om sine Spaadommes Paalidelighed, men hendes Forhaabninger ilede forud for hans kolde Fornuftslutninger. Hun havde grebet af hans Fremstilling, hvad der

tiltalte hende. og Mesteren nænnede ikke ved at gentage sine Tvivl, at forstyrre den unge Moders Drømme. Hans Arbejder som Nativitetsstiller tilfredsstillede ham dog ikke nær saa meget, som hans egenlige astronomiske Virksomhed, og han optraadte nødig som Astrolog. Dog tvivlede han ikke saa meget paa Stjærnernes Virkninger i sig selv, som paa Muligheden af at lære disse Virkninger at kænde, og han mente, at det var overordenlig vanskeligt paa en Tid, da Uhrene vare saa ufuldkomne og Pendulen endnu ikke opfunden, at bestemme Fødselsøjeblikket med den Nøjagtighed, som var nødvendig, for at Forudsigelserne skulde blive tilstrækkelig paalidelige.

Dronningen optog Samtalens Traad paany og sagde:

— Den lovlige astronomiske Kunst er passeligere for Mænd end for Kvinder. Den er for strængt et Hovedbrud og for ypperlig i sig selv for os. Chymien derimod er passeligere for Kvinder at forfare end for Mænd. Vi er knyttede fastere til dette jordiske Væsen og de uanselige Ting i Livet, som den begiver sig med. Vi forstaa disse Ting bedre end det Andet. Det har ogsaa befaldet Os bedre at bese eders Arbejd her til Chymiens Forfremmelse, eders Laboratorier med store De-

stiller- og Flammeovne, Digler, Retorter og Redskaber af allehaande Slags, end eders Stjærnekamre med sjældne Instrumenter, Tabulaturer og Observations-Bøger, hvor gode og gavnlige alle disse Ting i sig selv kan være.

Lensmanden udtalte sig om Guldmagerkunsten. Han tvivlede vel ikke om dens Mulighed, men mente dog, at den kun var et Problem, som endnu Ingen havde været saa lykkelig at løse, trods Alt, hvad Ignoranter og Bedragere paastod. Han fremsatte sine Meninger om de forskællige Methoder, men fraraadede Dronningen at hengive sig for meget til Haabet. Det var ingen overflødig Advarsel, thi Dronning Sofie var stærkt hengiven til alkemistiske Forsøg og havde sat mange Penge til paa Adepter.

— Gid Vi kunde have Eder hos Os altid til vor Undervisning, sagde hun . . . Dog, det kan ikke ske, og vi maa derfor tænke paa nogen Vederlæggelse.

Medens hun var bleven viist omkring af ham i de hvælvede Kældere under Slottet, hvor Laboratorierne fandtes, var hun bleven opmærksom paa nogle af de unge Mænd, som han oplærte i de mathematiske og andre Fag, der ikke dyrkedes ved Universitetet. Den Tanke var da opstaaet hos hende, at

tage en af dem med sig tilbage til Residensen, hvis Lensmanden vilde give sit Minde dertil, for under hans Tilsyn at foretage visse Experimenter i Mesterens Aand, som denne selv havde givet hende Anvisning paa.

— Her i Laurits Arktander, Odd Ejnersen, Sebastian Borussus, Johannes Aurifaber og Andre, som Vi have hørt omtale med stor Berømmelse, sagde hun, efter at have fremført sin Begæring. I antager Ingen som eders Discipel uden vellærde Personer, som alt tilforn har Forfarenhed i Kunsten. Om han er høj eller ringe, rig eller fattig, er Eder uden Forskæl, naar han kuns er en dulig Lærling. Ved at undervises af Eder og nyde eders daglige Omgængelse, bekomme de stor Skikkelighed. I vænner dem til Flid og Arbejde og lader dem endog foretage nyttige Udenlandsrejser paa eders Bekostning.

Lensmanden lod Haanden glide om sit svære Mundskæg og betænkte sig paa Svaret.

— Jeg har, hvad Eders Naade ønsker, sagde han omsider, en ung Person, egenlig en Medikus, men som i det Aar, han har været hos mig her paa Hveen, har betjent mig saavel in observationibus astronomicis, som i chymisk Destillering. Han kalder sig Flemlosius, efter en By udi det Land Fyen, hvor han er født og baaren. Jeg kan være ham

foruden og fortro ham et vigtigt Ærinde at bestille. Men ellers er her nogen Lejlighed at agte paa, thi han er hjærtesmeltet, saa Eders Naade faar se til, at I kan bære over med ham.

— Hjærtesmeltet? gentog Dronningen og gav sig til koket at vifte sit ungdommeligt smilende Ansigt med en liden Fjedervifte, som hængte i en Perlesnor ved hendes Side.

— Jeg har ikke villet lægge mig i Sagen, sagde Lensmanden med et Skuldertræk, og veed Intet om den uden det Samme.

Dronningen saae lidt skuffet ud. Lensmanden, som mærkede, at hun gærne vilde vide mere, trak paa Smilebaandet, og fortalte, at Peder Jakobsen — saaledes kaldtes han til daglig Brug — der var en grundærlig Svend, som Undskyldning for sit pludselige og uventede Komme til Hveen, havde fundet det passende af sig selv at betro ham Et og Andet.

— Jomfruen kænder jeg dog ikke, tilføjede han med et Anstrøg af Ironi, men ønsker Eders Naade nøjere Undervisning, kan den maa vel ske bekommes?

— For ingen Del, nej! udbrød Dronningen og rejste sig. Hun var bange for at han skulde lade Disciplen kalde og udfritte ham i hendes Nærværelse, og tilføjede, som om hun skammede sig ved sin Nysgerrighed og

gærne vilde bortlede Opmærksomheden derfra: Lad det saa blive ved ham.

Hun aabnede Døren og vinkede ad Junkeren, som traadte ind, fulgt af Jomfruerne og meldte, at Hestene stode rede. Mester Anders indfandt sig ogsaa, færdig til at gøre hende Følgeskab paa den paatænkte Udflugt. Jomfruerne iførte hende Ridedragten, hvorpaa hun, ledsaget af Lensmanden og de Andre, begav sig ud paa den indhegnede Plads, hvorpaa Slottet laa. Imidlertid begyndte Historiografen et Foredrag over Øens topografiske og historiske Mærkværdigheder, som en Forberedelse til det forestaaende Kursus i Marken.

— Øen Hveen, sagde han, idet han traadte ærbødig frem ved hendes Side, eller Skarlagensøen, som nogle Fremmede kalde den ifølge et gammelt Sagn, som fortæller, at en Konge engang vilde købe den og betale den med saa meget Skarlagensklæde, som kunde dække den ganske, er en Klippeø med stejle Klinter. St. Ibbs-Kirke er lille og uden Taarn, men her findes et Klokkehus noget højere oppe i Landet. Af historiske Mærkværdigheder findes her: Renshøj, Gallehøj og Hellehøj — hvor Bønderne holde Thing — de fire Borglevninger: Nordborg, Sønderborg, Hammer og Karlshoj, nogle Kæmpedysser og Fortids-

monumenter, samt Munkekirke, som er Levningerne af en gammel Kirke. At Rotter og Mus ikke kan leve her paa Øen, ikke heller Muldvarpe, og at Nødderne i Hasselskoven aldrig blive ormædte, er Synderligheder. som ogsaa er værd at mærke. Om Nordborg ganger et Sagn, hvorom der er lagt en gammel Vise. Fru Grimhild, fortæller Saxo i St. Knuds-Krønikes tredivte Bog, som ejede Øen og først havde havt Hr. Siegfred Horn til sin Ægteherre, lod gøre sin anden Gift med stor Pomp og Pragt. Til denne Højtid indbød hun begge sine Brødre, Folker Spillemand og Hr. Helled-Hagen, der var trolovet med Jomfru Hveenild, efter hvem Øen har sit Navn. Hun gjorde den Pagt med Hr. Helled-Hagen, som hun var forbitret paa og tragtede efter Livet, at dersom hendes Kæmper slog ham først til Jorden i den Kamp, hun fik stillet an mellem dem, saa skulde han ikke mere staa op, men værge sig som han kunde bedst. Nu gik den listige Kvinde saaledes til Værks, at hun lod strø Ærter paa vaade Hynder, og der tre Kæmper tillige greb Helled-Hagen an, saa gik det, som der staar i Visen:

Saa trøst var han, Helled-Hagen,
Han vilde ej rygge sine Ord,
Han stod paa sine baade Knæ,
Der han fik Bane-Saar.

Imidlertid besteg Dronningen en gulbrun Hest og hendes lærde Ledsager en krumhalset dansk Hingst med en Hale, som fejede Jorden. Junkeren .havde ladet endnu en Hest føre frem i den Mening, at Dronningen ønskede hans Ledsagelse. Hun afslog det imidlertid, en Omstændighed, der ikke lidet krænkede Adelsmanden, som med en fortrædelig Mine betydede Staldknægten at trække Hesten tilbage i Stalden. Dronningen satte sin Hest i Skridtgang og red over Pladsen med Mester Anders ved sin Side og fulgt af Lensmanden til Fods.

Nærmest udenfor Stakittet fandtes Blomsterhaverne, som vare anlagte rundt om Pladsen i geometriske Figurer og indeholdt en Overflødighed af Blomster og Planter, baade inden- og udenlandske, som tildels udklækkedes i Drivhusene. Træhaverne omgave Blomsterhaverne. Uden om Træhaverne fandtes endelig de fire, i lige Kvadrat anlagte Jordvolde, hvis Sider vare beklædte med Sten og Murværk og som ovenpaa vare forsynede med skyggefulde Spaseregange. For at bryde Voldliniernes Ensformighed fandtes midt paa hver af dem en rundagtig Udbøjning, indenfor hvis Halvmaane var anbragt flettede Lysthuse, omgivne af Buskads. Fire brede mod de fire Himmelhjørner udløbende Gange, gænnemskare

Haverne. For Enderne af de i Øst og Vest udløbende Gange, i Voldenes Vinkelspidser, fandtes to hvælvede Portbygninger med Hundehuse ovenpaa. I de sydlige og nordlige Voldspidser fandtes derimod to andre Bygninger, hvori Slottets ydre Form var gengivet i Miniature, af hvilke den sydlige benyttedes til Bogtrykkeri, Glasværk, Opbevaringssted for Urtesamlinger og Lægedomsdrikke m. m. og den nordlige til Bolig for Disciplene.

Da Lensmanden var kommen udenfor den østre Port, blev han staaende med den rundpullede, med en lang Strudsfjer besatte Kastorhat ærbødig i Haanden, medens Dronningen og hendes Ledsager passerede forbi og Hundene halsede. Dronningen vendte sit Ansigt venligt nikkende om imod ham og satte saa sin Hest i Trav. Endnu en Tidlang blev han staaende og saae efter de Bortdragende. Fjederen i hendes lille, skævt paa Siden hængende Hat gyngede ved Hestens Bevægelser og det tommebrede, med Perler besatte Guldhalsbaand skinnede i Solens Straaler, medens hendes lærde Ledsager pegede med Haanden ud mod Øst og Vest for at angive Beliggenheden af de Mindesmærker og Høje, som han omtalte i sit Foredrag.

Idet Lensmanden langsomt vendte sig og vilde gaa tilbage til Slottet, fik han Øje paa

Junkeren og dennes uadskillelige Ledsager, Preben Krag.

— I Herrer har ikke megen Tidkort, sagde Lensmanden, som ikke vilde gaa forbi sine Gæster uden at tiltale dem.

Ivar Krabbe var uhøflig nok til at indrømme det, og Hr. Preben gabede, som en Hund naar den strækker sig, for at give Indrømmelsen Eftertryk.

— Her er ellers Harer og Vildænder i Mængde, sagde Junkeren.

— Vil I gaa paa Jagt?

— Er det kanske forbudt?

Hr. Preben puffede sin Stalbroder i Siden.

— Det er ikke Jagttid, og Kornet staar nu paa Marken i bedste Maade . . . Dog gør som I vil, saa gør I, som I er til . . . Men indenfor visse Mærker maa her ikke skydes.

— Hvi saa?

— Det er en Lov her paa Steden til Sikring for det Arbejd, som jeg har ladet forfærdige med stor Umage og Bekostning.

— En Kæphest æder mer end ti Stangheste. Hans Naade forsørger Eder ellers saa rundelig.

Et bidende Svar svævede Lensmanden paa Læberne, men han besindede sig — det var jo hans Gæster — lettede paa Hatten, ønskede

dem en heldig Jagt og drejede af ved en Sidevej.

Adelsmændene lode sig forsyne med Bøsser i Skyttehuset og gik ud i Marken for at stille deres Harme paa de uskyldige Harer og Brokfugle. Men Jagtlykken vilde ikke staa dem bi. Efter et kort Strejftog og nogle forgæves Skud vendte de tilbage til den nordre Voldbygning, hvor et Par Værelser vare blevne dem anviste. Hr. Preben svor paa, at Bøssen var forgjort. Derpaa smed han sin lange Krop paa Sengen, hvor han gav sig til at knalde med en Pisk. Han fandt det uanstændigt, at alle Stuer og Sale paa Slottet stode aabne for de fremmede Gæster, kun ikke Vinkælderen, det eneste Sted, han vilde have beæret med sit Besøg. Omsider tabte han Pisken af Haanden og endte sin Kritik med en lydelig Snorken.

Imidlertid aabnede hans Stalbroder sin Rejsetaske, fremtog deraf et lidet Metalspejl og gav sig til at fordrive Tiden paa det Behageligste med Selvbetragtning. Han havde en Rival — men lige meget! Han overtydede sig uden Vanskelighed om, at den Jomfru, han bejlede til, umulig i Længden kunde foretrække en Anden for ham. Skulde desuden en borgerlig Videnskabskarl kunne bestaa mod en adelig Junker? Umulig, tænkte han, idet

han forøvrigt trøstede sig med, at han havde Faderen paa sin Side og var i Besiddelse af et vist Herredømme over ham — Junkeren smilede paa en ejendommelig Maade — hvis han virkelig mod Forventning maatte gribe til denne Udvej for at naa Maalet.

Da han var kommet til dette beroligende Resultat, vækkede han Hr. Preben med et Knald med Pisken og morede sig med at fortælle ham Historier om den umaadelige Lykke, han gjorde hos Damerne, hvorved han vakte denne tro Kammerats med nogen Misundelse blandede Beundring.

III.

Nye Fremmede.

Den firkantede Bygning, som udgjorde Slottets midterste Del, var mod Nord og Syd forenet med to lave Taarne, som igen stod i Forbindelse med to mindre Taarne af samme Slags, der dannede de yderste Fløje i lige Linie med Façaden. Alle fire Taarne havde spidst opløbende, med smaa Spir forsynede Tage, der lignede Dueslag og forneden vare omgivne med aabne Gallerier med Rækværk, som bares af frit staaende Piller. Under disse fire Tage fandtes to store og to smaa Observatorier med fortrinlige Instrumenter af alle Slags. Paa Væggene hængte Uhre med Hjul, og foroven fandtes til alle Sider Lemme, der kunde aabnes og skaffe Udsigt til det Fri. Ogsaa Gallerierne vare benyttede i lignende Øjemed og forsynede med Kugler, hvorpaa sfæriske Instrumenter kunde anbringes. Alle

Genstandene vare forsynede med Inskriptioner og allegoriske Figurer.

Under et af disse Tage befandt sig samme Dag ud paa Eftermiddagen to Individer. Det ene var et tobenet, men meget lille og uformeligt Individ, paa hvis knap halvanden Alen lange Krop sad et tykt, firkantet Hoved med et Par uroligt stirrende Øjne, der røbede en ejendommelig Sindsbeskaffenhed. Næsen var meget rød og kluntet, thi Jep, saaledes hed Dværgen, stjal Vin, saa tidt han kunde komme afsted dermed, af sin Herres Beholdning, og kom i en liden Læderflaske, som han bar under sin Kofte og hvoraf han hyppig i Smug pimpede. Naar han paa Grund af sin naragtige Snak ikke sjælden maatte tjene til Skive for Disciplenes og den øvrige Husstands Vittighedspile, saa nød han dog ogsaa en ikke ringe Anseelse blandt dem, idet hans Ord ligesaa hyppig bleve ansete som Orakelsprog. Longomontanus fortæller, at Tyge undertiden under Udøvelsen af sin medicinske Praxis indhentede Dværgens Mening om, hvad Udfaldet vilde blive af hans Kure, og at det altid blev, som Jep havde forudsagt. Naar Mesteren var fraværende og Medhjælperne ikke ventede ham hjem saa snart, kunde de undertiden tillade sig visse kaade Streger. Dværgen kunde da pludselig advare dem ved at raabe: Junker paa

Landet! Naar da En af dem løb op i Taarnet for at se efter, om han sagde sandt, slog det aldrig fejl, at Lensmandens Baad virkelig nærmede sig Landet, saa at de i god Tid kunde begive sig til deres Arbejder. En Gang, fortælles der, da Lensmanden ventede nogle af Disciplene hjem, som han havde sendt bort paa en videnskabelig Udflugt, raabte Dværgen pludselig blandt anden usammenhængende Snak: Se! hvor Dine to sig i Havet! Lensmanden sluttede deraf, at Disciplene maatte være forulykkede, og ganske rigtig, ved at søge Oplysning om dem viste det sig, at de vare kuldsejlede og havde maattet redde sig i Land ved Svømning. Det andet af de omtalte to Individer var et firbenet ved Navn Kastor. Det laa sammenrullet i en Krog af Observatoriet og lod høre en vredagtig Knurren. Det drømte sagtens, at det var oppe at nappes med dets i Øjeblikket ikke tilstedeværende Tvillingbroder Pollux om et af deres fælles Herre prisgivet lækkert Kødben. Dværgen sad ikke langt fra Hunden og pimpede det bedste han kunde af Læderflasken, da Døren pludselig gik op og Lensmanden traadte ind fulgt af en Bonde, som drejede sin laadne Kabus mellem Hænderne og talte i en klynkende Tone.

— Strænge Hr. Junker maa dog betænke,

at vi er fattige Bønder. Jeg har Kone og smaa Børn.

— Du kommer forsilde til Ægt og Arbejde, siger Fogden og svarer kuns halve Dage for hele.

— Strænge Hr. Junker skal ikke agte, hvad Fogden siger. Han beraaber altid os fattige Bønder og gør os al den Skade han kan efter sin onde Kynde. Skal han udvise os Træer til Skovhugst, saa mærker han altid de ringeste,

— Jeg har eftergivet dig Bøder baade i Penge og Korn og du klager dog altid. Du er forsømmelig med at istandsætte Diger og Hegn til St. Valborgs-Dag, som du er pligtig. I er modvillige og ulydige Bønder! Gaa din Vej! Jeg vil ikke høre Mere.

— Strænge Hr. Junker tager selv Korn og Tiende af vor Kirke, vedblev Bonden i en Tone, der var ligesaa næsvis som Bemærkningen selv og uden at agte paa Lensmandens Opfordring til ham om at fjærne sig; men jeg ser dog, at den maa henstaa bygfældig og at Ingen er beskikket til Kirkeværge lige mod Ordonnansen.

— Svar for dig selv, eller jeg taler dig anderledes til, udbrød Lensmanden opbragt. Blodet var steget ham til Hovedet og han vendte Bonden Ryggen. Men denne besad

en god Del af den sejge Forslagenhed, som ikke sjælden findes hos Landalmuen. Han skyede ikke at udsætte sig for en haard Behandling fór at kunne have den Tilfredsstillelse at lette sig for noget af det bitre Had til Herremanden, hvoraf hans Hjærte var overfyldt.

— Jeg veed, sagde han grinende, at strænge Hr. Junker fornylig har ladet en fattig Bonde sætte fra Gaarden ved eders Tjener, Kristen Jyde. Maa vel ske, at strænge Hr. Junker vil forfare ligedan mod mig. Men jeg veed da ogsaa, at det kom til Proces, og at Dommen, som blev afsagt af fire ærlige og velbyrdige Mænd, gik strænge Hr. Junker imod, saa der maatte forhværves en Herredags-Stævning over de fire Mænd, hvor strænge Hr. Junker endda ikke kunde faa Ret, men Dommen blev kjendt ved Magt at stande.

Mens Bonden sagde disse Ord holdt han sin Arm op for Hovedet, som om han frygtede for at modtage en god Kindhest som Svar paa Tiltale. Lensmandens Taalmodighed var i Virkeligheden ogsaa udtømt. Han løftede allerede Haanden mod Bonden, da han i det Samme fik en uventet Bistand. Kastor, som af sin Herres højrøstede Tale mærkede, at der var Uraad paa Færde, foer pludselig gøende op og satte sine Labber paa Bondens Bryst,

saa han tumlede tilbage med et Vræl og forskaanede Lensmanden for den Ulejlighed selv at sætte ham udenfor.

Efter dette lille Optrin gik Lensmanden nogen Tid op og ned ad Gulvet med en Rastløshed, som om han vilde sætte Legemets Virksomhed mod Aandens stærke Bevægelse. Det var ikke Bondens fornærmende Opførsel i sig selv, der krænkede ham. Det var Adelens formentlige Uret. som han ved Bondens Adfærd var bleven mindet om, der bragte ham ud af Ligevægt. Den Betragtning paanødte sig ham, at den usle Bonde aldrig vilde have vovet at sætte sig op imod sin Herre, dersom han ikke havde kændt den krænkende Dom, der var overgaaet ham, og stolet paa, at Herremanden stod i et saadant Forhold til mange af sine Standsfæller, at han, naar det kom til Stykket, ikke engang kunde faa Ret over sine egne Tjenere. Men Sagen havde ogsaa én anden Side. Den Stemning mod ham, som var fremherhende hos en stor Del af Adelen, behøvede kun at begunstiges ganske lidt af Omstændighederne, for at lægge ham alvorlige Hindringer i Vejen for Udøvelsen af hans Videnskab, denne store Opgave for hans Liv, hvorom Alt hos ham drejede sig. Det Slag, han i Dag havde taalt, kunde i Morgen knuse ham.

Omsider fik dog en rolig Betragtning Indgang. Han tænkte paa Kongen, der havde givet ham saa mange Beviser paa sit Venskab, at der ikke var nogen Grund til Frygt for, at han nogensinde vilde slaa Haanden af ham. Saalænge Kongen levede — og han nød jo Gud være lovet en ønskelig Sundhed — kunde Avindsmændene nok krænke ham og volde ham en Del Skade, men aldrig berede ham noget fuldkomment Nederlag. Lad saa Stjærnerne raade for Fremtiden, sagde han. Naar Nøden trænger, er Dyrkeren af den guddommelige Astronomi ej heller bunden til nogen vis Sted. Naar Lykken brister ham hjemme og Lejligheden er ikke dertil, saa maa han kunne begive sig hen overalt, selv den fæderne Jord, som har Sødhed for Alle, og som Ingen kan forgætte, maa han kunne sætte til Side for disse Idrætters Skyld og med et frit Mod sige til sig selv: Allevegne er Jorden forneden og Himlen for oven, og for den kække Mand er hver Sted Fædrelandet.

Han lod Haanden glide over sin Pande og Rynkerne udglattedes. De sammenpressede Læber aabnede sig og gave Plads for et Smil, fuld af Foragt, der galdt hans Modstandere. Han klappede Hunden, som i Følelsen af at have gjort sin Pligt, igen krøb hen og

lagde sig i sin Krog, aabnede et Skab i Væggen, udtog deraf nogle Tvebakker og en Kande med Vin, vinkede Dværgen hen til sig og gav sig til at made denne sin Yndling.

— Tusend Syger! Du lugter af Most! Nu har du igen været i Kælderen!

Dværgen gumlede af alle Kræfter paa Tvebakken for at undgaa at svare.

— Vil du smage Pisken?

Den Lille skar en ynkelig Grimace; hans Herre maatte le og var afvæbnet.

— Hvordan skal vi styre og regere Bønderne?

— Kald dem sammen og lad dem drikke sig fulde i Øl.

— Det var jo at lønne dem, sagde Lensmanden, og fulgte rigtignok ikke den Gang Raadet. Men da han efter endt Høst gjorde et Gilde for Bønderne paa Godset, maatte han dog sande, at det var godt, idet mange af dem bleve saa medgørlige ved denne Lejlighed, at flere manglende Restancer indløbe.

— Jeg formærker Noget paa min Tommelfinger. Liva Lauritsdotter faar Selskab.

— Hvem da?

— Hun er eneste Pige blandt alle dine unge Karle, og vil dog dø gammel Jomfru.

— Det kan være, svarede Lensmanden og lo, og havde han levet længe nok til at

kunne overtyde sig derom, vilde han have set, at ogsaa dette Orakelsprog gik i Opfyldelse. Liva Lauritsdatter, en kvindelig Medhjælperske han havde, som beskæftigede sig med Medicin og Astrologi, blev endogsaa meget gammel Jomfru, hun blev ifølge Sagnet 124 Aar.

Han tog Pen og Papir og satte sig til at skrive. Da han havde skrevet nogle Linier, kastede han Pennen og gav sig til at studere en arithmetisk Tabel. Men heller ikke dette Arbejde formaaede ret længe at fængsle ham. Hans Sind var endnu ikke kommen rigtig i Ligevægt efter Scenen med Bonden. Han stod op, aabnede en Luge mod Vest og saae ud. Solen var nær sin Nedgang, det lakkede ad Aften. Dronning Sofie var for længst vendt tilbage fra sin Udflugt med Historiografen og havde begivet sig til sine Værelser i Slottets Stuelejlighed, som var bleven smukt draget med Tapeter og var bleven indrettet til Beboelse for hende. Hun var vistnok alt gaaet til Ro, thi ligesom man i hine Tider var langt tidligere paa Færde om Morgenen end nuomstunder, saaledes gik man ogsaa langt tidligere til Sengs om Aftenen, og Dronningen havde tilmed havt en anstrængt Dag. Det var begyndt at blæse. Ude i Sundet sprøjtede hvidkammede Bølger ind mod Kysten og store Skyer dreve fra Vest henover Himlen. De tætløvede Kroner

i Slotshaven svajede hid og did med susende Lyd, medens de mindre Planter nejede sig helt til Jorden og rejste Hovederne igen mellem Vindstødene. Fra det Fjærne hørtes Søfuglenes ildevarslende Skrig, og om det saa var Hunden, saa syntes han at fornemme, at der var Forandring i Vejret, thi han saae op med sine røde Øjne og udstødte et dybt Suk.

Lensmanden vilde atter lukke Lugen for den stærke Blæst, som stod ham lige i Ansigtet, da han ved at sænke Blikket mod Jorden blev opmærksom paa et Selskab af tre Personer, som under Hundenes Gøen fra Hundehuset over den vestre Portbygning kom opad den brede Gang, som førte til Slottet. Forrest gik en lille trivelig Mandsperson, som vel kunde være i en Alder af halvhundrede Aar; efter ham kom en ung Kvinde, der af Iver for at holde sin Hat paa Hovedet, som Vinden tog i, og for at samle sin Klædning, havde ondt ved at følge sin rask fremad trippende Ledsager, og endelig en gammelagtig Person, som bar adskilligt Tøj. Alle Tre vare rejseklædte og aabenbar nylig landede paa Øen.

— Her kommer Folk! udbrød Lensmanden, idet han med en misfornøjet Mine vendte sig til Dværgen. Gaa ned og hør, hvad de vil.

Dværgen satte sin Narrehætte paa Hovedet og klumpede ned ad Trappen paa sine smaa skæve Ben, mens Bjælderne klingede. Fra sit Kighul kunde Lensmanden se, hvorledes han ilede frem, standsede midt i Gangen, tog Hætten af Hovedet og bukkede for Selskabet med komisk Gravitet, idet hans Fingerspidser næsten berørte Jorden, og de Fremmede standsede forbavsede ved Synet af denne ejendommelige Skikkelse. Efter en kort Forhandling med dem vendte han om og klumpede op ad Trappen igen for at aflægge sin Beretning.

Det var ikke noget Ualmindeligt, at der kom Fremmede til Lensmanden paa Hveen, for at bese Slottet og dets Mærkværdigheder og han saae i Reglen gærne, at man aflagde ham Besøg, da han fandt en Glæde i at gøre sine Indretninger bekændte for Verden. Men hvad enten det nu var Dronningens Nærværelse, som optog hans Tid og Lejlighed, eller han efter et flygtigt Blik paa Anføreren for Selskabet, ikke følte nogen synderlig Lyst til at indlade sig med dette, eller det endelig var hans øjeblikkelige Misstemning som var Skyld deri, saa var det med Mishag, at han af Dværgens Mund erfarede, at det var et Selskab af Fader og Datter, ledsaget af en gammel Hushovmester, som udbad sig Tilladelse til at

hilse paa ham og bese hans Indretninger. Han stod allerede i Begreb med at afslaa deres Begæring, da Dværgen med Hænderne i Brogelommerne, hvor han som en Kommentar til sin Beretning ringlede med nogle Sølvdalere, som Søren Puggendorf — saaledes hed den fremmede Mand — havde stukket denne Ambassadør i Hænderne i sit pluddrende Foredrag gjorde ham opmærksom paa Noget. Den gamle Fyr, som bar deres Tøj, havde fortalt ham, at hans Principal, som var en rig Kræmmer i Kjøbenhavn, førte fuldt op af Varer med sig, som det var hans Hensigt at lade bære ned i Slotskælderen.

Skøndt Lensmanden ikke var uimodtagelig for denne Maade at betragte Sagen paa — en Særegenhed hos ham, som forøvrigt ikke udsprang af Pengebegærlighed i og for sig — saa skylde vi dog Sandheden at udtale, at det ikke var Hensynet til Fordelen, men en langt smukkere Bevæggrund, der pludselig bestemte ham til at frafalde sit første Forsæt, at afvise de fremmede Gæster.

Købmanden og hans Datter blev af Dværgen ført op i Taarnet, hvor den Første, der bød dem Velkommen var Kastor, som hilste paa dem med en grundig Besnusning, der slet ikke lod til at falde i Kjøbmandens Smag, idet han først genvandt sin Holdning, da

Hunden efter endt Undersøgelse drog sig tilbage til sine Enemærker.

— Træd kuns frem, Dotter, for Høvedsmanden og fortro ham, hvor forfaren du er paa Himmelkunsten, sagde han, efterat Bekændtskabet mellem ham og Lensmanden var bleven indledet med nogle Velkomstord fra dennes Side og mange forbindtlige Buk og Skrabud fra Kræmmerens. Visselig, Høvedsmanden vil forundre sig paa, naar han hører, hvor lærd du er.

Med disse Ord greb han sin Datters Haand og vilde drage hende frem. Men Sybille — saaledes hed hun —, der følte sig overordenlig ydmyget ved at skulle fremstilles paa denne Maade for den store Mand, til hvem disse pralende Ord vare henvendte, rev sig løs og trak sig tilbage i en Krog til stor Forbavselse for Kræmmeren, som ikke begreb, at det kunde være hende ubehageligt, at blive forestillet for Lensmanden paa Hveen som et Vidunder af Lærdom.

— Hun kan snakke lærd om Kopernikus og hele Solriget, sagde han til denne, for at undskylde sit forgæves Forsøg paa at faa hende til at lægge de Kundskaber i Astronomien for Dagen, som hun virkelig besad.

Idet Kræmmeren anvendte den eneste Reminiscens, han tilfældigvis havde opsnappet

under hendes Undervisning i dette Fag, og forestillede hende for deres Vært som en Tilhænger af Kopernikus, havde den stakkels Mand ingen Anelse om sit Uheld.

Han vidste ikke, at han netop gav hende den aller sletteste Anbefaling, han kunde forsyne hende med overfor denne Mand, der lige til sin Død forsvarede Jordsystemet, eller det Tychoniske System, som det efter ham blev kaldt, hvori han i Modsætning til Kopernikus gjorde Jorden til Verdens Midtpunkt, hvorom Solen og alle Planeterne drejede sig.

Lensmanden rødmede, da denne delikate Materie saa uforvarende blev bragt paa Bane og fattede nogen Mistro til Manden. Men denne forsvandt dog strax igen og gav Plads for et ironisk Smil, da han fæstede sine Øjne paa ham og hans forskende Blik i den intet anende Kræmmers Ansigt kun saae en uskadelig Blanding af Selvbehagelighed og Spidsborgerlighed og Kændskab til alt Andet end til Kopernikus.

— Naadigherren maa ingenlunde tro det, sagde Datteren frygtsom. Jeg er kuns en ringe, ulærd Pige, som Intet veed. Men jeg vilde gærne sættes til Skole for at lære.

Lensmanden vendte sig mod Jomfruen, og den Tanke, som strax ved de fremmede Gæsters Ankomst til Slottet var opstaaet hos

ham, at give Fru Kirstine en Selskaberinde i denne unge Pige, som under Dronningens Besøg kunde bringe hende til at glemme sin ydmyge Stilling, — denne Tanke fik forøget Værd i hans Øjne ved Synet af den indtagende Person, der stod foran ham.

— I Aften bliver det for silde at bese Noget, sagde han, idet hans Blik med Velbehag dvælede ved disse glansfulde sorte Flætninger, som faldt ned over en fint formet Pande, ved disse lange Øjenhaar, under hvis Frynser et Par straalende Øjne skuede frem, — men vil I fortøve her i Nat over, da skal jeg i Morgen, om I vil, selv vise Eder omkring, og I vil da faa Nok at se og forundre Eder paa. om I ellers, som det lader, har Lyst og Behagelighed til disse Ting.

— O, hvor jeg glæder mig! udbrød den unge Pige.

Dværgen fik Ordre til at sørge for Hushovmesteren, og skyndte sig ned ad Trapperne for at opsøge denne, idet han mumlede:

— Jeg sagde nok, at Liva Lauritsdotter fik Selskab.

Imidlertid begav Lensmanden sig med sine Gæster ad Avlsgaarden til, hvor han og hans Familie indtil videre havde opslaaet deres Bo.

Paa denne Vandring blev Sybille opmærksom paa Noget, der i høj Grad pirrede hendes

Nysgerrighed. Det var nogle bevægelige Kupler og Tage, der vare anbragte paa en liden Høj nær Jorden. I Midten var en muret Hvælving, belagt med Grønsvær, ovenpaa hvilken man saae en Figur, der bevægede sig af sig selv og tog sig næsten spøgelseagtig ud, idet dens Omrids aftegnede sig skarpt mod Horisonten, der rødmede i Aftensolen. Det Hele var omgivet af et Stakit med Halvmaaneudbøjninger paa hver af Siderne, ligesom paa Voldene om Uranienborg.

Det var det underjordiske *Stjærneborg*, som Ejeren havde anlagt, dels for at faa Plads til flere Instrumenter, dels for at kunne beskæftige flere Medhjælpere. Vi vil senere komme til at omtale det nærmere, og her kun tilføje, at Figuren ovenpaa var et lidet Merkurbillede, som var udført efter en romersk Model. Bønderne ansaa det for en Troldmand, der hvad Øjeblik han vilde kunde straffe dem for deres Opsætsighed mod Lensmanden. Det var dem derfor til ikke ringe Beroligelse, da denne nogle Aar senere forærede det til Hertugen af Brunswig-Wolfenbüttel, der under et Besøg paa Uranienborg var bleven indtaget i det.

Man ankom til Avlsgaarden, der bestod af tre sammenbyggede Længer med et lidet spidst Taarn ind mod den trekantede Gaards-

plads. Fru Kirstine havde set sin Husbond komme med Gæster og stod i Døren for at modtage dem. En lille tre Aars Purk skjulte sig forskrækket i hendes Skørt ved Synet af de Fremmede, og en noget ældre Pige nærmede sig nysgerrig. Det var Sønnen *Tyge* og Datteren *Magdalene*.

Fru Kirstine tændte Talglysene, anviste Gæstekamrene, gjorde Undskyldning fordi Lejligheden paa Grund af Omstændigheder, som hun skyede nærmere at nævne, var indskrænket, og sørgede for Aftensbordet. Kræmmeren var snaksom under Maaltidet. Han roste sig af sine Fortjenester af Handelens Opkomst, men beklagede at være bleven skubbet til Side for den unge Mikkel Vibe, som havde Familieforbindelser og tragtede efter at blive Raadmand. Lensmanden lo og morede sig over hans Historier, der tiltoge i Livfuldhed altsom Bægrene tømtes. Men den unge Pige rødmede og turde ikke se op fra sin Sølvtallerken.

Da Købmanden strax efter Maaltidet bød Godnat, og Lensmanden samtidig gik tilbage i Taarnet for at kaste et sidste Afskedsblik paa Himlen, blev Fru Kirstine og Sybille siddende endnu en Stund i fortrolig Samtale. Venskabet mellem dem kom snart i Stand, thi de to Kvinder havde et Berøringspunkt, hvor

deres Tanker mødtes, idet al den Begejstring for Værtindens ædle Husbond, som var bleven nedlagt i den unge Piges Bryst af Peder Jakobsen Flemløse — thi det var denne Tyges kære Discipel, som havde undervist hende — kom til Orde i denne Samtale og fandt villig Genklang hos Tilhørerinden.

Da Købmandsdatteren ud paa Aftenen lagde sig til Ro i den store Himmelseng med Fløjels Omhæng og Tæppe af Gyldenstykke og Silke, var hendes Hjærte bevæget af glade Følelser, som denne Dag havde vakt hos hende. Men frem af denne fuldtonende Sangbund trængte lidt efter lidt en Dissonans. Erindringen, som fødes af Skumringen og Stilheden, kom med Bitterhed og Smærte, og det var først, efterat nogle Taarer havde vædet Puden, hvorpaa hun hvilede, at Søvnen tilsidst fandt Vej til hendes Øjne.

Alle sov nu paa Uranienborg, Dronningen og hendes Jomfruer, Junkeren og Preben Krag, Kræmmeren og hans Datter, og drømte om Digler og Elskov, Kreditorer og Heste, Hovedbøger og Skuffelser. Kun den gamle Stjærnevogter stod endnu paa højen Taarn under aaben Himmel og saae op mod de blinkende Stjærner.

IV.

Morgenvandring paa Hveen.

Neppe lysnede Morgenstrimerne i Øst, førend Sybille allerede stod fuld pyntet i blomstret Silkeskørt og guldbroderet Overkjole med Pufærmer, gennem hvis Aabninger Inderkjolens Ærmer kom til Syne, og fæstede sin lille opkrampede Hat af karmoisinrødt Fløjel foran et lidet indmuret Spejl. Da hun havde spist sit Øllebrød, som paa de Tider var en ligesaa almindelig Morgen-Fornødenhed, som nu til Dags Kaffe eller The, bankede hun paa Døren til Sidekammeret, hvor Kræmmeren laa i en sød Slummer og forestillede sig, at han knælede ned paa en Fløjels Skammel og modtog en kostbar Guldkæde med Kong Frederik den Andens Brystbillede i Brillanter, som Dronningen hængte om hans Hals i retmæssig Anerkændelse af hans mange upaaskønnede Fortjenester. Fader og Datter havde aftalt en lille Morgen-Promenade i Samling.

Men da det varede den unge Pige for længe inden denne Hædersmand kunde komme af Fjerene og i Klæderne, saa bankede hun atter paa Døren og lod ham vide, at hun vilde gaa lidt i Forvejen.

Udenfor Gaarden stod en lille Mosbænk paa en Stenhøj. Paa denne satte hun sig og lod sit Blik glide rundt om den Ø, hvor den mærkelige Mand, som de gæstede, levede sit philosophiske Eneboerliv. Hun begreb, at dette Land, højt liggende, uden betydelige Bakker og Skove, som hindrede Udsigten og ensomt og fjærnt fra Verden, var som dannet af Naturen for hans ejendommelige Sysler. Hun lod Øjet glide langs de omliggende Kyster med deres fremspringende Punkter. Mod Nord saaes det nybyggede Kronborg og det fjærnere Kullens graa Masse, mod Øst Landskrona og den skaanske Kyst, mod Syd Amagerland og Saltholmen. Men nærmest for Øjet, bag Voldenes og Træernes grønne Hegn, laa det prægtige Slot selv med dets rødladne, med mange forgyldte Sirater forsynede Mure, spidse Taarne, snirklede Gallerier, Altaner, Obelisker og Kuppel, paa hvis lyreformede Top en forgyldt Pegasus udspilede Vingerne for ligesom i fantastisk Flugt at flyve ind i Himlen.

Endelig var Kræmmeren i Klæderne og kom ud. Sybille rejste sig og svøbte sig ind

i sit Tørklæde, thi Luften var kold og Blæsten, der vedvarede endnu, hvirvlede tykke Støvskyer op.

— Hvordan behager saa Landet dig? spurgte han, idet de satte sig i Bevægelse henad Landeveien. Fader og Datter havde ikke talt sammen siden deres Ankomst til Slottet.

— Hvad jeg har set deraf, behager mig vel nok, endog jeg forventede ikke lidt. Peder Jakobsen har ofte tilforn talt til mig om disse Ting og beskrevet Alt for mig som saa ypperligt.

— Var vi dog vel hjemme igen, sagde Købmanden med et Suk. Jeg sagde nok, da vi drog deden, at jeg vilde komme til at snakke med Søvandet, og jeg vil faa Mere at kløge fra mig, naar vi skal did igen.

— Kunde jeg tænke paa at blive søkrank! udbrød den unge Pige. Vi skulde jo se denne lærder Mand, som sidder her adskilt fra Verden paa en liden Ø i Havet og studerer Stjærner.

— Og faar Besøg af Konger og Dronninger, tilføjede Købmanden. Han gjorde sig Haab om at blive forestillet for Dronningen.

— Men siig mig, har vi ellers noget Ærinde her paa Landet at bestille, foruden at

bese hans Ting og søge hans Omgængelse? spurgte Sybille.

— Visselig, stammede Kræmmeren, der havde et Ærinde til Lensmanden, som han ikke vilde betro sin Datter, og studerede paa, hvordan han skulde rede sig ud af den Klemme han havde bragt sig i, ved Aftenen tilforn, medens han betragtede de høje Træer i Stotsalleen og beregnede, hvor mange Favne Vinter-Brændsel de kunde afgive, i Øjeblikket at have glemt, at det var hende han talte til og i sin Glemsomhed været paa Veje til at røbe det, — visselig har vi et Ærinde her paa Landet at bestille, foruden at bese hans Instrumenter og Ting, om ikke til ham selv, saa til en Anden, som har sit Ophold her for nærværendes Tid.

— Dronningen? spurgte hun smilende.

— En god gammel Kynding, som vi ikke bør forsømme at hilse paa med det Samme, svarede han, henrykt over at have redet sig saa godt ud af Forlegenheden.

— Gud fri og bevare mig for ham! udbrød Sybille, idet Smilet forsvandt. Er vi dragen hid for at have Noget her med Ivar Krabbe at bestille, saa er den Glæde, jeg skulde have af Nærværelsen, bragt saaledes i Ulave, at jeg havde været bedre faren, om jeg aldrig havde set dette Land.

Kræmmeren røbede en Uro, idet hun sagde

disse Ord, som ikke syntes at kunne hidrøre fra Skuffelsen alene, endskøndt det kunde være haardt nok for en Mand med Fortjenester, at maatte give Afkald paa saa højbaaren en Svigersøn. Han tørrede Sveden af Panden og bebrejdede hende i en stræng Tone hendes Ulyst til et Giftermaal, der satte hendes kære Fader paa lige Fod med Mikkel Vibe.

— Du førte nys Peder Jakobsen paa Snak, endog du har forsikret mig paa, at han var aldrig i dine Tanker.

— Det var ogsaa kuns her paa Steden, hvor jeg nødes saa mangelund at drage ham til Minde.

— En fattig Person, som vi tog til os af Medlidenhed, og som jeg tænkte skulde føle sig tilnejet og anhængig derfor. At drage bort, fare udlændig, eller det vide Gud hvorhen — med mindre han er sluppen og død maa vel ske — uden Farvel eller saameget som et opklarendes Ord!

— Han har oplært mig i boglige Kunster og vedergjort mig det paa sin Vis.

— Ja denne Lærdom og Studering! — Om Stjærnerne ganger ned i Øster eller op i Vester, hvad gaar det mig an? Jeg kænder dem ikke, forstaar Intet af deres Løb og Bevægelser, og skulde den Komet, som Høvedsmanden har observeret, bringe Pest eller anden

Ulykke med sig — jeg var maa vel ske dog bedst faren, om det kom uforvarendes over mig.

Skøndt Sibylle ofte havde spildt sin Veltalenhed for at forsone Kræmmeren med den Videnskab hun syslede med, vilde hun dog lige til at gøre et nyt Forsøg paa at forsvare den mod hans Angreb, da et Par brune Kammeratet i det Samme kom ansættende for at hilse paa hende. Det var Kastor og Pollux, som hun allerede var bleven saa fortrolig med, at en af dem sprang op og satte sine Poter paa hendes Kjole til stor Forskrækkelse for Købmanden, der var lige ved at raabe om Hjælp. Lyden af en Pibe kaldte Hunden til Orden.

— Det er Høvedsmanden udbrød hun og vendte sig.

Lensmanden stødte til Selskabet ved en Korsvej. Han havde en Medestang i Haanden og agtede sig til en Fiskedam, hvoraf der fandtes mange paa Øen. Han var en lidenskabelig Fisker og pleiede ofte selv at forsyne sit Bord med denne Vare.

— Det kuler stærkt i Dag og i rørt Vande, siger man, er godt at fiske. Jeg forventer en god Fangst.

Med disse Ord og en høflig Hilsen vilde han skraa tværs over Vejen forbi sine Gæster.

Pludselig slap Købmanden sin Datters

Arm og udbad sig under mange Buk og Skrabud hans Tilladelse til at gøre ham Følgeskab.

— Men mine Fisk taaler ingen Støj eller at der tales, sagde Lensmanden skæmtende.

— Jeg vilde gærne tale et lidet Ord med Eders Fromhed i Fortrolighed; man maa tage Tiden i Agt.

Sybille anede Uraad ved disse Ord, som Kræmmeren sagde i en hviskende Tone for at hun ikke skulde høre dem. Men hun kunde ikke faa Lejlighed til at blande sig i Sagen, før de to Mænd allerede havde forladt hende.

— Han har altsaa alligevel en anden Rejseaarsag, tænkte hun.

Det var faldet hende ind, at den kunde staa i Forbindelse med en vis Omsorg for hendes Person, som i længere Tid havde været hende mere til Besvær end til Behag og som hun fandt urimelig, endskøndt hun ikke kunde nægte, at hun i samme Tidsrum havde været saa opfyldt af Sorg og Kummer, at det nok kunde se ud for hendes Nærmeste, der vare bekymrede paa hendes Vegne, som om hun bar paa en legemlig Svaghed. Denne Formodning, at hun var syg, var maaske Kræmmerens egenlige Rejseanledning, saa at Rejsen — det ærgrede hende lidt at tænke sig det — maaske slet ikke vilde have fundet Sted

uden samme Anledning, som man havde holdt skjult for hende.

Beskæftiget med disse Tanker var hun vedblevet at gaa, uden at agte paa sine Omgivelser, da hun pludselig ved at se op bemærkede, at hun befandt sig mellem høje Bakker af et vildt og skummelt Udseende. Gyvel og Lyng saaes hist og her titte frem mellem Skraaningerne og Grusgravene, strejfede af den tiltagende Vestenvind. Noget borte saaes en underlig langagtig Stensætning, hvorover nogle skrigende Viber kredsede. En Pindevogn med et rundbuet Dække af flættede Kviste kom knagende ned ad en smal Kørevej, som var lukket med et Led. En lille Ledvogter sprang frem og aabnede Leddet.

— Hvad betyder de Stene? spurgte den unge Pige.

— St. Grimhilds-Grav og det der borte er Hammer Grundmaal.

Købmandsdatteren gav Drengen nogle Smaamynter og besteg en Skrænt for at se Ruinen nærved. Til sin Forundring hørte hun Sundet skumme og bruse lige under sine Fødder. Hun var gaaet en betydelig Strækning.

Idet hun vendte sig forat gaa tilbage, blev hun mellem Dysserne, som Drengen havde

kaldt St. Grimhilds-Grav, opmærksom paa en Skikkelse, som under disse skumle Omgivelser ikke vilde have undladt at indgyde hende Skræk, dersom hun ikke havde set den engang før og havt Lejlighed til at overtyde sig om, at den ikke hørte til de overnaturlige Væsener. Det var Dværgen, som havde begivet sig ud paa en Morgen-Promenade for at bringe i Erfaring, hvorledes Læderflaskens Indhold vilde smage i det Fri. Siddende mellem Gravene og pimpende af Flasken tog han sig helt sælsom ud i den unge Piges Øjne. Han var forøvrigt ikke ene. Hushovmesteren, som i Begyndelsen havde været skjult for hende af Stenene, sad ikke langt fra ham og lod sig traktere med lidt af Lædskedrikken.

Pludselig faldt det Sybille ind, at den Gamle maaske vidste, hvad hendes Fader havde at forhandle med Lensmanden og kunde løse dette Spørgsmaal, som i Øjeblikket beskæftigede hende. Hun havde ofte i den senere Tid set ham og hendes Fader stikke Hovederne sammen og samtidig søge hende med Øjnene, naar de troede sig ubemærket af hende, men hidtil havde hun ingen videre Tanker gjort sig derom. Hun besluttede at udfritte ham for om mulig at faa oplyst, om den Mistanke hun havde fattet var grundet.

— Synk godt, Thord! udbrød hun, idet hun pludselig traadte frem for de to Venner.

Hushovmesteren rakte hurtig Flasken, som han just havde sat for Munden, til Dværgen og rejste sig forlegen. Den Lille, sagde han undskyldende, havde indbudt ham til at tage Øens Mærkværdigheder i Øjesyn, paa hvilken Udflugt man maatte indrømme, at en liden Hjærtestyrkning ikke var ganske paa urette Plads.

— Følg mig! udbrød hun og gav sig i det Samme til at gaa saa stærkt, at Dværgen, som var begyndt at løbe bag efter paa sine korte Ben, snart blev distanceret og den Gamle selv havde ondt ved at følge hendes Opfordring.

— Hør, Thord! begyndte hun, du er jo Fa'ers oraculum, som han altid gaar i Raad med, og dette sølvskinnendes Haar er jo ogsaa en meget smuk Dyd, som gør dig værdig til Fortrolighed. Sig mig nu og bær ikke Dølg, hvorfor er vi egenlig hidkommen?

Den Gamle, som ved Begyndelsen af denne Tiltale havde følt sig saa smigret, at alle hans stumpede Tænder vare traadte til Syne i et Smil, blev mod Slutningen deraf pludselig noget lang i Ansigtet og svarede ikke.

— Jeg skal sige dig min Betænke derom, sagde Sybille forat hjælpe ham paa Gled. Vi er til Gæst hos en Mand, som blandt andre

Stykker, han er forfaren i, ogsaa forstaar sig ypperligt paa Lægedomskunsten. Han hjælper mange Syge til Førlighed fremfor nogen anden lærd Doktor i Kunsten.

Hushovmesteren, som mærkede, at Hemmeligheden var røget i Lyset, kunde ikke skjule sin Forvirring.

— Skulde det virkelig være Aarsagen, sagde hun, denne Daaresnak?

— Nægt det kun, Jomfru! Var det Daaresnak, havde Hans Naades Livdoktor, som Kræmmeren lod hente, ikke gjort sig saa megen Bekymring om Eder, aldenstund han kom med Flasker og Phioler og tvang Eder at tage Medikamenter.

— Ja han tvang mig, fordi han selv blev tvungen af min Fader. Han frygtede for, at han ikke skulde faa sin Umage forskyldt, om han ikke fulde ham til Føje og gav mig Medikamenter. Saa beredte han en Drik for mig, som gjorde hverken Ondt eller Godt, undertagen — o fy dog! — at den smagte saa afskummet. Han holdt anderledes om min Sygdom end Kræmmeren og du, thi det ser Enhver, som er forfaren deri, at her er ikke Noget at lappe paa. Han troede ikke, jeg havde nogen Skade eller Skrøbelighed, og det vil denne duelige Mand heller ikke tro, som man nu vil spørge til Raads. Man vil kuns

gøre sig lystig over os og mig især, endog jeg har aldrig havt for Skik at skaa mig ilde eller stille mig syg an. Men hvem kan jeg saa takke derfor? Dig og Kræmmeren, min kære Fa'er.

Hushovmesteren vilde gøre Indvendinger, men den unge Pige lod ham ikke komme til Orde.

— Ti stille! vedblev hun med tiltagende Hæftighed. Jeg tænkte, jeg var kommen til dette Land for at have nogen Glæde her, men det faldt anderledes ud. Meget heller, end jeg forblev her paa Steden, drog jeg genisten hjem igen og lod Instrumenter og Altingest her fare, siden jeg har fanget Vished, at man har saadanne Ting for!

Med disse Ord og et lille Kast med Nakken, drejede hun af ved en Sidevej.

Hushovmesteren blev staaende midt paa Vejen og kløede sig betuttet i Hovedet.

— Hun futter og sprutter som en Fyrtønde og gør sig saa frisk som en Fisk, sagde han. —

Sybilles Bemærkning om Lensmandens medicinske Virksomhed var fuldkommen sand. Han udøvede en betydelig Lægepraxis i Overensstemmelse med Tidens Videnskabelighed, som var en Sammenblanding af de forskælligste, hinanden mest uvedkommende Fag.

Siddende ved Fiskedammen med Øjnene fæstede paa det flydende Stykke Kork og iagttagende de snilde Manøvrer med Fiskekrogen, havde han været en tavs Tilhører, medens Kræmmeren skildrede sin Datters Tilstand med al ønskelig Omstændelighed. Da Købmanden omsider endte sin Beretning med at fortælle, at han forgæves havde søgt Hjælp for hende hos Kongens Livlæge, *Peder Sørensen*, trak Lensmanden sin Medesnor i Land — thi Fangsten havde mod Forventning været daarlig, hvad enten det nu skyldtes et Tilfælde eller Fiskene virkelig vare skræmte af Kræmmerens Snak — fløjtede ad Hundene, der havde lejret sig dovent i Græsset, opfordrede sin Gæst, som havde fulgt deres Exempel, til at gøre sig Følgeskab, og indskrænkede sig i sit Svar til at anbefale ham Tillid til Livlægen, som han kændte som en meget duelig Mand.

Kræmmeren rejste sig og begav sig efter Opfordring paa Tilbagevejen med ham, idet han ironisk bemærkede, at han havde havt tilstrækkelige Prøver paa Livlægens Duelighed og ingenlunde lod sig berolige ved Lensmandens Forsikring.

— Nogen ret Sygdom har I dog ikke skildret for mig, men kuns en vis Svaghed i Sindet, mens det kan være lettere at hjælpe

et Menneske for udvortes legemlig Svaghed, end for Sorgesygdom.

— Nej! nej! Her er anden Ondskab for Haanden! udbrød Kræmmeren med en Iver, som røbede nogen Tvivl om, hvorvidt han virkelig havde Ret i sin Paastand.

Lensmanden gjorde ingen videre Indvending.

I det Samme fik han Øje paa Dværgen, som sad i nogen Afstand fra ham paa et Gærde ved Siden af Hushovmesteren, der atter havde forenet sig med sin nye Kammerat efter sin anstrængende Lystvandring med Sybille. Lensmanden vinkede Dværgen til sig og puttede en kogt Krebs, som var levnet fra Fiskemadingen, i Munden paa ham, hvilken Dværgen fortærede med en Graadighed, som morede Hushovmesteren kostelig.

— En Mand, som forstaar sig paa Himmelkunsten, tog Købmanden atter til Orde, idet hele Selskabet fortsatte Vejen i Forening, har engang stillet hendes Nativitet og spaat hende mange gode Stykker, baade Sundhed og Lykke. Men Aspekterne love ingen Højhed, og efter Stjærnerne at dømme vil hun med al Lykke og Velfart dog ikke vorde gift med Den jeg forventer, thi jeg haver udset mig en højbaaren Svigersøn.

— Paa de høje Bakker blæser de stærke Vinde, sagde Dværgen.

— Det vil bero paa, svarede Lensmanden, om det rette momentum navitatis er kændt og Beregningen ellers rigtig gjort, især hvad Solen og den Stjærne Alhabor belanger, som naar Talen er om Højhed har det fornemste Ord at sige. Er disse Lejligheder ikke nøje iagttagne, især hvad Fødselsstunden er anrørendes, saa kan samme Nativitet ikke følge Skiel og kan da ej heller være til Hinder for, at hun jo kan blive gift med Den, I forser Jer til, at hun skal faa til Mand.

— Om hun kuns ikke selv gør Vanskeligheder og vil begive sig med en Anden, sagde Købmanden og røbede ved disse Ord, at han ansaa hendes Modstand for en større Hindring, end nogen af de Hindringer Stjærnerne kunde lægge i Vejen.

— Saa er hun vel syg af Hjærtesorg, og I behøver kuns at give efter og lade hende vælge selv sin Mand efter eget Tykke for at gøre hende karsk? sagde Lensmanden.

— Ungdommen er uforstandig og fatter ikke vor Omhu, svarede Købmanden undvigende. Om ellers Beregningen er rigtig gjort, det veed jeg ikke, men Fødselsstunden kan jeg angive med Nøjagtighed, thi hun er født Aar 1669 paa Sommersolhvervsdagen, den 21de

Junius om Morgenen Klokken Tre Minutter og et Par Sekonder over Fire paa mit Rejse-Sejerværk, som laa i Sovekammeret ved samme Lejlighed paa et Tressur af Elmetræ.

— Vil du vide meer, saa gaa til Præsten, sagde Dværgen til stor Morskab for Hushovmesteren, der maatte holde sig paa Maven for Latter.

— Er hun født paa Sommersolhvervsdag? udbrød Lensmanden, og blev staaende overrasket midt paa Vejen ved denne Del af Købmandens Beretning.

Nogle Ryttere, som i det Samme kom halende ind paa dem, forhindrede imidlertid saavel Kræmmeren i at svare, som Lensmanden i at fremkomme med et nyt Spørgsmaal, der i samme Anledning svævede ham paa Læberne.

Det var Hr. Preben Krag, Hr. Peder Bilde, Hr. Oluf Parsbjerg og nogle andre af Dronningens Hofsinder, som foretoge sig et Morgenridt om Øen.

— Hendes Naade er opstaaet! raabte Oluf Parsbjerg til Lensmanden, saasnart de vare komne nær nok til at høres af ham, hvorpaa de Alle gjorde ham deres Reverens, medens Hundene halsede.

Kræmmeren, Hushovmesteren og Dværgen vare traadte til Side for at gøre Plads for de

stadselige Ryttere, og den Første stod endnu ærbødig med Hatten i Haanden, da et Bud ankom fra Slottet i største Skynding og meldte, at Hendes Naade spurgte efter Lensmanden.

Rytterne, der havde holdt deres Heste an for at vexle nogle Ord med deres Vært, satte dem atter i Bevægelse og joge i fuld Fart ad Slottet til fulgt af Lensmanden og Dværgen, der gav sig til at løbe bagefter, saa hurtig hans korte Ben tillode, i Haab om, at der skulde falde lidt Lækkert af til ham fra det fyrstelige Taffel.

— Det er mig nogle rette Kludderdoktorer, sagde Købmanden til sin Tjener, da han var bleven ene med denne. Det var ogsaa Umagen værd at udsætte sig for Rejsens Mødsommelighed og Søens Vederstyggelighed, naar de Karle er saa blinde paa Øjnene, at de ingen Svaghed kan se hos min Dotter.

Det satte ikke den misfornøjede Mand i bedre Stemning, at han af Hushovmesteren oplystes om, at Rejsens Hemmelighed var røget i Lyset, thi han var lidt bange for sin Datter og belavede sig paa en varm Modtagelse, idet han endelig begav sig paa Vej for at opsøge hende, som han saa pludselig havde forladt midt paa Landevejen. —

Oppe paa Slottet var Stemningen noget

trykket. Peder Bilde havde forhørt sig hos Søfolkene angaaende Vejret og disses Erklæring gik ud paa, at Overfarten var umulig, da Vinden var stik imod og Kulingen for stærk til at vove sig ud. Dronningen fortrød at have samtykket i at forlænge sit Ophold og ytrede i kændelig ondt Lune, at hun paa ingen Maade vilde udstrække det over endnu en Dag. Lensmanden angrede paa sin Side at have brugt Overtalelse og sendte Arktander, en af sine Disciple, til Peder Jakobsen, som opholdt sig paa Observatoriet Stjærneborg, for at underrette ham om den Aftale, han havde truffen med Dronningen, at Flemløse skulde ledsage hende til Kjøbenhavn, og lod ham anmode om at holde sig færdig til Afrejsen næste Dag.

Derpaa begav man sig til Frokostbordet, der som sædvanlig var anrettet i Sommerstuen. Mester Anders gav Lensmanden en Beretning om Gaarsdagens Udflugt. Forøvrigt var Konversationen søvnig og holdtes kun vedlige af Dværgens Snak, der ikke formaaede synderlig at oplive de tilstedeværende Hofmenneskers Ansigter, som heller ikke havde svaret til, hvad der med Rette kunde fordres af vel opdragne Hofmenneskers Ansigter, om de havde vist andet Vejr end det, som gav sig tilkænde i de øverste Regioner. Den Lille, der havde faaet Lov til at være tilstede ved

denne Lejlighed, maatte nøjes med, som Løn for sin Ulejlighed, at modtage nogle Smuler af sin Herres gavmilde Haand.

— Jeg kom i Snak med eders Præst, sagde Junkeren pludselig over Bordet til Værten. Men hvor tusend Syger traf jeg paa ham? Blandt Svendene i Borgestuen, hvor han fik en Tæring, som var mager nok for saa højlærd en Mand. Jorderne har I taget fra ham, siger han, og skrumpet hans Besoldning ind til nogle Pendinge om Ugen. Jeg tror aldrig, den Præst er saa ren, som han gør sig. Vilde I ellers handlet saaledes mod ham!

— Lad de Karle høre op at holde Nattedrik med Bønderne, svarede Lensmanden. De holde Ølskænk i deres Huse og gøre deres Kældere til Gildestuer. De lever som Fulde og Gale, der hverken se Solens Opgang eller dens Nedgang, og gaa i Spidsen for Menigmand baade i Drik og anden Omflot.

— Jeg vidste nok, I kunde rense Jer . . . Hr. Jens bagdrev ellers den Beskyldning og forklarede det anderledes. Høvedsmanden, siger han, tror ikke paa Gud. Han hører ingen Præken og annammer ikke Sacramentet.

— Hvad mener Eders Naade! sagde Lensmanden, der ikke lod sig skuffe af Junkerens hykkelske Medhold og følte Ulyst til at forsvare sig overfor *ham*. Mon ikke de hellige

Handlinger tabe i Kraft og Anselighed ved at forvaltes af saadan uren Slemmer og fugtig Gast?

— Lad Mester Anders sige sin Mening. Han er en Kirkens Tjener og veed, hvordan den rettroende Kirke dømmer.

Den forhenværende Hofprædikant vovede ikke, idet han udtalte sig om dette Spørgsmaal, der hørte til Tidens brændende, at give nogen af de afvigende Meninger ubetinget Fortrinet. Han foranledigede derved, at en af Tyges Disciple, en Hollænder, som paa Grund af sin adelige Fødsel var bleven forestillet for Dronningen og indbudt til at deltage i det kongelige Taffel, ansaa ham for en Modstander af Lensmanden, og ikke uden Bitterhed bemærkede, at Bisp og Præst til alle Tider havde været den verdslige Studerings Fjender og forfulgt den frie Videnskabs Dyrkere med alle de Vaaben, der stod til Intolerencens Raadighed.

Mester Anders kunde ikke bare sig for at le af det unge Menneskes Iver, idet han frigjorde sig for Andel i Gejstlighedens Fordomme overfor den frie Videnskabelighed i Almindelighed og Lensmandens i Særdeleshed.

— Dog — tilføjede han i en alvorligere Tone — naar Studering og Lærdom bær paa at stride mod den kristelige Troes Sandheder,

saa maa man ikke fortænke en tro Herrens Tjener i, at han anser Saadant som en ond og ugudelig Ting.

— Men Astronomerne, min kære Anders, vil heller stemme overens med Stjærnerne end med Præsterne, sagde Lensmanden til nogen Skuffelse for Historiografen, der havde ment, at det Hib til Kopernikus, som var indbefattet i hans Ord, skulde være bleven bedre optaget af dennes Modstander.

— Den hellige Skrift, sagde Frands Tengnagel, saaledes hed den unge Hollænder, kan ikke gøre den Regning op, eftersom dens Maal er et ganske andet.

Dronningen sagde:

— Det er heller ingenlunde vist, at de bibelske Udlæggere har Aarsag at se Fjender i den verdslige Studerings Mænd overalt hvor de mene at have det. De forsvare tidt den hellige Skrift uden nøje at forfare, om det kristelige Ord til Saligheds Kundskab og Gudsfrygts Forfremmelse virkelig strider mod den verdslige Visdom, som de gaa saa hart løs paa at omstyrte, og de fare voldelig frem for at holde paa en Lære, som Ingen angriber.

— Saa maatte man paa den anden Side tilstaa, sagde den stakkels Mester Anders, som blev angrebet fra alle Sider, at de lærde

Granskere, som søge verdslig Visdom, undertiden gaa vel vidt, naar de i deres Iver for at forfare de hemmelige Ting i Naturen gør det Uvisse til det Visse og mene at staa ved Maalet naar de er langt derfra.

Man fortsatte endnu en Tidlang denne Samtale, der hørte til en Art Underholdning, som var almindelig over Bordet i Datidens fornemme Selskaber. Omsider stødte Dronningen sit Bæger mod Lensmandens, takkede for Maaltidet og begav sig til sine Gemakker, hvor hun ønskede at være ene denne Formiddag. Junkeren, som havde haabet at sætte Lensmanden i Forlegenhed ved at forraade hans Fritænkeri og Haardhed mod Stedets Præst — thi Ærbødighed for det Hellige hørte til Tidens Aand — havde ikke naaet Andet ved sit Angreb, end at give Stødet til en almindelig Samtale over Religion og Videnskab, og ærgrede sig over at have tabt Slaget.

Idet Lensmanden lidt efter vilde gaa op i Taarnet, mødte han den Discipel, han havde sendt i Ærinde til Flemløse og fik af ham Underretning om, at Peder Jakobsen havde Betænkeligheder ved at drage med Dronningen.

— Betænkeligheder! udbrød Lensmanden og Blodet foer ham til Hovedet.

— Hr. Junker maa ikke tage ham det til Mistykke. Det er i Morgen Sommer-Sol-

hvervsdag, hvilken Dag, siger han, er en ulyksalig Dag for ham, da han Intet tør bestille, som er af Vigtighed.

Lensmanden betænkte sig et Øjeblik, hvorpaa han, i Stedet for at gaa op i Taarnet, gik ad Observatoriet Stjærneborg til for at opsøge Peder Jakobsen Flemløse, idet han sagde til sig selv:

— Jeg vil vække ham af Drømmen!

V.

Den nye Stjærne.

Vor Fortællings Gang fører os nogle Aar tilbage i Tiden.

I et af de snævre og krumme Stræder, som omgav St. Nikolajs pragtfulde Kirke, af hvis hele Herlighed der nu kun er et Vagttaarn tilbage, omgivet af profane Slagterboder, — laa et lidet Bindingsværks-Hus med Snirkler og Svalegang.

En Efteraars-Dag henad Aften standsede en ung Pige sin Gang udenfor dette Hus, gik op ad Stentrappen og lod den tunge Dørhammer falde, saa det gav Genlyd inde i Huset og en Sky af forbavsede Spurve fløj op udenfor det. En gammel Pige med Hovedet indvundet i et Klæde kom til Syne paa Tærskelen og oplyste, at hendes Madmoder rigtignok ikke var tilstede i Øjeblikket, hun var gaaet til Kirke i St. Nikolaj for at høre Hr. Niels prædike til Aftensang, men kom ganske vist

snart, om Jomfru Sybille — thi hende var det — vilde fortøve saalænge; Pigen vilde slaa Ild og tænde Lys.

— Jeg vil heller sidde lidt i Skimringen og se Folk færdes ude paa Torvet og i Baadene, svarede Sybille og smuttede indenfor.

I Abelone sal. Paaskes Dagligstue stod en gammeldags, højrygget Stol paa en Forhøjning henne ved Vinduet, gennem hvis smaa, grønne Ruder man havde Udsigt til det snævre Stræde og til Pladsen for Enden af det, hvorpaa Kirken laa, omflydt af den gamle Holmens Kanal. Paa denne Stol, hvor den gamle Dame plejede at sidde med sin Syramme, sin Bønnebog og sit Lugteæg, men som i Øjeblikket under hendes Kirkegang stod ledig, tog den unge Pige Plads og morede sig, mens hun ventede paa Tanten, som hun vilde gøre en lille Aftenvisit, med at se de smaa Baade med alle Slags Varer løbe ind og ud og iagttage Livet paa Handelspladsen, hvor Sælgekonerne sad med deres Frugt og Grøntsager.

Det frembrydende Mørke gjorde imidlertid snart en Ende paa denne Fornøjelse. St. Nikolajs grønne Kirkegaard begyndte at blive skummel, Raabene forstummede efterhaanden eller afløstes af Vægterens Kvartersang fra Omgangen, som mindede Indvaanerne om, at han var paa sin Post mod udbrydende Ild.

Sybille var allerede ked af at vente — Tanten gjorde Andagten for lang — og tænkte just paa at liste sig hjem igen til sin Faders Gaard i Kattesundet, da hun ved at kaste et sidste Blik ud gennem Ruderne i et Hus lige overfor blev opmærksom paa et oplyst Vindue med halv tillukkede Skodder, indenfor hvilket der stod en Person med Ryggen vendt imod det og betragtede en Genstand, som han holdt i sin udstrakte Haand og lod beskinne af Lyset fra en osende Tranlampe. Og denne Genstand? — Sybille aabnede Vinduet paa Klem for at se om hun ikke saae fejl — nej, det var ganske rigtigt, det var et Dødningehoved. Hun kunde ikke løsrive sine Øjne fra dette hæslige Syn, da Manden vendte sig om, og hun ved Siden af det døde Hoved med dets hvide, grinende Tænder og fæle Øjehulinger følte sig behagelig tiltrukket af et levende Hoved med store, klare Øjne, sund Hudfarve og smukke, regelmæssige Træk.

Købmandsdatteren havde god Lejlighed til at indprente sig den unge Mands Træk til Tanten endelig kom og ved sit Komme gjorde en Ende paa den farlige Beskuen, thi Manden kunde ikke se hende i hendes mørke Skjul, selv om han havde kunnet ane, at et Par smukke Øjne betragtede ham fra Abelone sal. Paaskes sædvanlig kun lidet paaagtede Stade,

og i den Anledning havde set op. Efter i nogen Tid at have betragtet sit Dødningehoved med stor Opmærksomhed, satte han sig ved et Bord, belagt med Folianter og andre Bøger, Papirer, Apparater, Instrumenter, et Bundt Pennefjer m. m., og gav sig ivrig til at skrive, idet han kun af og til standsede et Øjeblik for med sin venstre Haand at stryge sit tykke, brune Haar bort fra Panden.

Denne unge Mand var Peder Jakobsen Flemløse. Det var en retskaffen, ærlig og samvittighedsfuld ung Mand, men med et tungt Sind, et Offer for det Mørke, hvori Naturvidenskaberne vare indhyllede. Han havde beregnet sin Fødselsstunds Stjærner, som havde sagt ham, at hans Liv vilde blive en Kæde af Genvordigheder, og denne fatalistiske Tro havde fyldt ham med en saadan Rædsel, at den til sine Tider bragte ham Vanvidet nær.

Sybille, som snarere fandt ham skabt af Naturen til Glæde end til Sorg, kunde ikke undlade at handle i Overensstemmelse med de Følelser, der besjælede hende. Fra denne Dag begyndte hun at aflægge hyppigere Besøg hos den værdige gamle Dame, hendes Tante, end hun tidligere havde havt for Skik, idet hun som Grund for Hyppigheden forklarede, at Tantens slemme Hovedpine eller Hoste, som hun paastod var i Tiltagende, gjorde det nød-

vendigt at bringe hende daglige Portioner af ladanum, kandiserede Frugter og Brystkager. Tanten var naturligvis henrykt over denne usædvanlige Omsorg fra den unge Piges Side, men der var dog visse Omstændigheder forbundne dermed, som efterhaanden begyndte at blive hende paafaldende. Hun lagde saaledes Mærke til, at Niecen havde faaet den mindre behagelige Vane, at bemægtige sig hendes Stol ved Vinduet. saasnart Tanten blot for et Øjeblik rejste sig fra den for at bringe de skænkede søde Sager, hvoraf hun snart ejede et helt Magasin, i Forvaring. eller af anden Grund. Men endnu mere satte det hende i Forundring, at den unge Pige som oftest aflagde hende disse Besøg paa de Tider, da Tanten plejede at høre Messen i St. Nikolaj. Hun kunde ikke undlade at udtale, at saa kære hendes Besøg end vare hende, vilde de dog glæde hende endnu mere, dersom hun kunde passe at aflægge dem paa de Tider da hun var hjemme og da helst saa betids paa Dagen, at hun ikke behøvede at ulejlige sin gamle Pige med at følge hende hjem til Kattesundet. Sybille forsvarede sig saa godt hun kunde, og lovede for Fremtiden at tage mere Hensyn til Tantens Ønsker. Hun følte ogsaa Nødvendigheden af at holde hvad hun lovede. men Tiltrækningskraften ved Vinduet var for

stærk til, at Frygten længer end for en ganske kort Tid kunde lære hende Forsigtighed. Snart vovede hun igen, under et eller andet Paaskud, at komme paa sildigt Aftenbesøg og at indtage den yndede Plads ved Vinduet, hvorfra hun kunde kaste Spejderblikke over i Genboens oplyste Kammer, og altid lønnedes hun for sin Dristighed ved at finde den unge Mand paa sin Plads foran Bordet, hvor han med Dødningehovedet staaende foran sig lod Pennen løbe ustandset over Papiret. Den unge Pige anstillede da den Betragtning, at det maatte være et usædvanligt stadigt og flittigt ungt Menneske, idet hun kun samtidig undrede sig over, hvad der kunde være saa Meget at skrive om. Og maaske Læseren af disse Blade vil blive ikke mindre forundret ved at erfare, hvad det var for et Skrift, som saa ivrigt beskæftigede den unge Skribent, end Sybille vilde være blevet, hvis hun havde faaet det at vide. Skriftet, som senere udkom i Trykken, hed: Om den melankolske Djævel.

Det er ikke let at sige, hvor dybt den unge Studerendes Billed tilsidst kunde være bleven indprentet i Jomfruens Hjærte under disse hyppige Besøg i det lille Stræde med Tilbehør af Indblik i Genbohuset, dersom hun ikke pludselig havde faaet Andet at tænke paa. Søren Puggendorf, vel meriteret — og

det vidste han godt — Kræmmer i Kjøbenhavn med Bolig i Kattesundet og Pakhus paa Bremerholm, havde i nogen Tid været besværet af et Underlivs-Tilfælde — onde Tunger vilde vide, at det var kommet af Ærgrelse over, at den unge Mikkel Vibe var bleven ham foretrukket som Formand for det nys oprettede Handels-Kompagni — og havde efter Samraad med Livlægen Peder Sørensen besluttet at prøve de vidt berømte svovlholdige Kilder i Aachen. Paa denne Baderejse skulde Datteren ledsage sin Fader, thi Købmanden kunde hverken undvære hendes Pleje eller hendes Selskab, og den unge Pige kunde desuden have godt af at udvide sin Verdenskundskab. En Sproglærer blev antagen, andre Forberedelser til Rejsen bleve trufne, og i Forventning af alt det Nye, som Købmandsdatteren glædede sig til snart at skulle se, kunde det ikke være Andet, end at Billedet i Hjærtet maatte blive, om end ikke helt fortrængt, saa dog for en stor Del stillet i Skygge. Abelone sal. Paaskes syge Hoved og Bryst fik fra nu af Lov til at skøtte sig selv, den værdige gamle Dame fik Tilladelse til at være i mere uindskrænket Besiddelse af sin Stol ved Vinduet, end hun i den nærmest foregaaende Tid havde været, ligesom hun endelig, efterat denne Forandring var indtraadt, kunde have

den Tilfredsstillelse at fritage sin gamle gigtsvage Pige for flere besværlige Aftentoure til Kattesundet.

Men ogsaa med den unge Videnskabsdyrker var der paa denne Tid foregaaet en Forandring, og denne skyldtes en mere mærkelig offenlig Omstændighed.

En ny Stjærne var bleven set paa Himlen. Dens Lys var, da den stod paa sit Højeste, saa stærkt og klart, at det kunde ses baade ved Middag og ved Midnat gennem tætte Skyer. I de tvende Aar som forløb fra dens første Tilsynekomst til dens endelige gradvise Forsvinden, satte den alle Astronomer over hele Verden i Bevægelse. Men Den, som først havde set den, var selv et nyt og glimrende Meteor paa Videnskabens Himmel, om hvem Alle talte, som havde Sans for noget Højere, end Livets daglige Nødtørft.

Det er bekændt, at Tyge opdagede Stjærnen i Kasiopejas Tegn under et Besøg hos sin Morbroder Sten Bilde paa Gaarden Herredsvad i Skaane, idet han en Aften gik fra et Laboratorium, som han havde faaet indrettet paa Stedet — thi han syslede den Gang mest med Chemie og Guldmageri — tilbage til Gaarden og efter gammel Sædvane hævede sit Blik mod Himlen. Da han i Begyndelsen ikke vilde tro sine Øjne, der saae en stor og skinnende

Stjærne paa et Sted, hvor aldrig nogen Fixstjærne før var bleven set, eller nogen bekændt Vandrestjærne paa den Tid kunde findes, kaldte han forskællige Arbejdere og Almuesfolk sammen og lode dem bekræfte, at de ogsaa saae den. Ved denne Stjærne blev han ført tilbage mod sit rette Maal, Astronomien, som han, efter forgæves at have søgt offenlig Understøttelse, synes af Stolthed at være affaldet fra. Han bestemte dens Stilling til andre Stjærner og forfattede et Skrift om denne sit Livs mærkeligste Opdagelse. Men da det ikke ansaas for passende, at en Adelsmand gav sig af med literære Sysler, en Fordom, som Tyge paa den Tid endnu ikke var uhildet nok til at frigøre sig for, saa modsatte han sig længe sine Venners Opfordring om at udgive sin Bog i Trykken. Han kom imidlertid senere til den Erkændelse, at det ikke kunde være en Adelsmand uværdigt at bidrage til nyttige Kundskabers Udbredelse. „Man kan rose sig af de Fortrin man har af sig selv, men ikke af dem, man kun har Andre at takke for,“ sagde han. I et Digt Elegia in Uraniam udtalte han denne sin nye Tro, samt, at han ikke lagde synderlig Vægt paa sin adelige Fødsel, og i et Brev til *Pratensis*, hans kære Ven, ytrede han det Haab, at Gud vilde give ham Naade til at virke til Bedste for højere For-

maal, end dem Adelen i Almindelighed lyksaliggjorde sig med at eftertragte.

Bogen udkom i Trykken med dette Digt som Bilag, og Tyge erhværvede sig ved den og andre videnskabelige Arbejder, som han paa den Tid foretog sig, efterhaanden en saadan Anseelse, at det ikke kunde Andet end vække hans adelige Samtidiges Opmærksomhed. Nogle spottede vel endnu bestandig derover og fandt hans Foretagender en Adelsmand uværdige; men Andre, som lagde Mærke til, at de mathematiske Videnskaber begyndte at komme i Yndest ved Hoffet, ønskede at profitere af Tyges Kundskaber i disse Retninger, saa at han endog efter nogen Tids Forløb, af nogle af disse fordums Modstandere blev anmodet om, at holde Forelæsninger over sin Videnskab paa det for noget over en Menneskealder siden genoprettede Universitet.

Den tidligere Bispegaard, som endnu er Universitetsbygning, var bleven indrettet til Højskole, hvor der læstes over Theologi, Lovkyndighed, Lægevidenskab, Latin, Græsk, Hebraisk og Talekunst. Tyge var imidlertid ingenlunde lige strax villig til at føje det mathematiske Fag til de nævnte, og paatage sig Udførelsen af det ham tiltænkte Hværv. Han mistænkte Adelen, som havde stillet denne Anmodning til ham, for uægte Kundskabstrang og mente, at dens pludselig vakte Interesse

for Astronomien var en Modesag. Først efterat Kongen, som yndede Videnskaberne og gærne fremmede dem, selv havde opfordret ham dertil, gav han endelig efter, og man havde nu det Særsyn at se en højbaaren Adelsmand og Junker optræde som Docent og lære fra Kathedret i det borgerlige Universitets Forelæsningssal for et Auditorium af gamle og nye Videnskabsmænd og mange Andre, hvoriblandt Kong Frederik den Anden selv med stort Følge. Ved denne Lejlighed manglede Peder Jakobsen Flemløse heller ikke, og den beskedne Lærde fra Fisker-Stræde stod saaledes for første Gang overfor den Mand, som skulde komme til at udøve saa stor Indflydelse, ikke blot paa hans aandelige Udvikling, men ogsaa paa hans borgerlige Stilling og Livsforhold i det Hele taget.

Tyge indledte sine Forelæsninger med en lang, latinsk Tale om de mathematiske Videnskabers Ælde og Nytte, paaviste Geometriens store Formaal og angav de Gamles Kundskaber i dette Videnskabsfag som Aarsagen til deres Udvikling og Lærdom. Astronomiens Oprindelse førte han tilbage til Seth, Adams Søns Tid, gennemgik Rækken af store Astronomer og fremhævede blandt de Yngre især *Kopernikus*, som han kaldte en anden *Ptolemæus*.*)

*) At Tyge havde stor Agtelse for *Kopernikus* fremgik ikke blot af hans Ytringer ved denne Lejlighed. I et

Selvfølgelig vare andre Partier af hans Foredrag prægede af hans Tidsalders Vildfarelser. Om Astrologien udtalte han sig vidtløftig, imødegik dens Modstanderes Indvendinger og mente, at man ikke kunde frakænde Himmellegemerne Indflydelse uden at nægte baade Guds Visdom og Erfaringen. Solen var Kilden til Varmen og Livet; Maanen foraarsagede Ebbe og Flod, havde Indflydelse paa den dyriske Hjærne, paa Marven i Benene, paa Saften i Træerne, paa Stoffernes Af- og Tiltagen; visse Stjærners Op- og Nedgang foraarsagede Storm og Uvejr, Konjunktioner af Mars og Venus Regn og Torden, af Jupiter og Merkur

Digt af ham under det Billede af Kopernikus, som vi vide at han opbevarede i sit Musæum, udtalte han ligeledes sin Beundring for den Mand, som havde havt Mod til at rokke ved den faste Jord og lade den svæve frit omkring i Rummet. Naar man forøvrigt har anset hans Modstand mod det Kopernikanske System som en Grundmangel ved hans Videnskabelighed, især paa en Tid da de fleste Lærde af Betydning allerede havde antaget dette System og erkændt det som det rette, saa have Andre undskyldt hans Indvending mod Hypothesen om Jordens Bevægelse dermed, at hans eget System, som af ham selv, der var fortrinsvis praktisk Astronom havde modtaget en Uddannelse, som det Kopernikanske System, der var opfundet i Studerekammerets Ensomhed, endnu ikke besad, paa Videnskabens daværende Standpunkt svarede bedre til Observationerne end det Kopernikanske, der den Gang i praktisk Henseende var lidet bedre end det gamle, ubrugelige ptolemæiske.

Blæst, af Solen og Saturn Taage og diset Luft; han fremhævede endvidere Analogien mellem Planeterne og det menneskelige Legemes Dele, betegnede Hjærtet som svarende til Solen, Hjærnen til Maanen, Leveren til Jupiter o. a. m. Dog fremsatte han allerede den Gang de Indvendinger mod sin astrologiske Lære som vi kænde af det Foregaaende, grundet dels i Betragtningen af Menneskets frie Villie, dels i de Vanskeligheder, Astrologien som Erfaringsvidenskab af sig selv frembød.

Peder Jakobsen var ikke blot en flittig Tilhører ved disse Forelæsninger, som varede omtrent et halvt Aar, men stiftede ogsaa paa dem Forelæserens personlige Bekændtskab. Denne ejede en Gaard i Kjøbenhavn paa Hjørnet af Farvegade og Volden, hvor nu Vartou ligger. Saavel fra denne Gaard, som fra et Taarn paa selve Volden, som han senere med kongelig Tilladelse fik indrettet til astronomisk Brug, anstillede han sine Observationer, hvortil han allerede paa den Tid benyttede sig af Medhjælpere, blandt hvilke Peder Jakobsen strax og uden Vanskelighed blev optaget. Hvor meget Flemløse i denne Egenskab vidste at gøre sig yndet af sin Lærer, veed man af dennes egne Ytringer om ham i et Brev til Landgrev Wilhelm af Hessen. Han roser ham heri ikke blot for Duelighed i astronomiske

og kemiske Sager, men omtaler ogsaa hans Karakter, siger at han er sin Herre meget hengiven og udtaler sin Paaskønnelse deraf.

Under disse Omstændigheder vil det forstaas, at det maatte gaa den unge Mand nær til Hjærte, da Tyge, som allerede i længere Tid havde havt til Hensigt at foretage en Rejse, men var bleven afholdt derfra først af Sygdom, senere af sit Giftermaal og endelig af Forelæsningerne, omtrent paa denne Tid bestemte sig til at gøre Alvor af sin Beslutning, og denne venlige og belærende Omgang saaledes blev afbrudt.

Omtrent ved Paasketid, besøgte han sin nysnævnte fornemme Kollega, Landgrev Wilhelm af Hessen, en Mand, som baade beskyttede og selv dyrkede Videnskaberne med største Iver. Især var Landgreven en ivrig Astronom. Ligesom Tyge lagde han fortrinsvis Vind paa den praktiske Side af denne Videnskab, besad ypperlige Instrumenter og havde ladet den øverste Del af sit Slot indrette til et Observatorium, hvor baade han selv og hans Hof-Astronom, *Kristoffer Rothmann*, anstillede deres Iagttagelser. Under dette Besøg blev en venskabelig Forbindelse indledet mellem Landgreven og Tyge, som senere vedligeholdtes gænnem Brevvexling og fortsattes uden Afbrydelse til Landgrevens Død. Fra Kassel

begav Tyge sig videre til Frankfurt am Main og endelig til Basel, hvilken By tiltalte ham saaledes ved sin Beliggenhed og øvrige Forhold, at han besluttede at hente sin Familie dertil og fæste Bo der for bestandig, endskøndt man af et Brev, som han paa den Tid skrev til Pratensis kan se, at han allerede den Gang maatte sætte Mod i sig selv for at kunne fatte en Beslutning, som, hvis den var bleven udført, for stedse vilde have løsrevet ham fra Fædrelandet.

Denne Efterretning kom som et Tordenslag for Peder Jakobsen, der havde talt Timerne til sin elskede Lærers Hjemkomst. Skøndt dennes Forelæsninger og belærende Omgang havde styrket ham i hans fatalistiske Tro og snarere næret hans Tungsind end spredet det, havde han dog omfattet ham med en sværmerisk Kærlighed. I hans Nærhed syntes Tilværelsen som lysere og Livet skønnere. Nu skulde Forbindelsen afbrydes for stedse.

Dog Flemløse var ikke raadvild. Da han var kommet paa det Rene med sig selv om, at det vilde være ham umuligt at leve adskilt fra sin Lærer for bestandig, tog han uden lang Betænkning en Beslutning, som var en god Discipel værdig, han snørede sin Randsel og fulgte hans Exempel.

VI.

Peder Jakobsens Æventyr.

Paa Aarets længste Dag, den 21de Juni, som af Mange med Urette anses for Midsommerdag, medens den kun er Sommersolhvervsdag, eller den, hvorpaa Sommeren efter Almanakken tager sin Begyndelse — paa denne Dag kom Peder Jakobsen ud paa Aftenen til den lille By Spangenberg i Nærheden af Kassel.

Han tog ind i Herberget „Den hvide Hane", hvor han, efter at have rystet Støvet af sig, traadte ind i Skænkestuen og tog Plads blandt Gæsterne for at gøre sig til Gode ovenpaa Marschen — thi han var gaaet til Fods — med et Maaltid Mad og et Krus Øl.

En lille Mand, iført en snæver brun Trøje og spids Filthat sad overfor ham ved Bordet. De kom i Snak med hinanden og Peder Jakobsen, der fandt Behag i Mandens Ansigt, var meddelsom og lod mod Sædvane Munden

løbe, mens han tømte sit Krus og lod det fylde igen af en barbenet Kældertøs, der løb ind og ud til Gæsternes Opvartning.

— Udi midlertid I er saa vel oplært om disse himmelske Ting, sagde den lille Mand, hvem det øjensynlig interesserede at høre, at Peder Jakobsen gav sig af med Astronomien, saa kunde det maa vel ske fornøje Jer, at se et lidet Tingest, som jeg netop har hos mig ... *) Mit Navn er ellers *Mester Jobst.* Jeg er Sejermager og har gjort allehaande Slags for Hans Durchlauchtighed, som har et Stjærnetaarn med mange underlige og sælsyne Ting paa Taget af sit Slot her inde i Residensen.

— Er I Mester Jobst, udbrød Peder Jakobsen og bøjede agtelsesfuld sit Hoved for den kunstfærdige Uhrmager, hvis Navn Historien har opbevaret, saa kænder jeg Eder godt. Jeg har hørt eders Mesterskab meget berømme og veed endog, at I for nogen Tidlang siden har gjort en kunstelig Globus til Hans Højhed Landgreven, som jeg kunde adlyste at bese.

— Saa faar I drage over til Hans kejserlige Majestat i Prag, hvor den er siden ført hen. Det er en Herre, som forfarer den lov-

*) Vi gengive denne Samtale, der selvfølgelig blev ført paa Gammeltysk paa tilsvarende Dansk.

lige astronomiske Kunst med stor Iver, endog han kan ikke maale sig med Hans Durchlauchtighed. I kan vide, at en Dag, som Hans Durchlauchtighed var ifærd med at observere og en Tjener kom og formeldte, at der var brudt Ild ud i Huset, saa lod Hans Durchlauchtighed sig dog ikke forstyrre, men fremturede med sit Arbejde til Altingest var bestilt og Regningen i Rigtighed . . . Men det var nu dette Tingest.

Uhrmageren begyndte med stor Forsigtighed at udpakke en Genstand, som var indsvøbt i et Klæde.

— Det er et Forsæt til et lidet Planetarium, som er gjort efter et Rids af en Person, som er Hovmester hos en Herremand udi Pommerland. Hans Durchlauchtighed har paalagt mig at udføre det i Messing . . . Her skal I se! Det er meget kunsteligt.

Peder Jakobsen greb Genstanden med en Mands Begærlighed, som venter at se noget Nyt i sit Fag, men næppe havde han faaet den i sin Haand, førend han overtydede sig om, at Genstanden, som udgaves for en Opfindelse af en pommersk Hovmester, var hverken mer eller mindre end en automatisk Fremstilling af det Tychoniske Verdenssystem, hvoraf han havde set Tegninger paa Obser-

vatoriet i Kjøbenhavn, saa at ingen Fejltagelse var mulig.

— Hvad tusend Syger er det her! udbrød han i højeste Grad overrasket. Er det Tingest gjort efter et Rids af en Hovmester udi Pommerland?

— Om han er fra Pommerland eller Brandenburg skal jeg ikke kunne sige for Sanden, men vi kan snart faa det at vide, thi Manden er her nærværendes, han sidder der henne. Hans Durchlauchtighed har skikket ham selv til mig med det Tingest, at han skulde forklare mig dets Kunstighed.

Flemløse vendte sig om og saae en Person, der sad ved et andet Bord med Ryggen vendt imod dem i Drik og Snak med nogle støjende Gæster.

— Mester Raimarus! raabte Uhrmageren, kom lidt herhid. Her er En, som vil vide Noget Jer anrørendes.

Den Tiltalte rejste sig og gik hen imod dem. Det var en lille undersætsig Karl, med smaa, dybtliggende Øjne og røde, strittende Marelokker. Men Peder Jakobsen behøvede ikke at slutte fra dette ildespaaende Ydre for at faa Løsning paa Gaaden. Allerede ved at høre hans Navn havde han begrebet Sammenhænget. Personen, Raimarus Ursus, en Ditmarsker, havde været en kort Tid paa Obser-

vatoriet i Kjøbenhavn, hvorhen han var kommen med *Erik Lange* til Engelholm, som senere blev gift med Tyges Søster *Sofie*. Han havde staaet i privat Tjenesteforhold til denne Herremand og gik i Almindelighed under Navn af „Eriks Dreng". Han var ikke ganske uden Kundskaber, men Tyge foragtede ham paa Grund af hans Uforskammethed og Paatrængenhed, kaldte ham spotvis: det ditmarsiske Bjørnebæst, og vilde ikke indlade sig med ham. Herover fattede Ditmarskeren et dødeligt Nag til Tyge, hvilket han tilfredsstillede senere i Tyskland, hvor han tog Ophold, dels ved at udsprede Skrifter fulde af de plumpeste Angreb, baade paa Tyge selv — som f. Ex. at han bekiggede Stjærnerne gennem Hullerne i sin Næse — og paa hans Ven, den hessiske Hof-Astronom Kristoffer Rothmann, hvem han blandt Andet beskyldte for at være død af en uhøvisk Sygdom, skøndt Manden baade levede og befandt sig i bedste Velgaaende.

— Har I gjort Rids til det Tingest her af eders eget ingenium, Mester Raimarus, spurgte Peder Jakobsen, der ikke ønskede at gøre Bekændtskabet videre gældende og gik lige løs paa Sagen uden noget indledende Ord i Anledning af Gensynet.

Ditmarskeren studsede ved Synet af Flem-

løse og skiftede Farve. Han fattede sig dog snart og svarede med stor Frækhed:

— Af hvis ellers? Det er et Stykke, jeg har udtænkt under min Nærværelse i Polen. Jeg har ellers rørt Noget derom i min Bog: fundamentum astronomiæ, som I vel kænder, Mester Flemlosius?

— Jeg tror snarere, at I har udtænkt det hos den ærlige og velbyrdige Mand, Tyge Brahe til Knudstorp, thi jeg mindes grangiveligen at have set et Rids hos ham, som er det Tingest her saa ligt, som den ene Draabe Vand den anden.

— Det tror den gloendes Satan! udbrød Ditmarskeren, aldenstund den afskummede Karl stjal min Hypothese, den Tid jeg var hos ham i Kjøbenhavn, og var tossegod nok til at vise ham alskøns.

— Ikke skulde jeg dog tilraade Eder, at sige Hr. Tyge disse Ord i Øjnene, om I ellers nogen Tid igen vover at komme ham for Øje efter alle de Stykker, som jeg hører I har bedrevet her i Tyskland*).

*) Peder Jakobsen viste sig her som god Spaamand. Thi da Ditmarskeren mange Aar efter var bleven Professor i Mathematik i Prag, sagde Tyge, som var paa Rejsen dertil med en Ven til denne, at han vilde indestaa for, at Ditmarskeren ikke vilde oppebie hans Ankomst, men lade Embede og Alt i Stikken og tage Flugten ved Rygtet derom, hvilket ogsaa meget rigtig indtraf.

— Om mit Ord ikke staar til Troende, svarede Ditmarskeren, idet han med en selvtillidsfuld Mine saae sig om blandt de tilstedeværende Gæster, hvoraf Adskillige havde rejst sig fra deres Pladser og dannet en Kreds om de Stridende, om I tør sige, at det er mig, som har staalnet Hypothesen fra ham, i Steden for, som Sanding er, at det er ham, som har staalnet den fra mig, saa er I og skyldig at bevise eders Tale, og om I ikke kan, da skal I og i Alles Øjne gælde for en Løgnere og en Æretyv.

— Jeg kan lettelig bevise Eder over, at det er sandt, hvad jeg siger, om I ellers vil have Taal at høre paa mig, thi I har eftergjort et forkastet Rids og faaet en Vildelse med, som I ikke engang har havt Skikkelighed til at rette.

Peder Jakobsen greb Genstanden og vilde paavise Fejlen, men Ditmarskeren, der ikke skøttede om at blive overbevist i de tilstedeværende Gæsters Paasyn, slog ham med knyttet Næve i Ansigtet, saa det sortnede for hans Øjne.

— Saa tag da Det for eders Skylden!

— O, du Hund af en Ditmarsker! udbrød Peder Jakobsen rasende af Smærte og foer ind paa sin Modstander.

Nogle vilde lægge sig imellem og skille

dem ad, men Flemløse, hvis Lidenskab var kommet i Bevægelse, misforstod deres Hensigt og vægrede sig mod deres Indblanding.

— Bort med ham! Af Vejen med den Bønhas! skreg de opbragte Fyldebøtter, som følte sig tilbagestødte af hans kraftige Haand og desuden ansaae det for en Selvfølge, at Ditmarskeren, som de havde drukket godt Kammeratskab med, maatte have Ret overfor en Fredsforstyrrer, som Ingen kændte. Uhrmageren og nogle gode Borgere, der ikke skøttede om at blive indblandet i Slagsmaal, havde allerede listet sig bort.

— Lad os uforme ham med Nævehug, saa han selv skal komme til at ligne et forkastet Rids!

Som tænkt saa gjort. Hug og Slag, Eder og Skældsord regnede ned over ham. Tilsidst greb En, hvem Stridens Hede og Danziger-Øllet havde røvet den sidste Rest af Fornuft, en stor Tudekande, som stod paa Bordet, og slyngede den i Hovedet paa ham med en saadan Kraft, at han styrtede bevidstløs om paa Stengulvet.

— Hvad i Helvedes inderste Ovn er det her! brølede Værten, som var bleven hentet op fra Kælderen af den barbenede Tøs, der fulgte ham i Hælene og skraalede af fuld Hals. Vil I bringe mit Herberg i Vanrygte? Vil I?

Vil I skille mig ved Næringen og fortrænge mig i Skarnet? Vil I? ... Hvad er det for en Landsmand, I har slaaet ihjel? Pest og Død! Her maa han ikke findes! Har I, Hundeblod, taget Livet af ham, saa kan I ogsaa skynde Jer med en Hast og faa ham begravet.

Den Ene saae paa den Anden. Sandt var det, at det var lettere at skille et Menneske ved Livet, end svare for Følgerne. Hvad skulde de foretage sig med ham? Her var gode Raad dyre.

— Lad os bære ham bort og lægge ham udenfor „Den forgyldte Oxe“, sagde endelig En. Den Hund af en Skænkevært vil ikke skrive mig Noget paa Bjælken.

En almindelig Bifaldssalve ledsagede dette Forslag.

De slæbte nu af med Peder Jakobsen, der tilsyneladende var uden Liv, og lagde ham i den anden Ende af Strædet udenfor det omtalte Værtshus. Her laa han nogen Tid upaaagtet, thi det var silde og Strædet var lidet befærdet. Fuldmaanen skinnede ned fra den skyfri Himmel paa Svalegangens Bjælkehoveder og Stenhusenes takkede Gavle. Endelig kom en Garver, som boede skraas over for, frem i Bislaget af sit Hus og kaldte paa sin Hund med en langtrukken Fløjten. Da Hunden ikke kom, traadte han ned i Strædet for

at se efter den, og opdagede nu Peder Jakobsen liggende udenfor Værtshuset „Den forgyldte Oxe“, besnuset af Hunden, som af denne Undersøgelse var bleven hindret i at lystre det sædvanlige Lydtegn.

— Alle Helgen! Her er Døden nok kommet noget brat! — Hej! Naboer! Folk! Kom lidt ud! . . . Væk med dig, Hund! . . . O, de slemme Svin! Det har han faaet inde i det skammelige Skænkehus!

Paa Garverens Anskrig strømmede Folk til fra alle Kanter. Gamle Kællinger, Svende og Læredrenge fyldte snart Gaden. Tilsidst kom ogsaa Værten i „Den forgyldte Oxe“.

— Hvad har vi her? spurgte Garveren og pegede paa Peder Jakobsen.

Værten skød sin Nathue bort fra Øjnene, stirrede forbavset paa den Person, der laa paa hans Tærskel og forsikrede, at han kændte ikke det Mindste til ham, han havde aldrig set ham.

— Hvordan er han da kommet til at ligge udenfor eders Dør? Han har drukket sig fuld inde i eders Ølhus, er kommet i Slagsmaal og saa har I kastet ham udenfor i Strædet som et andet Aadsel.

— Han lugter af Øl, sagde en Kælling og bøjede sig over den Mishandlede.

— Saa maa han have drukket det hos en

Anden end hos mig, sagde Værten, og hvor han har drukket sit Øl kan han spilde sin Bærme. Jeg er en kristelig, afholdet Mand, der ikke skænker for Skalke og Røvere, som bryder Landsens Fred.

— I har godt ved at præke, sagde Garveren, men Kragen er ikke des hvidere, fordi den toer sig. I er skyldig at hente Bartskæreren til ham og skaffe Liv og Levned i ham igen, om det ellers er muligt!

— Jeg?

— I er skyldig at bekoste hans Lægedomspleje og sørge for ham i alle Maader!

Værten bandede og skreg og bevidnede sin Uskyldighed. Nogle gave sig til at undersøge Peder Jakobsens Lommer, men da der Intet fandtes i dem med Undtagelse af nogle paa Latin og Dansk skrevne Dokumenter og Breve, som Ingen af de Tilstedeværende forstod, hverken dem i det ene eller dem i det andet Sprog, og man saaledes ikke var istand til at skaffe sig nogen Oplysning om ham — hans Bagage var bleven liggende i „Den hvide Hane“ som Prisgods — saa var det nær kommet til Slagsmaal paany mellem Værten paa den ene Side og Garveren med hans Tilhængere af gamle Kællinger og Læredrenge paa den anden Side, da Raabet: Af Vejen!

Gør Plads! pludselig tildrog sig Opmærksomheden.

Raabet kom fra en Kusk paa en Rejsevogn, som vilde svinge ind i Gæstgivergaarden „Den forgyldte Oxe“, men ikke kunde komme frem for Mylderet.

— Er der intet andet Herberg i denne By end dette skidne Krohus? spurgte en Stemme henne paa Vognen.

— Nej! sagde Værten, idet han med Nathuen i Haanden og ganske fortumlet i Hovedet arbejdede sig ud af Haandgemænget og hen til Vognen, noget andet findes her ikke, thi „Den hvide Hane“, som ligger i den anden Ende af Strædet, er et gement Ølhus med maadelige Drikkevarer og ikke passeligt til Logement for kært Folk og fornemme Vejfarende.

Manden paa Vognen kastede et Blik paa den tilstedeværende Forsamling, rynkede Panden og sagde:

— Eders Herberg, min gode Mand, er maa vel ske bedre, end det ser ud til — man skal ikke skue Hunden paa Haarene — thi jeg nægter ikke, det kommer mig mestens for som et Tilholdssted for Slemmere og Dravels Folk og synes ikke at være Noget for en Mand med Fortjeneste.

— Gud se i Naade til os! jamrede Vær-

ten. Dette Myl af Folk skyldes en grædelig Begivenhed, som jeg arme Mand er ligesaa uskyldig i som et nyfødt Barn, endog disse Skarns Mennesker vil bære mig det efter. Det naadige Herskab maa ikke for den Aarsags Skyld nægte en ærlig Mand deres Søgning.

— Hvad er det for en grædelig Begivenhed?

— Et Menneske er bleven ihjelslaaet her udenfor min Dør, og nu vil disse Folk sige mig paa, at dette gruelige Mord er begaaet i mit Hus . . . Det naadige Herskab kan selv se ham, han ligger der henne ved Bislaget.

Værten pegede til Siden med Nathuen og Manden paa Vognen saae i den angivne Retning, da et Skrig fra en Person, som sad ved Siden af ham i Sædet, bragte ham til at dreje Hovedet til den anden Side.

— Naada, Barn, hvad fejler dig!

Men inden den forbavsede Kræmmer kunde faa Svar af sin Datter paa dette Spørgsmaal, var denne allerede nede af Vognen og henne ved Siden af Peder Jakobsen, hvis lige mod Fuldmaanen vendte blege Ansigt hun øjeblikkelig havde genkændt.

„Le vrai n'est pas toujours vraisemblable", siger Franskmanden. At Sybille netop skulde komme saaledes til rette Tid og Sted til Beskyttelse for sin gamle Kynding fra Fisker-

stræde, kunde synes utroligt for Den, der ikke betænker, at ligesom man undertiden kan iagttage Farveblandinger paa Himlen, som ingen Maler vilde fordriste sig til at gengive, saaledes kan man møde Sammentræf af Begivenheder i Livet, som man vilde trække paa Næsen af, om man mødte dem i Romanerne.

Mødet var forøvrigt naturligt nok. Købmanden og hans Datter var paa Vej til Badet og havde gjort Holdt i den lille By.

Over Flemløse havde Stjærnerne vaaget. Vistnok var Købmanden ingenlunde fornøjet med sin Datters Forslag om at bekoste hans Kur og Pleje. Men han udøvede ikke den Forældremyndighed, som ellers hørte Tiden til. Menneskene ere til alle Tider ens og svage Fædre fandtes i fordums Dage saavelsom nu. Hun var hans eneste Barn og da han var vant til at give efter for hende, kunde der saameget mindre være Tale om at gøre Modstand ved denne Lejlighed, som det oven i Købet netop var hendes Fødselsdag, og dette vanskelige Spørgsmaal, som nær havde foranlediget en Borgerkrig i den gode Stad Spangenberg, blev saaledes løst til alle Parters Tilfredshed.

Sybille traf Aftale med Værten om at sørge for Peder Jakobsen, gav ham Penge paa Haanden, lovede at betale Mere naar hun

kom igen og fandt hans Tilstand tilfredsstillende, og først efterat hun havde overtydet sig om, at han var uden Fare, kunde den utaalmodige Kræmmer, som længtes efter at komme videre, og ikke kunde begribe, hvorfor hans Datter interesserede sig saa Meget for denne Fremmede, faa hendes uundværlige Samtykke til Rejsens Fortsættelse.

VII.

Mødet.

Omtrent en Maanedstid havde Peder Jakobsen tilbragt hos den saa uretfærdig beskyldte Vært i det agtede Herberg „Den forgyldte Oxe“ og var kommet sig ganske godt efter sit Saar, takket være de to duelige Læger: Ungdom og Livskraft.

Af Værten erfarede han, at en rig dansk Købmand paa Gennemrejse til Badet i Aachen havde ydet det Godtfolk, der paa forskællig Maade havde virket til hans Helbredelse, en klækkeligere Paaskønnelse, end han selv med sin fattige Erkændtlighed vilde have kunnet, om man ellers uden denne Mellemkomst vilde have skænket ham den samme Omsorg, og han fandt ganske vist, at det fortjente al Ære og Tak. Imidlertid kunde han dog ikke se noget saa Mærkeligt i, at man tog sig af en Mand, som var fundet under saadanne Omstændigheder, mishandlet og hjælpeløs, at han be-

høvede at underlægge den Deltagelse man havde vist ham nogen anden Forklaring, end den, som fremgik af Omstændighederne selv. Værtens poliske Bemærkninger i Anledning af den sjældne Omsorg der var vist ham fra den unge Dames Side, som havde været Anføreren ved denne Lejlighed, kunde kun fremlokke et Smil paa hans Læber. Havde han kunnet fæste Lid til Værtens Forsikring, at den paagældende Person var i Besiddelse af en saa overordenlig Dejlighed, kunde denne Omstændighed maaske have fristet ham til at se Sagen i et for ham mere smigrende Lys. Men Peder Jakobsen antog ikke, at Værten i „Den forgyldte Oxe“ besad nogen fint udviklet Sans for kvindelig Skønhed. Han maatte have et Ideal, som svarede til hans røde Stumpnæse og skinnende Fuldmaaneansigt.

Efterat Værten af Flemløses egen Mund havde erfaret, hvorledes det var tilgaaet med hans Mishandling og at Overfaldet var sket i „Den hvide Hane“, fandt han det ikke saa forunderligt.

— Der kommer kun Skillingsøl, sagde han og udtømte sig i Skældsord. saavel mod de Gæster der søgte Herberget, som mod Værten.

— Det var den En og Tyvende Junius,

sagde Peder Jakobsen og stirrede mørk ned for sig. Man bør ikke bære dem det efter.

Værten anstrængte sig forgæves for at udfinde, hvorfor denne Dag mere skulde opfordre til Overbærelse end enhver anden — havde det endda været i Fastelavnstiden. Han fæstede sine smaa Griseøjne paa sin Gæst med en Blanding af Forundring og Mistænksomhed; han troede det var en lille Rest af Feberfantasien.

— I skulde kære paa Værten, sagde dennes Medbejler til de gode Spangenbergeres Søgning.

— Ditmarskeren er rømt. Han var Mester for Optøgerne. At faa Ret over de Andre er mig uden Forskæl.

Værten anstrængte sig forgæves for at faa det slemme Skarn, sin Rival, saggiven. Imidlertid nød han en Triumf, som trøstede ham ikke lidet over hans fejlslagne Haab. Rygtet om Sammenhænget med denne Begivenhed, som havde givet Byen saa Meget at snakke om, kom ogsaa Garveren for Øre, takket være Værtens Bestræbelser for at sætte det i Omløb, og han havde nu den Tilfredsstillelse, som Afbigt for den Uret man havde gjort ham ved at tillægge ham, hvad Værten i „Den hvide Hane“ havde gjort, at modtage et Tryk af Garverens barkede Højre i Forbindelse med en Æresoprejsning ved Bægeret.

Værten følte sit Værd dobbelt. —

En Aften, da Peder Jakobsen traadte ind i Skænkestuen, fandt han en ung Dame ifærd med at give Værten Anvisning paa at lave en Hyppokras til en nys ankommen Rejsende.

Ved det unge Menneskes Nærmelse vendte hun sig og saae paa ham med et Par Øjne saa store og talende, at havde han før ingen Tvivl næret om Stjærnernes Virkninger, saa blev hans Tro paa dem i dette Øjeblik rodfæstet.

Sybille havde faaet sin Faders Samtykke til nogle Dages Ophold i Spangenberg under Foregivende af, at det var nødvendigt for hans Sundhed at holde Rast. Efterat Kræmmeren en Gang havde fundet sig i at bære Omkostningerne ved Peder Jakobsens Kur og Pleje, havde han heller Intet imod at se denne Person og modtage hans Taksigelse derfor. Det forundrede ham ganske vist ikke lidet at træffe en Landsmand. Men bringe ham paa Formodning om at Datteren kændte ham fra tidligere Dage, kunde denne Omstændighed dog ikke; dertil var han altfor langt fra at ane hvad der foregik i hendes Sjæl.

— I er paa Rejse ud til Basel for at besøge Hr. Tyge Brahe? spurgte hun det unge Menneske, efter gennem Beretningen om hans Mishandling, som hun havde hørt paa med

Deltagelse, at have modtaget nogle Vink om Beskaffenheden af hans Studeringer.

— Ikke blot for at besøge ham. For at forblive hos ham for bestandig, om han ellers vil beholde mig hos sig.

— Vil I forlade eders Fæderneland, eders Forældre for bestandig?

Mit Fæderneland vil jeg forlade, naar andre Steder har større Tillokning for mig — Forældre har jeg ingen af.

— Ingen Forældre?

— Nej, min Jomfru.

— Men Søskende da?

— Heller ikke.

— Men har I da heller ingen — heller ingen — Venner? spurgte den unge Pige rødmende.

— Jeg har kuns en Ven og det er ham, til hvem jeg drager.

— Hr. Tyge Brahe — ham elsker I da højt?

— Ja, min Jomfru. jeg elsker ham højt.

— Det er af ham, I har lært at forfare Stjærnernes Løb paa Himlen?

— Ja, min Jomfru.

— Men sig mig dog en Gang, til hvad Gavn er det, at lære disse Stjærners Vandringer paa Himlen at kænde?

— Til hvad Gavn det er? sagde Videnskabs-

manden forundret. Det er til stor Gavn, min Jomfru. Jeg vil ikke engang røre om den Nytte det har for Tidsregningen, for det daglige Liv, for søfarendes Folk og meget Andet. Man kan af Stjærnerne tage Tegn og Forvarsler om tilkommendes Ting, deres Betragtning øver Forstanden og opfylder Sindet med en utrolig Glæde.

— Tag mig til Skole og lær mig, og jeg skal blive Eder en agtpaagivende Lærling.

Peder Jakobsen lovede at anvende de faa Dages Ophold i Spangenberg til at indvie hende i saa meget af sin Videnskab, som denne korte Tid tillod. For ikke at spilde den, begyndte de Undervisningen uden Ophold.

Det var let at forudse, at den maatte blive farlig for den unge Mand selv. Disciplen var for smuk og for elskværdig til at han kunde blive uberørt deraf. Han tabte Fremstillingens Traad, naar hendes Spørgsmaal eller Glæde over det Lærte ikke tvang ham til Opmærksomhed paa Læregenstanden. Dog foruroligede denne Omstændighed ham ikke, dertil var hans Dannelse i Følelsernes Skole for ufuldkommen. Det kommer af Taknemmeligheden, tænkte han, uden at gøre sig Rede for, at den Følelse, han gav dette Navn først var bleven vakt hos ham efter at han havde lært hende at kænde, skøndt Grunden til at

føle sig taknemmelig ligesaa vel havde været til Stede forinden, paa en Tid, da han med stor Sindsro havde hørt paa Værtens Fortælling om den Omsorg man havde vist ham.

De faa Dage, som vare indrømmede til Opholdet i Spangenberg vare snart forløbne. Kræmmeren, som havde ondt nok ved at forlige sin Utaalmodighed efter at komme videre ad Hjemmet til med sit givne Løvte, vilde paa ingen Maade samtykke i en yderligere Forlængelse. Sybille tog da Mod til sig og bad ham tilbyde Videnskabsmanden at ledsage dem tilbage til Danmark og tage Ophold i deres Hus som hendes Lærer. Ligesom Peder Jakobsen søgte at skuffe sig selv med Hensyn til hende, saaledes gjorde hun nu det Samme med Hensyn til ham. Hun indbildte sig, at hendes Lyst til Lærdommen, som var bleven vakt hos hende under disse belærende Samtaler, var hendes eneste Grund. Iøvrigt voldte den Tanke hende ogsaa en virkelig Sorg, at den aandelige Verden, hvis Tilværelse hun under deres korte Samliv allerede havde begyndt at ane, ikke skulde blive hende helt opladt.

Kræmmeren gjorde selvfølgelig en forskrækkelig Allarm over dette Forslag, som han maatte finde ganske urimeligt, og havde det tidligere været galt, at han maatte betale

Kur og Pleje for denne fremmede Person, som slet ikke vedkom dem, saa blev det nu ti Gange værre.

— Tage ham i Huset! udbrød han. En Bondefødt.

Sybille blev lidt rød i Hovedet.

— Han er en vellærd ung Person, sagde hun.

— Ja, var han endda det. Kunde han tale fremmede Tungemaal, fortælle om Jordens Lande og Folk, Begivenheder og Produkter. Mens han snakker om Sol og Maane, som en uvittig Daare.

— Hans store Lærer, Hr. Tyge Brahe, finder dog megen Visdom i den Tale.

— Saa lad ham drage til ham, som det var hans Agt! udbrød Kræmmeren, idet han pludselig til sin Glæde erindrede sig, at det var det unge Menneskes Hensigt at rejse til Tyge. Han kan ikke følge med os. Han staar efter at komme Syd paa. Det er til ingen Nytte at tale mere derom.

Men Sybille var ufortrøden.

— Man kan jo forsøge det, sagde hun, og lagde indsmigrende sin Arm om Faderens Hals. Hun gav ham de sødeste Navne — hun vidste nok, hvordan hun skulde tage den Gamle. Hvorledes skulde det være muligt at modstaa sin eneste Datter, naar hun var *saa* elskværdig? Købmanden betragtede hende med

saa forelsket et Blik, som om hun kunde være en Ladning udsøgte Varer, og maatte omsider give efter. Men han gjorde det modstræbende og uden at se fornøjet ud derved, thi faa Mennesker have den Gave, at kunne opfylde en Bøn med Smag, endskøndt man, naar man har givet Øxen bort, ligesaa gærne kan lade Skaftet følge med.

Omtrent ved denne Tid fik Flemløse Brev fra Kjøbenhavn med Underretning om, at Planen med Tyges Bosættelse i Basel var opgivet. Æren for at Fædrelandet denne Gang blev befriet for at lide det Tab, der truede det, tilkom for en stor Del Landgreven. I et Brev til Frederik den Anden havde denne Fyrste forestillet Kongen, hvilket Tab det vilde være for Landet, om Tyge gjorde Alvor af sin Beslutning at bosætte sig udenlands. Frederik den Anden, der baade yndede Videnskaberne og Tyge personlig, tillagde ham ikke blot en fast aarlig Lønning til hans Videnskabeligheds Fremme, men forlenede ham ogsaa for Livstid med Øen Hveen — hvilket Valg var foranlediget af Tyge selv — fri for alle Afgivter og tilbød at ville udrede Omkostningerne ved de fornødne Bygningers og Instrumenters Tilvejebringelse.

Hvor dybt Sybilles Billed end maatte være indpræntet i den unge Mands Hjærte, saa er

det dog ikke umuligt, at hun under andre Omstændigheder vilde have havt ondt nok ved at drage ham med tilbage til Fædrelandet. Men da der saaledes ikke længer var Noget, der bandt ham til Udlandet, til stor Sorg for Kræmmeren, der havde klamret sig til dette Haab, saa kunde han ikke gøre bedre, end modtage det Tilbud, der gjordes ham. Det satte ham i Stand til at afbetale sin Gæld og var fordelagtigt for ham i det Hele taget. Han var nu fuldkommen helbredet for sit Saar og kunde godt taale Rejsen.

Kræmmeren modtog Meddelelsen derom med et bittersødt Smil, og Dagen efter brød hele Selskabet op og forlod Spangenberg.

Staaende med Huen i Haanden ved Vogntrinet tog Værten en rørende Afsked med sine Gæster, endnu engang beklagende, at Peder Jakobsen ikke havde villet kære i Anledning af det skammelige Overfald, han havde været Genstand for i „Den hvide Hane“, paa det kært Folk og fornemme Vejfarende kunde lære for Fremtiden at agte sig vel for dets galende Skilt.

VIII.

Junkeren.

Nogle Aar vare forløbne.

Sybille sammenlignede sig i denne lykkelige Tid af sit Liv med Heloise, der boede under Tag med den store Mester i Skolastik og tiltog i Lærdom og Fuldkommenhed under Lærerens Vejledning. Det laa nær, at føre Sammenligningen videre, og den nye Heloise skyede ikke at hengive sig til et fremspirende Haab. Hvad Abælard følte, var vistnok vanskeligere at sige, men Købmandsdatteren var dog i det Hele taget ret vel fornøjet med sin Filosof, og ønskede ham kun stundom lidt mere Dristighed.

Kræmmeren, der havde haabet, at Datterens Studerelyst var en Flyvegrille, som snart igen vilde fortage sig, saae sig skuffet. Han opfordrede hende den ene Gang efter den anden til at opgive Studeringerne og beskæftige sig med mere rimelige og passende Ting.

men den unge Pige vilde ikke høre tale om nogen Forandring i sine kære Sysler, og Købmanden maatte give Køb.

Imidlertid opgav han dog ikke Haabet.

— Man maa se at skaffe hende en Mand, sagde han til sig selv, og det skulde gaa underligt til, om Studerelysten ikke fik en Ende. Han ønskede en Svigersøn, som kunde skaffe ham Anerkændelse. Han begyndte at søge, og Omstændighederne begunstigede hans Søgen.

En Dag fik han Besøg af en ung Adelsmand, der ønskede et Pengelaan. Søren Puggendorf, som gærne vilde i Kast med de Fornémme, havde oftere forstrakt højtstaaende Personer med betydelige Summer, og der var saaledes Anledning nok for ham til at træffe sammen med Ivar Krabbe. Men skøndt Kræmmeren holdt meget af de Fornemme, holdt han dog endnu mere af sine Penge. Under Foregivende af at undersøge sin Status, men i Virkeligheden for underhaanden at indhente Oplysninger om ham inden han bestemte sig, udbad han sig Betænkningstid, og Junkeren, der meget godt forstod hvad denne Manøvre betød, var følgelig overtydet om, at det ikke vilde lykkes ham at slaa den forsigtige Kræmmer en Plade. Heri bedrog han sig for saavidt ej heller, som Købmanden virkelig, da Junkeren efter nogle Dages Forløb indfandt

sig hos ham for at høre hans Svar, gav ham Afslag under Foregivende af, at Tidernes Knaphed, Mængden af udestaaende Fordringer o. s. v. satte ham i denne beklagelige Nødvendighed.

Den adelige Junker, der, forgældet som han var, dog følte sig Borgeren uendelig overlegen, rejste sig fra Stolen hvor han sad med en Mine, som var nærmere ved at udtrykke Medlidenhed med Købmanden, der havde afslaaet hans Begæring, end Sorg over Afslaget, og gik til Døren med en næsten umærkelig Bøjning.

Købmanden fulgte ham i Hælene.

— Man kunde ellers gøre Herren et Forslag.

Junkeren blev staaende med Haanden paa Dørgrebet.

— Jeg har en god gammel Malvasier, vedblev Kræmmeren, og Talen glider altid bedre ved et lidet Bæger. Hvad mener Herren?

Junkeren var ingen Foragter af et godt Bæger. Han gav sit Samtykke til Malvasieren og smed sig skødesløs igen paa Stolen i Forventning om, hvad der vilde komme.

Kræmmeren gik for at rekvirere Vinen og kom strax efter tilbage fulgt af en Kælderdreng, der bar den ind. Han gjorde Adelsmanden Besked ved Bægeret, og efter saaledes

at have styrket sig til Striden, begyndte han, skøndt følende sig forsigtig for, lidt efter lidt at gøre ham fortrolig med Sagen.

Han fandt ham ikke solid nok som Debitor, men skulde dog Intet have imod at tage ham til Svigersøn. Han var Regnemester nok til at indse, at man maatte slaa lidt af paa Fordringen og ikke vente at finde alle Dyder forenede hos sin Svigersøn, naar man vilde have En dertil, som for at blive det maatte bringe sin Stilling i Samfundet som Offer.

Efterat Junkeren var kommen paa det Rene med, at det var hans Nedværdigelse, Kræmmeren forlangte, var hans første Følelse en mægtig Lyst til at kaste ham det fyldte Bæger i Ansigtet. At gøre ham et saadant Forslag! Hvilken Uforskammethed! Imidlertid besindede han sig og besluttede at spare sin Vrede indtil man havde oplyst ham om Fordelen ved den Forbindelse, man var saa god at tilbyde ham.

— Naa? — Og saa? sagde han, idet han, i Stedet for at kaste Bægeret i Hovedet paa Kræmmeren, hældte dets Indhold i sin Hals og satte det fra sig igen med en Mine som en Mand, der har nedskyllet en bitter Dram.

— Hvad mener Herren?

Ærgerlig over ikke at blive forstaaet,

gjorde Junkeren ingen Omstændigheder, men spurgte rentud om Medgiften.

Men denne Plumphed var dog for Meget, selv for en Mand, der higede efter at faa en Junker til Svigerson.

— Det er et Spørgsmaal, sagde han ikke uden Værdighed, som først passeligt kan bringes paa Snak, naar Herren er enig med min Dotter . . . Jeg er ellers en Mand, som ikke trænger til Nogen.

Denne passende Optræden virkede saa meget des kraftigere, som den kom aldeles uventet. Junkeren blev uvilkaarlig imponeret, og begyndte for Alvor at betænke, om den bedste Maade at rede sig ud af alle sine Forlegenheder paa, naar Alt kom til Alt dog ikke vilde være, at sætte Standsfordommen lidt til Side.

— Jeg vil besinde det med min Fætter Mikkel Vibe, sagde han, om ellers Jomfruen staar mig an. Han tænkte, at denne vel underrettede Mand vel maatte kænde Kræmmerens Omstændigheder.

— Er Herren en Fætter til Mikkel Vibe? udbrød Kræmmeren forbavset, idet han forøvrigt erindrede sig, at denne Kollega havde Familieforbindelser ved Hove.

Junkeren satte hans Forundring i Forbindelse med sit Ærinde og sagde:

— Jeg kunde da gaa til ham om Laanet, mener I vel?

— Det er en forsigtig Karl, svarede Kræmmeren polisk, som begærer Pant til Forsikring og gode Renter.

— Jeg ser I kænder ham. Tag ham til Efterlignelse. saa farer I ikke vild.

— Hoho! Hvor snot han er, saa forraskede jeg ham dog en Gang, udbrød Kræmmeren, som følte sig krænket ved, at den forhadte Rival blev ham foreholdt som Mønster. Jeg solgte ham en Ladning sødrukne Varer til god, gangbar Pris. Skibet var undervejs fra Holland. Jeg havde just fanget Brev fra Skipperen, som formældte, at han havde ikke kunnet holde Søen, men maattet begive sig i Havn for en flyvendes Storm og at Varerne vare læstede af Søvandet. Ved samme Pas kom Mikkel Vibe. Han havde Brug for Varerne og købte den paa Lasten ubeset — hihihi!

Junkeren fæstede sine Øjne paa ham med et Udtryk, som fik Kræmmeren til at slaa sine ned. Den nydte Vin og Haabet om at faa en fornem Svigersøn, havde gjort ham en Smule uforsigtig.

Da Adelsmanden var gaaet, satte han sig i sin Skriverstol, foldede Hænderne i Skødet og saae modfalden ned for sig.

— Lønlig Sorg skal man lønlig bære, sukkede han. Jeg har for i Tiden havt Ord for at gaa ret om med Folk. Hvormed skal jeg nu holde den Mund lukket, jeg selv har lært at snakke?

Nogle Dage efter at denne Samtale havde fundet Sted, blev Junkeren forestillet for Sybille af Kræmmeren og modtaget af den intet anende unge Pige med al den Forekommenhed, som det faldt hende naturligt at vise sin Faders Bekændt, men som det faldt denne ligesaa naturligt, at anse som Virkningen af sin egen Elskværdighed. Iøvrigt maatte han tilstaa for sig selv, at om det end kunde være sandt, at den unge Pige, som han forestillede sig, kunde være enig med Faderen om at gøre et Standsparti, saa havde han aldeles fejlet med Hensyn til hendes Personlighed, hvorom han kun havde næret ringe Forventninger. Det kostede ham slet ingen Overvindelse, at spille den Elskværdige overfor hende, hvad han ogsaa efter bedste Evne bestræbte sig for at gøre, og de Opdagelser med Hensyn til hendes Forstand og Skønhed han efterhaanden gjorde, lettede ham ikke lidet det uhyre Offer, han mente at bringe, ved at tage Sagen alvorlig.

— *Skal* jeg, spurgte han sig selv, gøre en Ende paa min Betryk ved at tage denne

Jomfru til Ægte? Skal *jeg*, en Adelsmand og højbaaren Junker, indlade mig i Giftermaal med denne Kræmmerdotter? Var hun kuns for en ringe Del mindre dejlig, vilde jeg alligevel betakke mig og drage mig tilbage, og da vide Gud den Almægtigste, hvad Ansigt hun vilde sætte op, thi hun er overmaade betaget i min Person.

En Dag, da Sybille sad ene i Stuen, traadte Junkeren ind ad Døren og satte sig ved hendes Side.

— Jeg har i flere Dage søgt Lejlighed at tale et Hjærtensord med Jomfruen og nu da vi er ene i denne Stund, skal I og høre, hvad jeg har oplagt med mig selv. Min Slægt og mine Jævninger maa nu snakke og forundre sig og besvære sig over mig saameget som de vil fordi jeg tager en Jomfru til Hustru som ikke er af Fribaarenhed. Men jeg har besindet at byde dem alle Trods og begive mig med Eder i Ægteskab, saa at hvis Jomfruen vil bevilge mig Kærlighed, saa vil vi ikke længer forholde Noget for hinanden, men holde den Handel for sluttet.

— Hvorledes har jeg mod min Villie kunnet gøre Herren saa tryg! udbrød Købmandsdatteren opbragt, og rev sig løs af den Omfavnelse, hvormed han vilde ledsage sine Ord. I giver mig knap Lov til at snakke med

og sige min Betænke om Sagen, mens I kuns undskylder Eder selv, at I tør trodse eders Slægt.

— Jeg tænkte, sagde han noget mindre sikker, at Jomfruen holdt saaledes om mig, at jeg vilde kuns gantes lidet med Eder og drog Eder tilbage for den Aarsags Skyld, hvad I ikke vilde have gjort, om I havde kændt min ærlige Mening.

— Jeg havde dog ikke troet saa slet om Eder, sagde Sybille, og forlod Stuen med en Tilkændegivelse af, at hun følte den nye Fornærmelse, der laa i hans Undskyldning.

— En Kræmmerdotter — og kaste Spot til mig, udbrød den forbitrede Adelsmand. Ved min Himmerigs Part, det bekymrede mig kuns lidet, om alle Mennesker finge det at vide, thi ingen Moderssjæl vilde nogensinde tro det.

Hvor højt imidlertid Junkeren søgte at hæve sig over den borgerlige Pige, som havde beredet ham denne Ydmygelse, var hans Stolthed dog bleven dybt saaret.

— Hun skal dog komme til at neje sig for mig, sagde han. Hun skal lære den Mand at kænde, som de dejligste Fruer og Jomfruer forgæves have sukket for, og naar hun saa segner elskovskrank i Knæ for mig, saa vil jeg agte hende ringe og vende hende Ryg.

I Overensstemmelse med denne Plan vedblev han at komme der i Huset og at forny sine Angreb paa hendes Hjærte, dog med Iagttagelse af nogen mere Forsigtighed, eftersom hans gamle Fremgangsmaade havde vist sig saa uhensigtsmæssig. Men Sybille, der nu kændte hans Hensigt, var paa sin Post — hvorledes han efter det Forefaldne havde modificeret den, kunde hun jo rigtignok ikke vide, men det gjorde forsaavidt heller Intet til Sagen, som hun antog, at den gik ud paa det Samme — og hans ærbødige Opmærksomhed formaaede lige saa lidt at besejre hendes Modstand, som hans tidligere Forsøg paa at tage hende med Storm.

Junkeren kunde ikke tro Andet, end at noget Særegent maatte ligge til Grund for hans vedvarende Uheld, og da han anede dets Beskaffenhed, begyndte han at udspionere hende for at komme efter, om den Mistanke han havde fattet var grundet. Den første Omstændigbed, der tildrog sig hans Opmærksomhed var hendes Studeringer, hvorom han tilforn Intet havde erfaret, og disse Sysler forekom ham saa mærkelige, at han aldrig saa snart opdagede, at hun gav sig af med at studere Stjærnekort og tegne geometriske Figurer, før han drog Slutninger af den Indflydelse, som

han antog at Læreren, der havde givet hende Smag paa dem, maatte udøve paa hende.

Sybilles og Peder Jakobsens Forhold var forøvrigt paa denne Tid noget ejendommeligt. Hans bestandige ærbødige Tilbageholdenhed, skøndt i sig selv et Tegn paa, at hans Kærlighed var grundet i Agtelse for hendes Person, kunde dog ikke Andet, end fremkalde nogen Utaalmodighed fra hendes Side. Naar hun da saae hans Sorg derover, søgte hun igen ved større Venlighed at udslette Indtrykket deraf. Derved fjærnede hun saa rigtignok Skyerne fra hans Pande, men da hun dog ikke formaaede, hverken paa den ene eller den anden Maade, at forandre det Forhold, som saa lidet samstemmede med hendes livligere Natur, saa gentog Manøvren sig stedse hyppigere med Fare for, at hun tilsidst vilde komme til at staa i hans Øjne som et lunefuldt Væsen, der ikke den ene Dag var som den anden. Hun følte det, og Misfornøjelsen med sig selv kom til hendes øvrige Sorger.

Junkerens i saadanne Forhold øvede Øje opdagede snart, at den Hindring for hans Kærlighed, som han med en forsmaaet Elskers Skarpsindighed alt forud havde anet virkelig var den rette. Han skyndte sig at gøre Kræmmeren delagtig i sin Opdagelse. Hendes Kærlighed til Videnskaben, sagde han til denne, udsprin-

ger af Kærlighed til Videnskabsmanden, hvis Personlighed vinder Indgang i hendes Hjærte i samme Grad, som Astronomiens og Geometriens Grundsætninger finder Vej til hendes Hoved. Den Lærde er den hemmelige Grund til det Uheld, som forfølger min Kærlighed, og førend denne Hindring, hvorpaa den er strandet, fjærnes, vil den ej heller kunne glæde sig ved noget bedre Held.

Søren Puggendorf kunde ganske vist ikke fatte, at hans Datter havde forsmaaet en Frier som Junkeren, i hvilken Anledning han heller ikke havde undladt at holde hende en dygtig Straffeprædiken. Men at Grunden til hans Uheld skulde være den, at hun havde kastet sine Øjne paa en saa underordnet Person, som den ringe og fattige Mathematikus, kunde dog ej heller gaa op for en Mand, der forstod sig lige saa lidt paa Kærlighed som en Bog over Indtægter og Udgivter, men desto bedre paa Forfængelighed.

Efterat han imidlertid af Abelone sal. Paaskes, som var bleven indviet i Sagen og taget med paa Raad, havde faaet Oplysning om visse Omstændigheder, som havde sat den gamle Dame i Stand til at gøre visse Opdagelser, begyndte han stiltiende at tiltræde Junkerens Opfattelse. Han blev selv ved at underrettes om disse Omstændigheder sat i

Stand til at forklare sig Meget, som hidtil havde været ham dunkelt. Han tog under alvorlig Overvejelse, hvorledes han paa en skikkelig Maade skulde blive af med Hovmesteren, hvis fortsatte Virksomhed som Lærer for hans Datter i og for sig var ham ubehagelig. Men dette Spørgsmaal var ikke saa let besvaret. Efterat han engang, skøndt modstræbende, havde givet sit Samtykke til hans Optagelse i sit Hus, nyttede det kun lidt, at han nu fortrød sin Eftergivenhed. Sybille vilde paa ingen Maade skilles ved sin Lærer og det kunde, saaledes som Sagerne stod, maaske have voldt den ængstede Fader Bryderi nok, at løse den Opgave han havde sat sig og hvis Nødvendighed blev ham mere og mere indlysende, dersom Flemløse ikke selv havde hjulpet ham over Vanskelighederne ved pludselig at gøre sig usynlig.

Det var netop Sybilles Fødselsdag, den 21de Juni. Hun sad som sædvanlig om Formiddagen og ventede paa sin Lærer, thi Undervisningen var hende for vigtig til at hun skulde afbryde den for sin Hojtids Skyld. Da han udeblev over den sædvanlige Tid og Taalmodigheden forgik hende, vilde hun just sende Bud og lade spørge om Grunden dertil, da man bragte hende en skreven Seddel, hvori hun kort og godt underrettedes om, at han

var rejst. I Begyndelsen vilde hun ikke tro det. Rejst — det maatte være en Spøg. Snart blev hun imidlertid overbevist om, at han virkelig var borte, uden at have efterladt sig nogen som helst anden Oplysning end den samme.

Hendes Bestyrtelse ved denne Opdagelse var overordenlig.

At han kunde forlade hende, forlade hende uden Afsked, uden et eneste forklarende Ord. Hvorfor havde han forladt hende? Hvad var Grunden? Kunde det være Ligegyldighed? En saadan Ligegyldighed? Netop Ligegyldigheden vilde have taget mere Hensyn. Elskede han maaske og tvivlede om Genkærlighed? Sybille følte, at Grunden kunde heller ikke være denne. Hendes Kærlighed havde været for naturlig til at han ikke let skulde have opdaget den. En Haabløshed, der kunde drage en saadan Følge efter sig, var utænkelig.

Men naar det hverken var Ligegyldighed eller Haabløshed, hvad var det da? Forgæves pinte hun sit Hoved med at udfinde det. Hun begreb ikke Aarsagen, hun saae kun Virkningen. Borte — forsvunden! Hvad skulde der blive af hende? At skilles fra ham, som havde gjort sig saa uundværlig! Hvorledes skulde hun faa Ende paa Dagene?

Hun havde været lykkelig for at blive ulykkelig, for at skulle maale sin Sorg med sin tabte Lykke. Hun gav sit Hjærte Luft i Taarer og græd som hun aldrig før havde grædt.

Købmanden var bleven fritagen for at bryde sit Hoved med, hvorledes han paa en skikkelig Maade skulde blive af med Flemløse ved dennes frivillige Flugt, men Glæden derover varede kun kort. Der foregik efter den unge Mands Forsvinden en Forandring med hans Datter, som snart tildrog sig hans Opmærksomhed og voldte ham en langt pinligere Uro end hendes Utilbøjelighed til at rette sig efter hans Ønsker, baade med Hensyn til Valg af Beskæftigelse og med Hensyn til Valg af Ægtemand nogensinde havde gjort. Hun blev vanskelig i Omgang, vilde Ingen se, var sløv for Alt, endogsaa for Studeringerne, rørte aldrig ved en Bog, betragtede aldrig en Stjærne mere, end ikke naar Kræmmeren opfordrede hende dertil, hvad han i sin Bekymring endog undertiden ikke betænkte sig paa at gøre. Hun offrede meget mere de Erindringer, der knyttede sig til deres Samliv, kastede de Bøger, hvori de havde læst med hinanden paa Ilden og saae med blandet Glæde paa, at hendes Relikvier fortæredes af Flammerne. Dertil kom disse blaa Ringe under Øjnene. Købmanden gik paa Raad med sin

gamle Tjener og Resultatet blev, at Peder Sørensen blev tilkaldt. Den berømte Medikus kom og beredte Lægedomsdrikke, men Tilstanden blev uforandret.

Omtrent et Aarstid var forløbet.

Junkeren vedblev at komme der i Huset, skøndt ikke saa hyppig som før. Sybilles Uvillie imod ham var snarere tiltagen end aftagen efter Flemløses Forsvinden. En dunkel Følelse sagde hende, at Junkeren maatte staa i en eller anden Forbindelse med denne Begivenhed, som havde berørt hende saa smærtelig. Hans Følelser for den skønne Genstridige var forøvrigt, ægget af Modstanden, voxet til en virkelig Lidenskab, for saavidt en Følelse, der var fremspiret i et saa egenkærligt Hjærte, kunde indeholde nogen Del af Sandhed.

En Dag, da han traadte ind i Købmandens Stue og ved sin Indtrædelse som sædvanlig forjog Sybille derfra, kom han i Samtalens Løb til at berøre for Kræmmeren, at Dronningen traf Forberedelse til et Besøg hos Tyge Brahe paa Hveen for at bese dennes Indretninger og Anlæg. Kræmmeren, der havde hørt Tale om Lensmandens medicinske Kure, hvoraf der gik meget Ry, blev ved Junkerens Fortælling bragt paa den Tanke, at forsøge deres Virkning paa sin Datter.

Da Adelsmanden var gaaet blev Sagen

drøftet med Hushovmesteren, og det besluttedes, at Lensmanden paa Hveen skulde raadspørges.

Paa en Plads midt paa Øen var Uranienborg i de mellemliggende Aar bleven opført af Bygmesteren *Johannes Stenwinkel* fra Emden efter Lensmandens eget Udkast. Arbejdet var gaaet rask fra Haanden. Den ottende August, da Solen stod op tillige med Jupiter og Maanen i Vandmandens Tegn befandt sig ved sin Nedgang, var Votivstenen bleven højtidelig nedlagt i mange høje og lærde Mænds Nærværelse, og endnu samme Aar kunde Lensmanden anstille sin første Observation derfra paa sin Fødselsdag, den fjortende December.

Peder Jakobsen, som under sit Ophold i Købmandens Hus havde aflagt adskillige Besøg hos Lensmanden paa Hveen, havde beskrevet Slottet og dets Indretninger saa ofte for Sybille, at hun troede at kænde det Altsammen af Beskrivelsen alene. Ved Tanken om at faa det at se i Virkeligheden fornam hun ligesom et Genskin af gamle glade Dage. Hun fik ordenlig Glans i Øjnene og Farve i Kinderne ved Forslaget derom, thi den sande Rejseanledning havde man ikke turdet oplyse hende om, saa at Købmanden med Rette sluttede, at naar Forestillingen alene voldte hende saa megen Glæde, maatte Tingen selv

udøve en Virkning, som maaske kunde gøre Kuren overflødig.

Nogle Dage efter — thi Købmanden havde sine Grunde, hvorfor han ønskede, at hans Besøg skulde falde sammen med Dronningens — indskibede han sig med Datter og Tjener i et lidet Fartøj og rettede Kursen mod Hveen.

IX.

Onde Stjærner.

Midtvejs mellem Uranienborg Slot og Avlsgaarden laa det underjordiske Stjærneborg. Over Nedgangen saaes tre i Sten udhuggede Løver, af hvilke den midterste bar et Skjold med Indskrift: Hverken Magt eller Rigdom bestaar, kun Kunsten vedvarer. En Stentrappe gik ned til Forstuen, ved hvis Ende en Dør førte til et lidet firkantet Arbejdsværelse, som laa omgivet af Krypterne i Midten af Anlæget under Højen med Merkurbilledet. Her fandtes et langt Bord og Uhre med Sekundvisere. Paa Væggene hængte Billeder af berømte Astronomer i liggende Stillinger, hvoriblandt et, der forestillede en ufødt Berømthed, som tænktes at skulle opstaa af Tyges egen Slægt, om hvilken vordende Storhed en Inskription udtalte det lidt ubeskedne Ønske, at han maatte blive sin store Stamfader værdig. Krypterne, fem i Tallet, vare indrettede til Obser-

vatorier og forsynede med Instrumenter af alle Slags, hvoraf et var saa kolossalt, at det havde en Diameter af ni Alen. De vare af forskællig Størrelse, men alle cirkelrunde, hævende sig fra Grunden trappeformig op mod Ydersiderne. Levninger af en af disse Krypter existerer endnu som Svømmepark for Ænder.

I det omtalte Arbejdsværelse sad Peder Jakobsen Flemløse med et Manuskript i Haanden, hvori han læste og af og til gjorde Anmærkninger med en Blyant. Undertiden sænkede han Haanden med Manuskriptet i sit Skød og lod Blikket dvæle aandsfraværende paa Gulvets Fliser. Men for ligesom at opmande sig til fortsat Flid, tog han atter fat paa Læsningen, indtil han tilsidst lukkede Bogen, lagde den paa Bordet, skjulte Ansigtet i sine Hænder og sagde med et Suk:

— At tragte forgæves efter Lykken er almindelig Sorg og Skade. Men at være den saa nær, at man kuns behøver at udstrække sin Haand for at gribe den og dog at maatte nøjes, er en stor Elendighed, thi det er haardeligen at stride mod sig selv!

Han sad hensunken i sine Drømme og mærkede ikke, at han ej længer var ene, før en Haand lagde sig paa hans Skulder og en Stemme sagde:

— Vaagn op, Flemlosius! og bered Eder

paa, at drage med Hendes Naade i Morgen til Residensen.

Disciplen rejste sig skamfuld over at være bleven truffen i Uvirksomhed og foer med Haanden over Panden. Lyset fra fire smaa Ruder tæt under Hvælvingen faldt paa hans alvorlige Ansigt.

— I veed, Hr. Tyge, hvad Stjærnerne forkynde. Den Dag i Morgen er en ulyksalig Dag for mig.

— Lad os agte paa Stjærnerne med Vinkelmaal og Passer og ikke forblande vore Ønsker og Begæringer med vor lovlige astronomiske Handel. Vore Beregninger af Tiden og af Rummet er det Visse i vor Gærning, vore Forudsigelser er Gætteværk af uvist Værd.

Det unge Menneske saae ud som En, der gærne vil lade sig overbevise, men ikke kan blive Herre over sin Tvivl.

— Her er derforuden nogen anden Lejlighed, vedblev Mesteren, da Disciplen tav. Vel tror jeg, at Himlen over os, som favner Jorden, befrugter Livet og bestemmer Skæbnen. Blev jeg ej varslet selv engang af en Stjærne og ledet af den, som de Vise af Østerled ledtes til Himmelbarnet. Dog ser jeg herudi en Indskrænkelse. Jeg tror paa Himlens Antegnelser af Livets store Begivenheder, men ikke, at hver ringe Ting, som sker her neden,

befindes værdig til tilforn at opskrives i Stjærners gyldne Bog.

— Saa kalder I de Ulykker, som haver hjemsøgt mig i Hobetal en ringe Ting? sagde Disciplen modfalden.

Det ironiske Smil, hvormed Lensmanden havde talt, gav Plads for et godmodigt, idet han svarede:

— Lad saa være, at en ond og ugunstig Stjærne virkelig har rejst sig i eders Fødselsstund og truer Eder under eders Gang i Livet med sin stærke Modstand. Betænk dog, at Mennesket har Noget som er Højere ved sig, der overgaar den himmelske Influens, saa at han formedelst sin Fornuft og Idræt ej lettelig lader sig vilkaarligen styre og regere; dog Somme mere, Somme mindre. En saadan Stjærne, om den virkelig er til, tvinger kun Skæbnen, ingenlunde den frie Villie, der maner os at kæmpe mod vor onde Lykke og Stjærners Vældighed, som er uvis og maa vel ske kan afvendes.

Flemløse saae forbavset op.

— Hvoraf kommer det sig, Hr. Tyge, at I bringer disse Ting paa Snak, som I har ingensinde berørt tilforn, saa jeg troede, I havde forglemt dem, saa hastig som I hørte dem af min Mund?

Lensmanden snoede lidt forlegen paa sit Mundskæg.

— Jeg tænkte, sagde han, at I selv skulde glemme. Men jeg kommer og finder Eder saa modfalden og formærker stedse tydeligere, hvorlunde I formedelst eders Sorger forsømmer Kunsten. I er en duelig Arbejder, som jeg vanskelig taaler at miste nuomtide, da saa mange Bønhaser omgaas med Kunsten, og lader aarligen Almanakker og Praktika udgaa, dem selv til Spot og de Forstandige til Forargelse. Naar jeg betænker disse Ting, da befinder jeg raadeligst at mane Eder til Kamp for den Belønning, som dog idelig lokker Eder.

— Ak, Hr. Tyge! sagde den unge Mand med et Suk, I veed ikke, hvorlunde Ulykken kan fortrykke et Menneske, saa han tilsidst lader Verden gange avet om, som helst den vil!

— Jeg ikke? Jeg veed ikke? udbrød Lensmanden og smilte bittert. Kænder I mit Liv? Jeg hindres i alle mine Handler af Herremænd og Præster, af svigfulde og fæiske Bønder, som kære uden Aarsag og finde Medhold, hvor de skulde dømmes. Jeg beraabes, forkættres og lægges for Had fordi jeg ikke gaar den slagne Vej, hvor allehaande Slags Folk buldrer frem, men føler Tilgenejenhed til

andre Ting at lære og forstaa. Jeg møder en Modstand og Besværing hvorhen jeg ser, som hastelig vilde betage mig Modet til at gaa frem paa min Bane, om jeg ikke fandt Trøst i den Forsikring, at Gud Almægtigste og Himlen over os, vil kuns prøve mig, min Troskab mod mig selv.

— Tilgiv! Tilgiv! udbrød Disciplen og greb hans Haand, den var klam og kold. Jeg har talt uforstandig som en Daare. Hvor kunde jeg glemme, at Fuldkommenheder, som opfylder Verden med Forundring og Ærefrygt, kun naaes gennem Genvordigheder, hvor den Kunst er svær, at vorde tro til Enden.

Lensmanden svarede ikke. Han havde rejst sig og aabnet et af de smaa Tage over sit Hoved for at køle sin Pande i den indstrømmende friske Luft. Han stod hensunken i Tanker med Ryggen vendt imod ham. Disciplen, som gærne vilde trøste, vovede at minde ham om Kongens Gunstbevisninger.

— Har dog ej Kongen, Hr. Tyge, stedse været Eder en bevaagen Herre? Har han ikke endog for ganske nyligen givet Eder Haab om Hjælp og Bistand til nye Arbejder, hvis Forfremmelse ligger Eder paa Sinde?

— Det har han ganske vist.

Flemløse tav. Han vilde ikke berøre Sagen videre for ej at synes ubeskeden.

Lensmanden lukkede Lugen, vendte sig og saae smilende paa ham.

— Men det kan være, sagde han, at jeg giver selvvilligen Afkald derpaa til Gunst for en Anden.

— En Anden?!

— Nok om Dette . . . Men hør nu, Flemlosius! Her er kommen en Mand hertil fra Kjøbenhavn, en Købmand, Søren Puggendorf.

Han kastede et prøvende Blik paa Disciplen; denne blegnede.

Lensmanden lod som om han ikke saae hans Forvirring eller hørte det skælvende Udbrud af Overraskelse, som uvilkaarlig undslap ham.

— Bevis mig nu, vedblev han, eders lykkelige og gode Raad, for hvilke Aarsagers Skyld I saa ofte tilforn er bleven brugt pro medico af Landsens Ridderskab og Adelskab. Man har spurgt mig til Raads i Lægedomskunsten . . . Vid, Manden fører en Dotter med sig. Hun er syg — saa siger han — jeg vil gaa og hente hende . . . Søg at udgrunde, hvad der fejler hende — om hun ellers fejler nogen Ting og kan forhjælpes til Førlighed — brug eders Forfarenhed i Kunsten. Dog kom ihu, her gælder Varlighed, thi Jomfruen vedstaar

ikke selv, at hun har nogen Svaghed; hun veed ej, i hvad Mening hun er her . . . Bie mig her!

Og inden Peder Jakobsen kunde fatte sig efter den overraskende Meddelelse, at hans Elskede var paa Hveen og i hans Nærhed, var Lensmanden allerede ude af Døren og paa Vejen ad Avlsgaarden til.

I det Værelse i denne Gaard, som var bleven indrettet til Dagligstue for Fru Kirstine under Dronningens Ophold paa Øen, sad Købmandens Datter med den lille Tyge paa sit Skød og lærte Barnet at læse af et Fibelbræt. Husfruen sad ved Siden af hende med et Broderi i Haanden, viklede Silken om sin Finger, skottede af og til til den unge Pige og Barnet og følte Sandheden af det gamle Ord, at Den, som tager Barnet ved Haanden, tager Moderen ved Hjærtet.

Ved Lensmandens Indtræden rejste Sybille sig og satte Barnet paa Gulvet.

— Jomfru! sagde han, I har ønsket at bese min Bolig og mine Arbejder af allehaande Slags. I vil ikke blot stille en ørkesløs Nyhedslyst, aldenstund I har Øje og Sind for disse Ting og jeg endog har glædet mig af at formærke, at I besidder en ikke ringe Forfarenhed paa Himmelkunsten. Desværre kan jeg ikke vise Eder selv omkring, som jeg med

det Første havde for Agt. Hendes Naades Nærværelse her paa Landet gør mig det besværligt for nærværendes Tid, jeg gjorde det ellers gærne. Men jeg kan fortro Eder til en Anden, nemlig min Famulus . . . Følg mig! Jeg vil føre Eder til ham.

Sybille skyndte sig at sætte sin Hat paa Hovedet. Lensmanden bød hende Armen med et Galanteri, som ikke undlod at jage Blodet op i hendes Kinder, og begav sig med hende tilbage ad Stjærneborg til.

Peder Jakobsen stod endnu og stirrede paa Døren, hvorigennem han var forsvunden, næsten uvis, om han skulde ønske, at den vilde aabne sig for den forventede Gæst, som han vilde bringe med sig tilbage, eller ej. Han lyttede i aandeløs, spændt Forventning. Alt svømmede i Et for hans Øjne. Hans Fantasi var nær ved en forvirret, drømmende Tilstand. Omsider drejede Laagen i Stakittet sig paa sine Hængsler, han hørte Trin i Grusgangen, man nærmede sig, gik ned ad Stentrappen, gennem Forstuen, Døren gik op og — Sybille traadte ind ved Lensmandens Arm.

Vi formaa ikke at beskrive den unge Piges Følelser idet hun i Tyges Famulus genkændte Flemløse og pludselig befandt sig Ansigt til Ansigt med den saa længe savnede Ven. Under hendes korte Vandring ved Lens-

mandens Arm havde hun endog meer levende end ellers beskæftiget sig med ham, thi hun skulde jo nu bese de Steder og lære de Genstande at kænde, som hun gennem hans Skildringer havde lært at elske og beundre. Blodet foer hende voldsomt til Hjærtet, hun sank ned paa en Stol, maalløs af Bevægelse.

Lensmanden satte sig ved hendes Side og begyndte i en forretningsmæssig Tone at gøre Peder Jakobsen opmærksom paa den unge Piges Dannelse og Kundskaber, sagde, at han havde lovet, at Flemløse skulde være hendes Ledsager omkring paa Observatorierne, i Kælderen og overalt, hvor der var Noget at se, udtalte sig om, hvilke Genstande han mente, der kunde have særlig Interesse for hende etc. Omsider da Æmnet var udtømt rejste han sig og hviskede til Flemløse, at han skulde give nøje Agt paa Jomfruen for om muligt at komme efter, hvad der fejlede hende, hvorpaa han med et ejendommeligt Smil forlod Observatoriet og lod den unge Mand og Sybille, der begge i hans Nærværelse havde været ude af Stand til at faa et Ord over deres Læber, ene i det underjordiske Rum.

Den unge Pige var den Første som brød Tavsheden.

— Peder Jakobsen, sagde hun med bevæget Stemme, I lever — lever her paa Hveen,

og I skammer Eder ikke ved at komme mig for Øjne, naar I mindes Maaden som I gik bort paa.

— Jomfru, svarede Flemløse, havde jeg ikke ligesom voldelig sønderrevet det Baand, der bandt mig til Eder og var jeg ikke bortgaaet uden Forlov og Farvel og uden at gøre Rede for Noget — jeg havde aldrig *kunnet* forlade Eder.

— I maatte, omendskøndt det faldt Eder tungt? Hvad tvang Jer, da I dog saa nødigen vilde?

— Min onde Lykke, svarede han mørk.

Den unge Pige fordrede en nøjere Forklaring og Peder Jakobsen, som i deres Møde saae en højere Styrelses Værk, satte sig ved hendes Side for at opfylde hendes Begæring.

— Jeg kom til Verden under onde Stjærners Magt og Virkning, saaledes begyndte han sin Beretning. I min Fødselsstund stod Venus i Dragens Hoved, Maanen i Vandmandens Tegn, og Saturnus, som er en Stjærne af en besynderlig ond Influens, var Aarets Regent.

Hvad man saaledes allerede kunde prædicere af Aspekterne, at der vilde vederfares mig megen Trængsel og Modgang i min Levetid, har min Forfarenhed ogsaa fuldelig samtykket. Jeg er ynkværdigen kuldsejlet med

næsten al mit Livs Handel. Hverken Varsomhed eller Overlæg har nogen Tid kunnet frelse mig fra at lide Skibbrud paa al Lykke og Velfart i min Gærning, mangen Gang, ligesom til Spot, endog midt i Havnen.

Saaledes har det været fra jeg randt af Rode.

I min tidligste Barndom tog Gud Almægtigste begge mine kære Forældre til sig, først min Fader, dernæst min Moder. En Slægting, som var mig forvandt paa møderne Vegne gik mig i Forældres Sted og lod mig oplære. Men ogsaa min gode Slægting døde og jeg stod ene igen, uden Tilhold eller Støtte i Verden. Alligevel gelingedes det mig ved megen Flid og Møje at forhverve mig nogen Vished i astronomiske og mediske Sager. Da jeg var tyve Aar gammel havde jeg forfattet et Skrift om Solens Formørkelse med en Formaning, tjenendes de Ubodfærdige til Rædsel for Guds strænge Vrede. Jeg havde forset mig, at Gud Almægtigste vilde forskikke sin Lykke dertil. Da blev det Hus, hvori jeg boede fortæret af Ildsluer, Frugterne af min Flid forødt og jeg selv jammerligen fortrængt paany udi stor Fattigdom og Nød.

Under al den Uskel som hjemsøgte mig, lagde jeg Mærke til nogen Lejlighed, der gjorde mig meget ræddelig. Det var ligerviis

som en Regel eller Ret, at de største Genvordigheder altid vederfores mig paa den Dag af Aaret, da Solen, ved det Pas, som hun ganger ind i Krabbens Tegn, nejer sig paany mod Ækvator. Paa denne Dag, paa Sommersolhvervsdag, den En og Tyvende Junius, døde min gode Slægting, paa denne Dag brændte Taget over mit Hoved, paa denne samme Dag var det endeligen, at jeg selv var Dødsens nær, da jeg i Spangenberg vilde udlægge en arg Skalk, som vilde braske og bramme med min dydige Mester og Lærers Paafund.

Dog tvivlede jeg med det Første, om jeg skulde regne denne Tilskikkelse med blandt mit Livs Ulykker, thi uden den var *vi* ikke mødtes, Jomfru Sybille, til Baade for mig, aldenstund I blev min gode Ven og Beskyttere. I kom til mig og var for Haanden paa den Tid, da jeg uden Eder havde været forkryst til Døde. I sørgede for mig, saa det Saar kom mig ikke værre i Lag, og da jeg var kommen til Førlighed ved eders Omsorg, saa tog I mig med igen til Fædernelandet, til eders kære Faders Hus, hvor et nyt Liv begyndte at opkomme for mig. I beteede Eder imod mig med en Mildhed, som overgik langt, hvis mig i saa Maade var mødt paa nogen Sted tilforn. Jeg levede i en Saligheds Verden fuld af sød Fryd og usigelig Glæde. Min Tillid til

mig selv voxte og mit Sind og Hjærte nejede sig mod den Lysbringer, der ligesom fremlokkede min Tanke og gav den Blomst og Frugt. Dog begærede jeg Eder ikke, Jomfru Sybille. Jeg elskede Eder som eders Skyldner, som eders Tjener. I var for mig lig Solen, som de andre Planeter vel tør kredse om, men aldrig komme nær indenfor visse Baner, hvori den vise Skaber har afgrændset disse himmelske corpors underlige Løb og Væsen.

Da vaktes jeg af min Rolighedstilstand til et Liv fuldt af Sorg og Jammer.

Sybille, som havde siddet med nedslagne Øjne, vovede ved disse Ord at kaste et Blik i Vejret, hvori Nysgerrigheden kæmpede med Undseelse.

— Jeg havde sammenskrevet en liden Bog om Luftens Forandring, tagen af de Tingest som er for Haanden i Himlen og paa Jorden. Jeg havde foretaget en Renskrift deraf og beprydet med eders Navn, at antvorde Eder paa eders Fødselsdag. Vel vidste jeg — thi jeg havde jo stillet eders Nativitet — at I var født og kommet til Verden just paa den Dag af Aaret, som staar antegnet med et sort Kryds i min Almanak, den En og Tyvende Junius. Dog min Lyst til at tækkes Eder var for mægtig. Jeg tog da Mod til mig og begav

mig uformærkt ind i Stuen med min Bog. Jeg vilde lægge den fra mig nogensteds, hvor den kunde falde i Øjnene og forføje mig bort igen. Da hørte jeg Røster, og da jeg ikke vilde overgive mit Forsæt før Nøden tvang mig, saa skyndte jeg mig med en Hast i Skjul, idet jeg tænkte: Man gaar vel snart igen. Men det Væsen. som jeg nu her havde for Øje og Øre, nødte mig til at se ind i mit Hjærte, og der jeg fornam, at jeg aldrig vilde kunde taale, at I skulde begive Eder med en Anden — thi det var derom at der handledes mellem eders kære Fader og en — jeg kændte ham jo godt — en Sommerfugl. som Intet har af den Forsynlighed man tillægger Bien — saa forstod jeg saa godt, at jeg undte Eder vel, Jomfru Sybille. Min Kærlighed. som havde ligget skjult i en Lønkrog af mit Hjærte blev mig i denne æventyrlige*) Stund vitterlig. mine Øjne oplodes, saa jeg blev mig bevidst.

Men dette Klarsyn blev mig til Rædsel og Forfærdelse. Thi vilde jeg end driste paa, at jeg kunde være saa lyksalig, at eders Hjærte og Sind kunde falde til mig, kunde jeg da begive mig alvorlig med denne Tanke? Turde jeg udsætte Eder for at bryde med eders Slægt for min Skyld? Turde jeg løsgøre Eder fra

*) skæbnesvangre.

den Jord, hvor I er byrdig og bede Eder følge mig, at I skulde komme til Fornedring og dele min kranke Lykke. Turde jeg tilskrive mig saa stort et Værd, føre Eder udi den Fristelse? I skulde bringe ethvert Offer ved at tage mig til Mand, hvormed skulde jeg vedergøre og betale Eder det? I skulde give al Herlighed, jeg Intet? Og om Angers Tanker engang betog eders Sind, hvor bitterligen maatte jeg da ikke brejde mig det i mit Hjærte? Hvor maatte jeg ikke kære paa mig selv, at have forlokket og overtalt Eder og min Sorg og Ve derover vilde fortrænge mig i samme Maade, som min Elskelighed til Eder var stærk og inderlig? —

Paa disse Spørgsmaal kunde Svarene ikke være tvivlagtige. Her var dybere Ting at besinde. og saaledes finge Stjærnerne dog Ret, min Vanlykke blev sig selv lig. — —

Jeg forføjede mig uformærkt af mit Skjul og ud i fri Luft. Min Skænk vilde jeg nu ej længer lade blive der igen. Jeg gik, hvor som helst Lykken bar til. Omsider stod jeg ved Havkanten. Det brusendes Vand laa her for mig, mørkblaat og uigennemtrængeligt for mine Øjne som den Dag, der kommer. Jeg saae ud over Sundet. Det var et blæsendes Vejr. Jeg strøg Hatten af Hovedet for at svale min brændendes Pande. Mine Øjne

faldt paa Hveen — da var det, som dens hvide Havbred drog mig til sig, og som en Lynild skød den Tanke op: Jeg vil fly nu og drage til Hr. Tyge. Adskilt fra hende og Verden vil jeg søge Trøst i Studeringerne. Stjærnerne, som har fortrængt mig, skal ogsaa bringe mig Frelsen.

Saaledes tænkte jeg — thi jeg vidste ikke, at der er ingen Frelse for det anskudte Hjærte, undertagen tilsidst engang i Døden.

Det unge Menneske tav.

— Peder Jakobsen, sagde Sybille omsider med bevæget Stemme, jeg har gjort Eder Uskel. Men i en Maade har I dog fejlet. Mens I har mig kær, kunde I da tro mig saa uselig og ringe, at mit Sind og Hjærte kunde falde til Eder, om jeg vilde ikke staa Last og Brast med Eder, naar Nøden trængte mig, at lide Skade paa Lykke og Velfart for eders Skyld?

— Kunde du? — Kunde du? — min Sybille, min Fæstemø! Kunde du det virkelig? udbrød Flemløse lidenskabelig. Han greb begge Pigens Hænder og trykkede dem til sine Læber. Han glemte al sin Tvivl i Øjeblikkets Salighed. Kunde du bevilge mig Kærlighed og din Livstid ikke forsage, endog jeg er truet af onde Stjærners Magt og Virkning.

— Lad dem kuns true, disse Stjærner

Man kan være lykkelig uden Lykke, naar man kæmper mod Vanlykken og søger det Gode. Ogsaa Lykken er en Byrde. Den slapper Spændekraften og gør en Bløding af Mennesket; men Vanlykken er en Skole, der danner og bereder til at bære den tilkommendes Lykke.

Peder Jakobsen slyngede sin Arm om Pigens Liv og de Elskende begyndte i en hviskende Tone at udvexle saadanne Ord, som kun Elskende forstaa, men som der ikke er nogen ret Mening i, naar de komme paa Papiret.

— Men hvad tænker du paa! udbrød hun omsider. Du skulde være min Vejviser og vise mig Slottets Vidunderlighedsstykker og du viser mig kuns din egen Gævhed.

Det unge Menneske var meget villig til at vise hende det Ene saavelsom det Andet.

Til en Begyndelse stege de ned ad Stentrapperne paa Bunden af den nærmeste Krypte, hvor det uhyre Ækvatorialinstrument var den første Genstand, som aflokkede Sybille et Udbrud af Forundring.

X.

Et Mesterskud.

— Gud velsigne Hendes Naade! udbrød Preben Krag, idet han, ked af at kaste Tærninger med Ivar Krabbe, rejste sig fra Bordet, hvorved de sad, og rettede sine mægtige Lemmer. Men at føre os til dette Land for at kvæge og opbygge os med alle disse Vidunderlighedsstykker, det er ved den øverste Bacchus en syndig Uret, naar Ens Medmennesker er ligesaa enfoldige paa Himlen som en blindfødt Hundehvalp!

— Gaar I med paa Jagt? spurgte Junkeren.

Hr. Preben paastod gentagende, at Bøssen var forgjort; han vilde heller lægge sig lidt igen hen paa Sengen.

Junkeren havde imidlertid en anden Mening om Bøssens Beskaffenhed, og da han ikke besad sin Stalbroders gode Sovehjærte — denne havde allerede gjort Alvor af sin Trudsel

og var igen begyndt at musicere gennem Næsen — og han ikke vidste nogen bedre Maade at forslaa Tiden paa under disse Omstændigheder, saa greb han et af de saa ilde beskyldte Jagtredskaber for paa egen Haand at forsøge om hans Mening holdt Stik.

Hvis han havde været overtroisk maatte han have tvivlet om sin Expeditions lykkelige Udfald og var maaske vendt hjem igen til sin Lidelsesfælde, thi den Første han mødte efter at være kommet udenfor Slotsporten, var en hæslig gammel Kælling, der kom hinkende paa sine Krykker. Det var heller ikke noget godt Tegn for Junkeren, at en dristig Hare i selvsamme Øjeblik sprang tværs over Vejen i nogen Afstand fra ham. Hans Vært vilde idetmindste have opgivet sit Forehavende — om man ellers tør tro Sagnet — efter at være bleven saaledes varslet paa forskællig Maade.

Men Junkeren var for oplyst en Mand til at tro paa Varsler, og da Haren kom ham paa Skudvidde, tog han den rask paa Kornet og vilde trykke løs. Men Morten var ikke sen; han søgte sin Frelse i en Rugmark. Junkeren satte efter og fulgte dens Spor i det bølgende Korn indtil dens lange Øren atter kom til Syne. Han lagde an paany, men Haren — stak Fanden i dens laadne Pels? Væk var den igen!

Junkeren kunde havt god Grund til at tro, at det virkelig var hans diaboliske Majestæt, som i en Hares Lignelse vilde føre ham paa Glatis. Thi som han nu stod med Blod paa Tand og saae sig om efter Noget at massakrere, faldt hans Øjne paa en liden Tingest, en Slags Skive, som stod stillet op paa Toppen af en Pille. Stod den ikke der saa blank og skinnende som for at udfordre hans Dygtighed. Det var en ganske besynderlig Lyst der paakom ham. Det var ligesom Noget indeni ham raabte: Skyd! Han lagde an — alle gode Gange tre — og Plaf! der laa den, gennemboret midt i Centrum af hans fortræffelige Kugle. Bøssen havde staaet sin Prøve. Om Forgørelse kunde der ikke længer være Tale.

— Holla! Holla! lød det bagved ham.

— En Foged eller Tilsynsmand, tænkte Junkeren, antog en uforskammet Mine og vendte sig om.

I Stedet for en Ordensbetjent fik han imidlertid Øje paa den skikkelige Kræmmer, der stod noget derfra ved en Vejkant og saae uendelig skælmsk ud.

— Skyder I til Maals efter Høvedsmandens Instrumenter? raabte han.

Junkeren slængte Bøssen paa Nakken og ilede hen til ham.

— Tusend Syger! Kan jeg tro mine Øjne? I her!

— Ja, vi er kommet hertil, min Dotter og jeg.

— Hun ogsaa? Hvorfor? Og naar?

— I Gaar og for at bese den Handel her. I kænder hendes Lyst og Idræt.

— Men hvor er hun da henne, den allersomdejligste Jomfru og er hun endnu stedse lige koldsindig ved den ømmeste Kærlighed Verden har kændt siden den Trojanske Krig.

Købmanden trak paa Skulderen.

— I kan træffe hende i fuldt Arbejd med at bese Altingest her oppe paa Slottet. Kan I smælte hende til Kærlighed, skal det glæde mig; jeg ønsker Intet bedre. Kan I det ikke — hvad kan jeg derfor? Tvinge hende kan jeg ikke.

— Skulde en Mand, som har forrasket en Mikkel Vibe, ikke kunde tage Modet fra et modvilligt lille Møbarn? sagde Junkeren med et ejendommeligt Smil.

Købmanden blegnede.

— Forrasket en Mikkel Vibe! Kommer I nu med den Snak igen? Hvad kommer Mikkel Vibe og hans Forraskelse den Sag ved, som er her paa Snak? Vil det sige, at dersom — at dersom . . . Købmanden talte ikke

ud, men hans Tavshed var svanger med skjulte Tanker.

— Godt Ord igen! sagde Junkeren og slog ham paa Skulderen . . . Har I ellers set Noget til Hendes Naade paa dette Land? . . . Jeg skal føre Eder til hende.

Men Kræmmeren kunde ikke saa hastig blive Herre over den ubehagelige Fornemmelse, som Junkerens Bemærkning havde fremkaldt.

— Er I da saadan en jammerlig Karl i Kærlighed, sagde han i en arrig Tone, at I ikke kan faa den Sag klargjort, undertagen Andre skal hjælpe til.

— Død og Fordømmelse! skreg Junkeren og greb uvilkaarlig til Kaardehæftet; det var at tage ham paa hans ømme Sted.

Rollerne vare pludselig blevne ombyttede.

— Ja gaa nu kuns som jeg siger, sagde Kræmmeren, der indsaae, at han var gaaet for vidt og gærne vilde stille ham tilfreds igen, og se først, hvor langt I kan bringe hende paa egen Haand. Maa vel ske, det gaar bedre, end som vi tror . . . Siden kan I saa føre mig til Hendes Naade. Jeg drømte i Nat, at hun forærede mig et kosteligt Billed af Hans Majestat, og er det ikke mærkeligt: jeg drømmer aldrig, undertagen der er nogen vis Kundskab i min Drøm!

Junkeren var atter forsonet.

— Javist er I en Mand, som vil drive det til Noget, sagde han leende, hvorpaa han lettede en Smule paa Hatten og gik. —

Sybille var endnu i Færd med at tage Slottets Mærkværdigheder i Øjesyn, thi Peder Jakobsen, som viste hende om, forhastede sig ikke med at tilendebringe en Forevisning, der var forbunden med saa stor Tillokkelse, og hun skyndte da heller ikke paa ham.

Hun stod just i Bibliotheket over for den store Globus som vi kænde.

— Hvad hedder den Stjærne? spurgte hun og pegede med Enden af sin Vifte paa en af de smaa Guldprikker i dens blanke Overflade.

— Sirrah.

— Og denne?

— Denebola.

Den unge Pige vedblev at spørge og Peder Jakobsen at svare, indtil han tilsidst kom i Forlegenhed med Svaret og ilede op i Taarnet for at hente Fixstjærnefortegnelsen til Underretning for sig selv og sin Elev.

Sybille havde vendt sig og stod og betragtede en mindre Globus, der fandtes i Værelset, som ved en kunstig Indretning efterlignede Himlens tilsyneladende daglige Omdrejning og Solens og Maanens særlige Be-

vægelser i Maanedens Løb, en sjælden Kunstgenstand, som Kristian den Fjerde nogle Aar senere, under et Besøg paa Uranienborg fik til Foræring af Tyge, hvorfor han til Gengæld skænkede ham sit Portræt.

I det Samme blev Døren revet op og Junkeren stormede ind med Bøsse paa Nakken, Jagtstøvler paa Benene og en Bouket Blomster i Haanden, som han i en Hast havde plyndret fra Haven.

— Kan jeg tro mine Øren og jeg kan nu tilføje mine Øjne! I er virkelig kommen, ærede Jomfru, for at forsøde os Nærværelsen paa denne Ø i Havet, hvor de vrede Guder holder os forvaret! Næppe hørte jeg, at I var her, før jeg satte Længselens Vinger i pilsnar Bevægelse ... Tillad, at jeg byder Eder en liden Skænk af dette vakre Lands Produkter. De er endnu ganske vaade af Morgenduggen.

— Vi er hidkommen, min kære Fa'er og jeg, for at bese den Handel her og ikke for at forsøde Nogen Nærværelsen. Hr. Junker maa tilgive, at jeg bruger min Frihed.

Med disse Ord vendte hun sig fra ham, uden at modtage Blomsterne, og gav sig til at betragte Kunstgenstandene.

Junkeren fulgte hende i Hælene.

— Kan I virkelig nægte en god gammel Kynding en Smule Venlighed for denne for-

lorne Handels Skyld her paa Steden? udbrød han krænket.

— Forlorne Handel! gentog den unge Pige og tilkastede ham et næsten foragteligt Blik.

I det Samme dalede den Himmel, som var anbragt til Beskyttelse af den store Globus ned over sin Genstand, foranlediget ved, at Junkeren medens han talte havde leget med den fra Loftet nedhængende Snor, hvorved den var fastgjort.

— Oh! Oh! udbrød han og gjorde en saa komisk Figur, idet han gav sig i Færd med at gøre sin Forseelse god igen, at Sybille uvilkaarlig maatte le.

— Ja, der ser I nu selv, ærede Jomfru, at det er Sanden som jeg siger, at jeg er uformuendes til at fatte eller begribe nogen som helst Part af disse Ting. Jeg maatte jo ellers vide, at de have den Egenhed, at falde med en Hast ned fra Loftet naar man blot rører ved en Snor.

Med disse Ord gjorde han et nyt Forsøg paa at paanøde hende sine Blomster, der imidlertid faldt ligesaa uheldigt ud som det første, hvorpaa han anbragte dem til Prydelse for sit eget Bryst og vedblev i en temmelig myg Tone:

— Jeg ser da nok, at den nærværendes

Tid er mig ugunstig. Men naar jeg nu føjer Eder og lader Eder ene for en liden Stund med disse himmelske Ting, vil I da kvæge min Sjæl med eders yndige Selskab for Resten af Dagen?

— Det kan jeg ikke. Naar vi er færdig her, agte vi at tage Landet selv i Øjesyn.

— Det er ikke eders Alvor.

— Hvorfor ej? Det er jo et skønt Land.

— Saa er det maa vel ske derfor, at det har fanget Navn efter den himmelske Fru Venus? sagde Junkeren med et Anstrøg af Ironi, thi det var en bekændt Sag, at Lensmanden havde den Svaghed at ville udlede Øens Navn af denne olympiske Kilde.

— Hr. Junker finder det maa vel ske ikke saa himmelsk?

— Skulde man falde i nogen stor Forundrelse over alle disse Sten og Mosedrag med deres i Træklamper og med Mælkebøtter paa Hovedet omvankendes Hyrdinder? . . . Man kan ej engang tabe sit Hjærte paa dette efter Skønhedsgudinden opnævnte Fædreneland.

— Ih, hvilken Skade!

— Ja Skade, at Vinden ikke blæser til Hjemfart.

— Begaa for alle Ting dog intet Selvmord

— Spot ikke. Jeg kunde gøre Alvor deraf for visse Aarsagers Skyld her lige for eders Øjne.

— For Guds Skyld tryglet, ikke her! I kunde komme til at gøre Skade paa Høvedsmandens Instrumenter.

Junkeren, der æggedes af hendes drillende Tone, gav efter for en uimodstaaelig Lyst til at bevise hende sin Ligegyldighed for de Instrumenter hun agtede saa højt ved at fortælle hende sit nys udstandne Æventyr. Denne Uforsigtighed kom ham imidlertid dyrt at staa. Det var Kællingen paa Krykkerne, som spandt sine Rænker. Thi just som han var i Begreb med paa en Maade, der skulde stille hans Bedrift i det fordelagtigste Lys, at udmale sit nyeste Forsøg i Skiveskydning, følte han en Haand paa sin Skulder og hørte en Stemme som sagde:

— Herre! Der har I gjort Eder skyldig i en stor Uskikkelighed. I har af Kaadhed beskadet og ødet et godt og nyttigt astronomisk Instrument.

Junkeren vendte sig og saae en ung Mand med et alvorligt Ansigt og et Par store, graa Øjne, som brændte af Vrede.

— Meget muligt, sagde han og stirrede forbavset paa denne Fremmede, som saa uventet var kommen for at forstyrre det behagelige

Møde . . . Men med al Forlov, hvem er I, som er saa venlig at undervise mig herom? . . . Jeg synes, jeg skulde kænde . . .

— Det er vel muligt, at Herren kænder mig fra fordums Dage. For nærværendes Tid er jeg Discipel her paa Læreskolen og holder det for min Skyldighed at sige Herren bart ud, at I har handlet ilde og fortrædeligen.

— Men siig mig, min synderlig gode Ven fra fordums Dage, hvor kommer I her og denne Sag — hvad gaar den ret egenlig Eder an?

— Herren hører det, jeg er en Discipel her paa Steden og beder Herren, saalænge I fortøver her, at holde de Love, som her gælder.

— I beder mig holde de Love, som her gælder?

— Vil Herren love og tilsige mig, at denne Uskikkelighed skal blive den sidste I forskylder?

— Love og tilsige *Eder* — det er en lystig Snak.

— Mener Herren vel, at de Tingest her, som med usigelig stor Møje og Bekostning er samlet sammen, har intet andet Øjemærke, end at tjene til Skydemaal for Folk, som ej veed at agte og skatte deres Betydelse?

— Hvad er Han for en uforskammet Skarns Ting, at Han tør tale saaledes til mig! skreg Junkeren.

Sybille, som frygtede alvorligt Klammeri,

lagde hurtig sin Haand paa Flemløses Arm. Peder Jakobsen, som var lige ved at lade Hidsigheden løbe af med sig, fattede sig ved denne Berøring, som ikke undgik Junkerens skinsyge Øje, og nøjedes med at tilkaste ham et Blik fuldt af Foragt.

Derpaa vendte han sig mod den unge Pige.

— Her bringer jeg Stjærne-Katalogen og den Stjærne, som Jomfruen vilde lære at kænde, hedder Algol. Det er en uvanlig Stjærne, hvis Lys kommer og gaar som ingen andens.

— Ah! jeg falder nok til Besværing! udbrød Junkeren spodsk... Han skal siden staa mig til Ansvar!

Dermed drejede han sig rask om paa Hælen og gik fløjtende bort.

Sybille udbrød i en hjærtelig Latter.

XI.

Flugt.

Det er en Selvfølge, at Junkeren uopholdelig opsøgte Kræmmeren for at underrette ham om, at den forhadte Rival, som de haabede at være bleven kvit for bestandig, igen var kommen til Stede som en Hindring mellem ham og hans Ønskers Maal. Han var egenkærlig nok til at krydre sin Meddelelse med adskillige Skoser til Kræmmeren, fordi denne havde ført sin Datter til Hveen, hvor lidt Eftertanke maatte have sagt ham, at hun mer end noget andet Sted var udsat for at møde den saa ilde sete unge Mand, ret som om den ulykkelige Kræmmer ikke blev noksom straffet ved de Bebrejdelser. han ikke kunde Andet end gøre sig selv i Anledning af det Skete.

Men vi vil nu forlade Junkeren for at beskæftige os lidt med hans høje Foresatte, som imidlertid havde havt en Sorg. —

Efterat Dronningen havde tilbragt Formiddagen med at give sin Slægt i Meklenborg en begejstret Skildring af sit Ophold paa Hveen og Eftermiddagen i Laboratoriet, hvor hun i Selskab med Lensmanden havde gjort forgæves Forsøg i den saa yndede Kunst at gøre Guld — var hun henad Aften gaaet ud for at trække frisk Luft.

Ligesom Dagen tilforn havde hun afslaaet Lensmandens Ledsagelse for at unde ham lidt Frihed til at passe sine egne Sager. Kun fulgt af en Tjener var hun kommen til Landsbyen Tuna et Stykke Vej fra Slottet. Da hun var træt og tørstig satte hun sig paa en Træbul ved et Led og bad Tjeneren skaffe sig en Drik Vand. Denne løb til et nær liggende Hus, hvor han bag en halv tillukket Skodde saae Hovedet af en Bonde, som sad indenfor i den mørke Stue. Tjeneren fremførte sin Begæring, hvorpaa Bonden drejede Hovedet lidt til Siden og grinede til ham, men uden at gøre Mine til at opfylde den. Forbitret vilde Tjeneren skyde Skodden til Side og give knubbede Ord, da han til sin Forbavselse saae, at Bonden var lovlig undskyldt. Han sad med Hænder og Fødder lænkede til en Ring i Væggen.

Det kom nu til Forklaring, og Bonden — det var den Samme, som Dagen forud havde været uforskammet mod Lensmanden — op-

lyste under mange Eder og Forbandelser mod Herremanden, at det var denne, som ved sin Foged havde ladet ham behandle saaledes, selvfølgelig uden at der var given nogen som helst Anledning dertil fra Bondens Side.

Efterat denne Begivenhed var bleven Dronningen forebragt, henfaldt hun i dybe Tanker. Vistnok troede hun ikke, at Lensmanden havde Meget at bebrejde sig hvad Sagen i sig selv angik. Af hans egne Ytringer i et til *Kristoffer Valkendorf* skrevet Brev, som endnu existerer, vidste hun, at han havde havt megen Taalmodighed med sine ulydige Bønder og gjort dem mere Godt end de fortjente. Men i den egenraadige Maade, hvorpaa han var gaaet til Værks mod Bonden havde han visselig Uret, og at denne med Føje kunde beklage sig i saa Henseende og give Adelen, der om det kom til Proces skulde dømme i Sagen, fornyet Anledning til at tilfredsstille sit misundelige og skinsyge Had, smærtede Dronningen, som elskede Tyge med en Kærlighed, der udsprang af Beundring og ønskede at kunne bevare ham for Virkningen af enhver Storm, som rejste sig mod ham.

Beskæftiget med disse Tanker var hun kommet tilbage til Slottet, da hun erfarede, at en Discipel fra Læreanstalten ventede paa hende. Det var Peder Jakobsen, som efter at

have taget den af Junkeren anrettede Skade i Øjesyn, mente, at hans Pligt forbød ham at tie dermed. Han havde forgæves advaret ham og maatte forebygge en Gentagelse. At han klagede til hans Foresatte i Stedet for til Lensmanden, skete af Skaansel mod denne, thi Lensmanden kunde jo dog ikke foretage Andet i Sagen end det Samme, og den hengivne Discipel vilde fritage sin Lærer for en ubehagelig Pligt, naar han selv paatog sig Udførelsen deraf.

Dronningen hørte Beretningen om sin Tjeners slette Opførsel med levende Harme.

— Hvor de hade ham! sagde hun til sig selv, efter at Peder Jakobsen var gaaet, idet hun ikke ganske retfærdig betragtede Junkerens Forseelse mod ham som et Udtryk for Adelens Stemning i Almindelighed, der dog ingenlunde var ham ubetinget fjendsk. Har de Mod til at krænke ham uden Aarsag, hvor meget mere vil de da ikke gøre det, naar han viser Svagheder, som de kan hævne uden at Nogen kan gøre dem Bebrejdelser derfor eller Kongens Beskyttelse hindre dem deri?

Hun besluttede ved første Lejlighed at tage sig alvorlig af Sagen. —

Blæsten, som havde holdt ved hele Dagen, antog ud paa Aftenen en stormende Karakter. Man hørte, hvorledes den beskæftigede sig med

de høje Træer i Abildgaarden, hvinede gennem Porthvælvingerne og Taarnlugerne eller drejede Fløjene paa Tagtinderne. Ingen paa Slottet lystede at gaa ud; endog Lensmanden lod mod Sædvane Himlen skøtte sig selv den Aften. Henvist til Livet inden Døre forslog man Tiden saa godt man kunde, indtil man tilsidst bød hinanden Godnat i Haab om at sove fra det daarlige Vejr og vaagne til et bedre.

Den første Del af dette Haab var allerede gaaet i Opfyldelse for de Flestes Vedkommende. Alene Peder Jakobsen kunde ingen Søvn finde. Den forløbne for ham saa betydningsfulde Dag fremkaldte Tanker, der holdt ham vaagen til langt over Midnat og lod ham lægge Planer, hvorom han besluttede ved Morgenens Frembrud at gaa paa Raad med sin Elskede.

Efterat han saa at sige tvungen af Omstændighederne havde tilstaaet hende sin Kærlighed, tænkte han ikke mere paa det Forbigangne. Jeg kunde jo ikke mere end fly, sagde han til sig selv, og flyede forgæves. Han havde nu et Ansvar; Skridtet var engang gjort og kunde ikke gøres om. Havde han gjort Uret i, at knytte hendes Skæbne til sin, maatte de dog gaa Fremtiden i Møde med god Fortrøstning og se, hvad den vilde bringe. Men idet han overvejede Forholdene saae han

ingen mindelig Udvej. Hendes Paarørendes Ønsker og Forhaabninger var deres altfor modstridende til at tillade hende noget Valg. Vilde hun tilhøre ham maatte hun bryde med sin Slægt og trodse dens Modstand. Hun maatte handle paa egen Haand, flygte med ham ud i Verden, hvor deres Forening kunde fuldbyrdes og et Tilflugtssted aabne sig, indtil en bedre Tid maaske engang kunde oprinde.

Da Flemløse ved Dagens Frembrud saae fra Taarnet ud over Sundet, fandt han Blæsten mindre stormende og Himlen overtrukken af Skyer. En Fisker fra Østkysten, som bragte Saltvandsfisk til Slottet, havde set Ænderne forlade Land og flyve ud over Havet. Alt tydede paa en Forandring i Veiret, som hurtig kunde gøre Overfarten til Sjælland mulig. Der maatte handles uden Ophold, thi Flugten — hvis hun samtykkede deri — lod sig bedst iværksætte fra deres nuværende Opholdssted, hvor de med Lethed kunde mødes og aftale det Fornødne, og hvor hun var uden Opsyn. Hvortil tjente desuden Opsættelse? det unge Menneske ventede Intet af Tiden. Rigtignok — det var Sommersolhvervsdag, men man maatte sætte sig ud over denne Omstændighed; den Lykke som opfyldte ham gav ham Mod dertil.

Ved Solopgang begav han sig paa Vej ad Avlsgaarden til i det Haab at træffe hende.

Virkelig varede det ej heller længe inden han fik Øje paa den hvide Strudsfjer i hendes Hat. Hun gik hurtig og med nedslagne Øjne, som dreves hun af et lignende Haab.

Han ilede hende i Møde og førte hende til et af de smaa Lysthuse indenfor Voldenes Halvmaaner, der var som skabt for et elskende Par. Her satte han sig ved hendes Side, lagde Armen om hendes Liv, og medens to Solsorter i Hækken udenfor sang en Morgensalme, indviede han hende i de Planer, som i Nattens Timer havde sysselsat ham.

Sybilles Tanker vare aldrig gaaede ud over det Nærmeste. Nu da Sorgen for dette var stillet og Omstændighederne nødte hende til at kaste Blikket ud i Fremtiden, følte hun vel, at alle Vanskeligheder endnu ikke vare fjærnede. Junkerens Forhaabninger, som stottedes af Kræmmerens Forfængelighed og maaske af hans Frygt — thi Sybille havde med nogen Uro lagt Mærke til, at Junkeren besad en Magt over hendes Fader, som ikke kunde forklares af dennes Højhedsdrømme alene — kunde maaske blive hende en værre Hindring, end Peder Jakobsens samvittighedsfulde Betænkligheder havde været.

— Flemløse! sagde hun omsider, jeg har kæmpet mod denne Kærlighed og bedet Gud om Frelse fra den. Nu da jeg er overvunden,

maa jeg bøje mig for dens Bud. Jeg lægger trøstig min Sag i din Haand, hvad du beslutter, dermed er jeg tilfreds.

De aftalte nu, at Peder Jakobsen skulde begære hendes Haand af Købmanden for ej at forsømme et Skridt, som Billighed paabød. Hvis Sybille da ikke inden Middag havde hørt fra ham, skulde hun betragte det som et Afslag og begive sig til Østkysten, hvor Peder Jakobsen vilde vente hende med en Baad, der skulde føre dem til Skaane.

Da Kræmmeren lidt efter sad ved Frokosten og gjorde sig til Gode med en Ret røget Dyrekød med Cyder, kom en Tjener og meldte, at en Discipel fra Læreskolen begærede at tale med ham. Kræmmeren kastede et Blik paa sin Datter, som rødmede og slog Øjnene ned, rejste sig fra Bordet med en Undskyldning til Værtinden og gik ind i Siceværelset til den Ventende.

Efterat de første Ord vare vexlede og Peder Jakobsen saa godt han kunde havde besvaret Købmandens Spørgsmaal angaaende Aarsagen til hans Flugt m. M., brød han overtværs og rykkede frem med sit egenlige Ærinde. Købmandens Hverdagsbetragtninger forstaar sig af sig selv. Eftersom det unge Menneske ikke var i Besiddelse af Midler til at kunne forsøde hans Datter Livet, kunde han ej heller vente

hans Samtykke til en Forbindelse med hende; kunde Kræmmeren ellers gøre Noget for ham, skulde det være ham kært o. s. v.

— Hvor let at sige Nei, men udslukke Kærligheden kan I ikke. Og om nu Modstanden fører til Trods og Ulydighed mod eders Bud, vil I da ligesaa roligen bære hvad paafølger!

— Hvad vil det sige? udbrød Kræmmeren opbragt. Vil I true mig? Jeg skal dog nok hindre, tænker jeg, at man falder mig i Købet. Ellers skulde I heller adspørge Eder selv, om I ikke begaar en større Uret end som den, at sætte Stopper for en daarlig Kærlighed, naar I lokker for en uforfaren ung Jomfru aleneste for at faa en Flyvelyst styret!

Købmanden gik og slog Døren i efter sig. Peder Jakobsen ilede ad Strandkanten til.

Sybille behøvede ikke at slutte fra Flemløses Tavshed for at vide, at Udfaldet af hans Samtale med hendes Fader havde været det forventede. Købmanden talte ikke rent ud om Sagen, men hentydede i forblommede Ord til Betingelserne for at føre et lykkeligt Liv, sagde, at ingen Kærlighed er evig og andet Lignende, saa at Datteren med et beklemt Hjærte beredte sig til den aftalte Flugt.

— Jeg har den Trøst, sagde hun til sig selv, idet hun opsøgte de samme formildende Grunde, som til alle Tider under lignende For-

hold ere bragte i Anvendelse, at Tiden nok vil milde den Sorg jeg nu vil volde ham. Naar det først er sket og kan ikke gøres om, saa vil han anse det med andre Øine end nu og kalde mig tilbage fra en Skilsmisse, som vil falde os Begge tung, og jeg vil da stræbe ved tvefold Kærlighed at udslette Mindet om forgangne Dage. Lad mig skynde mig at bedrøve ham, at jeg des før kan bringe Trøsten.

Hun traadte ind i Sideværelset til Kræmmeren.

— Dotter! udbrød denne, idet han ilede hende i Møde og greb begge hendes Hænder, jeg har i denne Stund fanget Brev fra Kjøbenhavn med en Baad her er landet, et uventendes Brev, som visselig har lettet en Sten fra mit Hjærte, som har tynget mig længe . . . Dog hvad fejler dig? Du ser saa modfalden ud . . . Du skal nu være glad, formedelst jeg er glad . . . .

Han vendte sig fra hende og aabnede Vinduet.

— Thord. raabte han, hold Tasker, Tøi og Altingest til Rede, at vi kan sejle saasnart det vorder Vindskifte.

— Rejser vi? spurgte Sybille.

— Vi kan ikke fortøve her, Dotter, svarede Kræmmeren og klappede hende under Hagen.

— Jeg gaar ad Landsbyen til, at drage frisk Luft.

— Ja Luften sætter Farve i Kinderne. Gaa kuns og nyt den. mens Tid er.

Sybille kyssede hans Haand og skyndte sig ud af Stuen.

Kræmmeren saae efter hende og rystede betænkelig paa Hovedet.

— Hun vil nødigen herfra, tænkte han, mens jeg tænker anderledes herom, og er Byens Luft mindre tjenlig for hende end denne, jeg foretrækker den dog.

Ikke længe efter at Kræmmeren anstillede denne vise Betragtning, besteg hans Datter en Baad, som hastig fjærnede hende fra Skuepladsen for de Forberedelser, hendes Fader for silde traf til at føre hende tilbage til det Hjem, som det havde stemmet bedre med hans Forhaabninger, at hun aldrig havde forladt.

XII.

Handelsbrevet.

Naar man ad Vindeltrappen til andet Stokværk*) gik videre i Højden, kom man tilsidst til et smukt ottekantet Værelse med Vinduer til alle Sider, der udgjorde det Indvendige af den midt paa Hovedbygningens Tag beliggende Taarnkuppel. Her saaes umiddelbart under Lofthvælvingen to Visere, der drejede sig om samme Centrum, hvoraf den ene, som sattes i Bevægelse af den vingede Pegasus, der dannede Fløjen, viste Vindretningen, den anden, som dreves af Uhrværket, Klokkeslettet.

Paa den Tid, da de i det Foregaaende fortalte Begivenheder tildroge sig, sad Lensmanden i dette Værelse bøjet over et Skrivebord. Ved hans Fødder laa de to store Dogger

*) Dette bestod, foruden Sommerstuen eller den *grønne* Stue, af den *røde*, den *gule* og den *blaa* Stue; en mærkelig Farvevexel.

— Kong *Jakobs* Gave — og paa Bordet foran ham stod et Bæger med Vand, som han nylig havde fyldt ved at dreje en Hane i Væggen, der aabnede for Trykket fra den dybe, murede Køkkenbrønd, den eneste Levning af det egenlige gamle Uranienborg, som endnu er til og gør Tjeneste som saadan.

Hans sædvanlig noget trodsige Træk havde et Udtryk af Vemod. Han var i Begreb med at skrive til sin fyrstelige Ven og Velynder, Landgrev *Wilhelm*, med hvem han, som vi vide, plejede en stadig Brevvexling.

Efter en Indledning fortsatte han som følger*):

„Eders Naade skriver ellers af mine sidste Breve at have formærket nogen Mistrøstelse hos mig, som E. N. ikke haver fundet udi mine Breve tilforn, og E. N. adspørger mig ganske venligen, om nogen saadan Mistrøstelse virkelig haver fanget Indpas hos mig og om saa er, og nogen Misforstand mellem Kongen og mig maa vel ske skulde være Aarsag derudi, da tilbyder E. N. gunstigen eders Mellemkomst for at faa Sagen forligt og jævnet. Næst efter underdanigst i al Ydmyghed at betakke E. N. for den Gunst og Yndest, E. N.

*) Vi gengive dette Brev, som blev skrevet paa Latin, saaledes som Brevskriveren vilde have skrevet det, hvis han havde affattet det i sit Modersmaal.

udi disse Ord lader fremskinne imod mig, da skal jeg, hvis Sagen ellers belanger, have E. N. underdanigst formeldt, at ingen Misforstand mellem Kongen og mig haver givet Aarsag til nogen Mistrøstelse hos mig, hvorledes det ellers haver sig hermed i sig selv. Hs. Maj., min gunstige Herre og Konge, beter sig imod mig for nærværendes Tid med ganske den samme Humanitet og Liberalitet som altid tilforn, og ophjælper mig i Synderlighed med Alt hvad som fornødent gøres til mine astronomiske Studeringers gode Fremgang her paa Steden, hvor jeg lever og forfarer disse Ting, hvorudi jeg fra min Ungdom haver stedse sat min største Glæde og Lyksalighed. Mens her er ellers nogen anden Lejlighed — desværre — som jeg ikke vil forholde E. N., hvorvel det ikke anstaar mig at røre videre derom, som forhindrer mig at gøre for Videnskaben hvad jeg ønsker, og som jeg gærne vilde gøre, mit Fæderne Rige til Ære og lovligt Eftersagn og andre Folk til Gavn og Glæde, som skønner paa og holder af denne Handel. Og denne Lejlighed som jeg taler om, er mægtig nok til at forbitre mig mit Sind, og maa vel ske til at opkomme nogen Mistrøstelse hos mig, som mig uvitterligen kan have givet sig tilkænde udi mine Breve til E. N., hvorvel samme Lejlighed aldrig, saalænge Kongen lever og ophjælper mit

Arbejd her paa Steden med en Redebonhed, som haver sin Aarsag udi den Behagelighed min gunstige Herre og Konge selv haver af disse Ting, vil fange Magt til at nederstyrte mig ganske i Støvet. Saa at E. N. kan her udaf se og formærke, at det er saa langt fra, at Kongen, min gunstige Herre, haver Aarsag i den Mistrøstelse E. N. haver fundet hos mig, at jeg just udi hans Maj.'s Gunst og Yndest haver den bedste Medicin imod denne Sygdom, som paaføres mig af visse avindssyge Skalke og Forrædere her paa Steden, som ere Fjender af den lovlige astronomiske Kunst. Men skulde den Dag, da Gud Almægtigste kalder min gunstige Herre og Konge herfra i den evige Glæde, naar den engang kommer — gid det ske sent! — finde mig igen levendes, saaledes som Stjærnerne udvise og spaa mig ilde, hvormeget jeg end søger at udlægge Aspekterne til Formildelse af deres onde Oplag, — da vilde visselig min Lykkes Stjærne omtaages med det Samme tilligemed Landets, thi da vilde den lovlige astronomiske Kunst, som under Kongens vise Styrelse og Omsorg haver blomstret og havt Trivsel her udi Landet nederstyrtes udi Foragt og dens Dyrkere, som tilforn haver levet udi Ære og Velfart, vilde blive som en fattig og ulyksalig Fugl med afplukkede Fjedre — —“

Han afbrødes af en beskeden Banken paa Døren.

Det var Kræmmeren, der smilende og bukkende traadte ind for paa egne og Datters Vegne at takke for Opholdet. Han lod det ikke bero ved at takke med Ord alene, men beviste ogsaa sin Taknemmelighed i Gærningen, idet han bad Lensmanden ikke at forsmaa nogle medbragte Varer, samt en smuk Vinkande, som han udpakkede og overrakte ham med mange Undskyldninger for Gavens Ubetydelighed.

Lensmanden udtalte det Haab, at det ogsaa maatte forundes ham at tage Afsked med den elskværdige unge Dame, hans Datter, inden hun vendte Øen Ryggen tilligemed hendes Fader, og forundrede sig over, at hun ikke var fulgt med denne.

Kræmmeren oplyste, at hun ikke havde været tilstede da han gik, og at han ikke vilde opsætte at tage Afsked med Lensmanden til hun kom tilbage, da det kunde forsinke Afrejsen, som han hastede med for visse Aarsagers Skyld. Han var forøvrigt noget urolig over hendes lange Udeblivelse, især da han, strax efter at hun var gaaet, havde faaet Skrupler over, at have tilladt hende at gaa ud paa egen Haand og havde sendt et Bud efter hende til Landsbyen, hvor hun havde sagt, at

hun vilde gaa hen, og Budet var kommet tilbage uden at have truffet hende.

Han talte dog ikke om, at den egenlige Grund til hans Uro var den, at han forestillede sig, hun kunde benytte Lejligheden til en Sammenkomst med Peder Jakobsen. Thi at hun skulde drive det videre, end til at have en Sammenkomst med ham, var en Tanke, som umulig kunde opstaa i den umistænksomme Købmands Hoved, uagtet han jo nok havde brudt dette med at tænke over, hvad den unge Mand egenlig kunde have ment med den Trusel han var fremkommet med i Anledning af det Afslag, Købmanden havde fundet sig beføjet til at give ham paa hans Frieri.

Pludselig blev Døren reven op og Junkeren stormede ind med en Voldsomhed, der bragte de to store Hunde til at modtage ham paa en Maade, som dannede en slaaende Modsætning til den blidelige Viften med Svandserne, hvormed de havde hilst Kræmmerens Optræden.

— Kast mig den Karl paa Porten strax, som er rendt med Sladder om mig til Hendes Naade! skreg han, idet han sparkede til den ene af Hundene, der hylende flygtede hen i en Krog. Jeg er eders Gæst og han har fornærmet mig!

— Jeg vil ikke kaste ham paa Porten,

svarede Lensmanden i en Tone der tilkændegav hans Misfornøjelse med at man stormede saaledes ind i hans Stue og sparkede til hans Hund, uanset, at han havde givet sin Tjener Ordre til at indlade af de fremmede Gæster, hvem der spurgte efter ham.

Iøvrigt var han af Peder Jakobsen selv bleven underrettet om, hvad der var sket og hvad denne havde foretaget sig i Sagen, et Skridt, som Lensmanden ikke kunde billige og hvormed han ogsaa havde tilkændegivet Disciplen sit Mishag.

— Jeg vil give ham af Hundepisken! sagde Junkeren, der ved Lensmandens Maade at tage Sagen paa fandt sig foranlediget til at nedstemme Tonen overfor denne, for mere udelukkende at lade sin Harme gaa ud over den rette Paagældende.

— I har fordærvet mig et af mine Instrumenter, endog I var tilforn advaret mod at skyde indenfor visse Mærker.

— Et Loppestik og saadan en Allarm! ... Jeg havde Løfte om et Kanikedømme — det skyldes vel ogsaa kun Sladderen, at jeg er gaaet Glip af denne Besoldning, som jeg havde herlig Brug for, maa I vide.

— Havde I Løfte om det?

— Jeg havde ellers holdt anderledes til

Raade. Forøder du Noget, sagde jeg til mig selv, saa har du ogsaa Noget i Forventelse.

Lensmanden udstødte en kort ironisk Latter, hvorpaa han bød Kræmmeren Farvel og vendte tilbage til Skrivebordet.

— Tag mig med Jer! sagde Junkeren til denne, der nærmede sig Døren. Han følte, at han gjorde en slet Figur og tog Anledning af Kræmmerens Afsked til at fjærne sig med ham paa en meget tam Maade, der ikke svarede til hans uforskammede Optræden.

— De er indgaaet med hinanden om Sladderen, sagde han til ham, idet de fulgtes ad ned ad Trapperne, thi dette Kanikedømme — vil I vide, hvad her er sket? — Laboranten har fanget det!

Kræmmeren blev staaende paa Trappen med vidt opspilet Mund og Øje.

— I tror mig ikke, vedblev Junkeren, der var altfor overtydet om at være elsket for sin egen Skyld til at tro, at hans Oplysning kunde forringe hans Værd i Købmandens Øjne og desuden mente, at denne jo dog vilde faa det at vide, — og dog er Intet vissere. Hendes Naade har selv sagt mig det. Sagen er ellers ikke saa sælsom, aldenstund denne højædelige Penneslikker har talt til Bedste for ham, og det kan vel være, at han har gjort det saa meget heller, som det sagtens har været ham

vitterligen, hvad Fortræd han gjorde mig med det Samme . . . Men har jeg saa Aarsag at hade ham?

De vare komne til Springvandet i Midten af Korsgangen, da de pludselig stod overfor Dronningen, der kom ude fra og vilde begive sig ad Tværgangen til Værelserne.

En Smaadreng fulgte hende.

— Søg Høvedsmanden og bed ham komme, sagde hun til denne. Vi drage hjem og vil byde Farvel.

— Hun vil rejse, hviskede Købmanden til sin Ledsager.

Dronningen blev opmærksom paa dem.

— Hvem er den Mand, sagde hun til Junkeren, der nærmede sig ærbødig med Hatten i Haanden.

Junkeren nævnede Kræmmerens Navn.

— Befaler Eders Naade, at han skal komme?

Dronningen tilnikkede ham sit Bifald og Kræmmeren lagde sig næsten næsegrus paa Jorden, idet han nærmede sig hende paa et Vink af Junkeren.

— Er I Søren Puggendorf, saa er det Eder, som har en Dotter, som er syg, sagde Dronningen, som gennem Lensmanden havde hørt tale om disse Gæster og om Anledningen til deres Besøg.

— Om ellers Kærlighed kan kaldes en Sygdom, tilføjede Kræmmeren til Forundring for Junkeren, thi Købmanden havde altid med stor Iver nægtet, at hun var forelsket i Flemløse, naar Spørgsmaalet om hendes Følelser for denne havde været paa Tale mellem Junkeren og ham; han frygtede for at Junkeren skulde bringes til at opgive hende naar han oplystes om, at hun nærede alvorlige Følelser for Rivalen.

— Hvad? Syg? Og syg af Kærlighed? Til hvem? hviskede Junkeren ham i Øret og vilde umærkelig drage ham lidt til Side for at faa Svar paa sit Spørgsmaal.

Men Købmanden vilde i Øieblikket heller underholde sig med Dronningen.

— Til Eder er det ikke, sagde han i en arrig Tone. Lad mig være i Fred.

Junkeren begyndte at mærke Uraad.

— Hvad vil det sige? Vil I bryde eders Ord?

— Ivar Krabbe! udbrød Dronningen, som lagde Mærke til at de havde et Mellemværende, og fandt Øjeblikket mindre belejligt til dets Drøftelse. Hvad har I med Kræmmeren?

Junkeren bed sig i Læberne og tav; men Kræmmeren, som hurtig udfandt, at det vilde være lettere for ham at give Junkeren Naadestødet medens Dronningen var til Stede og ved sin Nærværelse kunde paabyde ham nogen

Tvang, end naar han blev ene med ham under fire Øjne, tog Ordet og svarede:

— Han kives med mig formedelst jeg vil ikke tvinge hende mod hendes Villie, endog hun har forsagt sig til en Anden, men lade hende vælge selv sin Mand, som hendes Sind og Hjærte kan falde til.

— Ivar Krabbe? Hvad gaar det ham an?

— Eders Naade, oplyste Kræmmeren, han bejler til min Dotter.

— Er det til hende! udbrød Dronningen og lo, hvorpaa hun vendte sig mod Lensmanden, som i det Samme kom ned fra Taarnet.

— Eders Naade vil rejse?

— Vinden er nu gunstig, Vi maa nytte Tiden.

— Jeg maa da skælde paa Vinden, som berøver mig Eders Naades Selskab.

— Vi mener tvertimod, at I maa være Vinden betakket, om det ellers er Tak værd, at en uvidende Person har voldet Eder Sinkelse, thi det er Vinden, som har holdt Os her i fulde tvende Døgn over den Tid Vi havde Orlov. Vi beklager Os ellers ikke over den. . . Men sig Os dog, vor Junker! hvor er den unger Mand, I lovede Os til Ledsagelse? Vil han undervise Os og gøre Os Følgeskab, da er det paa Tide, at han melder sig.

— Har han ikke meldt sig?

— Kuns for at kære over den Skade I har lidt paa eders Anlæg . . . . og som Vi haaber, Ivar Krabbe! at I ikke har forsømt at gøre Høvedsmanden Undskyldning for. Det var det mindste Vederlag, I kunde give ham. Har I gjort ham Undskyldning?

— Nej, Eders Naade, det har jeg ikke, svarede Junkeren, der endnu kogte af Raseri over Kræmmerens Troløshed og var mindre end nogensinde i Stemning til at høre paa Irettesættelser.

— Da haaber Ví dog ikke, at det er eders Ære, som er til Forhindrelse. I hører til Vor Tjeneste. Vi maa svare for hvad I handler.

— Det er ondt at spytte Honning, naar Munden er fuld af Galde, sagde Lensmanden ikke uden Ondskab. Jeg begærer ingen Undskyldning.

— Vi vil da skaane Eder paa Høvedsmandens Forbøn, endog Vi burde være mere stræng, sagde Dronningen, hvorpaa hun lagde sin Arm i Lensmandens og gik ind med ham i et af Værelserne.

— I fik af Riset, som en Skolepog, sagde Købmanden.

— Jeg taler i Dag med min Fætter, Mikkel Vibe, svarede Junkeren og skred stolt forbi ham.

— Et Ord — jeg har i denne Stund fanget Brev fra en Handelsven. Vil I se det?

Kræmmeren fremtog det Brev, hvorom han havde talt til Sybille og legede smilende med det i Haanden.

Junkeren standsede, saae paa ham, snappede og gennemfløj det, kastede det paa Gulvet og ilede rasende bort.

— Jeg har ordenlig ganske ondt af ham, sagde Købmanden til sig selv, idet han ganske rolig tog Brevet op og stak det i sin Lomme.

Efterretningen om de havarerede Varer var falsk. Mikkel Vibe havde været i Forstaaelse med Skipperen og selv opdigtet den for at franarre Kræmmeren Varerne, saa at det var denne, der var bleven taget ved Næsen af sin Kollega og ikke, som han havde forestillet sig, ham, der havde spillet den mere forslagne Mikkel Vibe et Puds.

XIII.

Sommersolhvervsdag.

Medens Dronningens Jomfruer i det Værelse, hvor hun havde begivet sig ind med Lensmanden, stod i Begreb med at indpakke en Overflødighed af Silkeskørter, Fløjelskjoler, perlestukne Huer m. m. i Kister og Skrine og at berede Alt til Afrejsen, havde en af Disciplene, som var udsendt af Lensmanden for at hente Peder Jakobsen, forgæves søgt ham paa de Steder, hvor han plejede at opholde sig, i Laboratorierne, i Taarnene og overalt, hvor han med nogen Rimelighed kunde findes.

Købmanden, som var bleven staaende udenfor den Dør, hvor igennem Dronningen var forsvunden, uden hverken at turde træde indenfor eller at kunne bekvemme sig til at gaa, eftersom et Glimt af Naadens Sol endnu kunde komme til at skinne paa ham, naar den gik op og hun kom ud igen, — mærkede, at der var Uro i Lejren. Nogle løb hist, Andre her,

Nogle til højre, Andre til venstre, indtil endelig En, efter først at have betænkt sig lidt ligesom uvis om, hvad han skulde gøre, aabnede Døren til Dronningens Værelse og gik ind.

— Hvad er paa Færde! spurgte Kræmmeren Hushovmesteren, som kom i det Samme og meldte, at der var indpakket og at Vinden var gunstig.

— Peder Jakobsen er borte og Jomfruen er endnu ikke kommet tilbage.

I det Samme gik Døren til Dronningens Værelse op og denne kom selv ud tilligemed Lensmanden og den Discipel, som var gaaet ind for at melde, hvad der var sket.

— En Fisker fra Landskrone har set ham for hartad en Time siden gaa i en Baad og sejle ad Skaane til i Selskab med en Jomfru, sagde Disciplen.

— Med min Dotter! skreg Købmanden og slog sig for Panden.

— Eders Dotter! gentog Dronningen forbavset.

— Ja — ja, min Dotter, som jeg har været saa ubetænkt at lade gaa ud paa egen Haand, uagtet jeg var tilforn advaret og heller burde have passet paa hende! . . . Il! Løb! Sæt efter dem! sagde han til Disciplene og Tjenerne, som vare stimlede sammen, og om I

henter dem ind, saa sig, at Alt skal være glemt og tilgivet, naar de kuns vil komme tilbage . . . Jeg skal give Eder Drikkepenge for god Tidende.

Man ilede til Stranden for at sætte efter de Flygtende og Lensmanden gik selv med for ved sin Nærværelse at opmuntre til skyndsom Handling.

Dronningen, hvis Nysgerrighed var bleven vakt, tog Kræmmeren ind med sig paa Værelset for at udspørge ham.

Hun havde fra forskællige Sider hørt om hver især af de to unge Mennesker, at de vare forelskede, uden at hun dog paa nogen af Siderne vidste i hvem; nu erfarede hun, at de bare Kærlighed til hinanden indbyrdes.

— Jeg har maa vel ske nok kastet dem nogle smaa Sten i Vejen, sagde Kræmmeren, men hvem kunde tænke, at Elskoven var saa stærk? Havde jeg vidst det, havde jeg ikke været saa haard, endog han var kuns en fattig studiosus.

Det var visselig ingen stor Kunst at trøste, thi dels var det klart, at de Elskende nok vendte tilbage, saa snart de fik Vished om, at de kun havde Tilgivelse i Vente, dels var Grunden til Misfornøjelsen med Forbindelsen jo i sig selv hævet ved Forandringen i Peder Jakobsens Vilkaar, hvorom Kræmmeren alt

forud havde faaet Underretning. Ikke des mindre følte han sig overtydet om, at Ingen kunde have trøstet ham saa godt ved denne Lejlighed, som Dronningen, idet hun nu efter bedste Evne søgte at kvæge hans fortvivlede Hjærte, og maaske havde han Ret; thi det er utroligt, hvad saadan en fornem Trøster formaar. Saameget er i det mindste vist, at Købmanden følte sig *saa* trøstet, at han regnede sin Hegira fra denne Dag og ofte i senere Aar talte for fuldt Alvor om den fortrolige Fod, han stod paa med Landets Dronning.

En Timestid var forløben, da Lensmanden kom ned fra Taarnet og meldte, at de Flygtende vare paa Tilbagevejen; noget efter kom en Discipel og sagde, at de vare landede og i Anmarsch, endelig kom de selv.

Købmanden vilde strax fare frem og overvælde sin Datter med Bebrejdelser, men blev holdt tilbage af Dronningen.

Peder Jakobsen blev staaende og saae sig om, uvis om, til hvem han skulde henvende Ordet.

— Kom kuns nærmere og forklar Os dette, sagde Dronningen og vinkede ham hen foran Stolen, hvor hun sad. Vi har gjort Eder Tilbud, hvorfor har I forsmaaet det? Os synes, at I burde have taget derimod, om ikke af anden Aarsag, saa for at kunne berømme Eder

deraf for denne Mand og prøve først, om ikke Vor Gunst, som Vi havde tilsagt Eder, kunde bevæget ham til Eftergivelse, forinden I tog Eder selv til Rette og bortførte hans Dotter.

— Eders Naade! sagde det unge Menneske, hvorledes det er tilgaaet, at denne Dag, som tilforn har bragt mig idel Ulykke, med dens Tilbagevenden i Dag har bragt mig idel Lykke, det veed jeg ikke. Om de himmelske Raadførere ere blevne trætte af at forfølge mig, om de ligesom de jordiske have et aabent Hjærte for Medynk, om Sinds- og Huskifte raader i hin øvre Verden ligesom her, saa at hvad der i Dag besluttes i Morgen igen overgives, eller om endelig min Modgangs Stjærne efter at have naaet Zenith nejer sig uvilkaarlig mod sin Nedgang og taber sin onde Magt og Influens, *hvorledes* Forandringen er sket — mig er det en mørk Rune. Jeg ser kun, at en Forandring er sket, en lyksalig Forandring, thi denne Lykke, der tilbødes mig, som jeg tilforn ej vovede at modtage af Frygt for denne Dag, den modtager jeg nu, da denne Frygt med Gud den Almægtiges Bistand for evig skal være forsvunden af mit Hjærte.

Han fortalte nu, at Vinden, som havde begunstiget hans og den unge Piges Flugt, var sprunget om i Øst inden de med deres Baad vare naaede den skaanske Kyst og havde

drevet dem tilbage til Hveen, hvor Dronningens Sendebud strax ved Landstigningen havde overrakt ham det kongelige Gavebrev, som friede ham fra enhver Bekymring for Fremtiden.

Derpaa vilde han kaste sig for hendes Fødder.

— Tak Os ikke! udbrød Dronningen og rejste sig. Det er Høvedsmanden, som for at forskænke til Eder, har givet Afkald paa en Gunst, der var tilsagt ham selv.

Peder Jakobsen kunde for Overraskelse ikke fremføre et Ord.

— Nu fatter jeg først hvad I mente, sagde han endelig, idet han saae paa sin Herre og Mester, den Gang I talte til mig om en Anden, I vilde offre Eder for . . . Men kan jeg berøve Videnskaben den Hjælpeskat, der behøves til dens Forfremmelse? Kan jeg tage imod en saadan Gave og nyde en Lykke, som er købt paa disse Arbejders Bekostning?

— Hvorfor har Eders Naade sagt ham det? sagde Lensmanden og saae bebrejdende paa Dronningen.

Men denne smilte og vinkede en Smaadreng til sig, som frembar et Skrin.

— Kongen, min allernaadigste Herre, vil vederlægge Eder denne Gavmildhed, sagde hun, og give Eder et andet Tegn paa sin

Gunst. Det er Elefantens Ordens-Tegn og Kæde. Bær det tillige til Amindelse om Os og Vor Tak.

Lensmanden knælte ned foran Dronningen, som hængte Ordenskæden om hans Hals. Købmanden stod med aaben Mund og betragtede Scenen.

— Og nu, da I har angret eders Haardhed, sagde Dronningen til denne, saa vil Vi med eders Tilladelse forene disse Tvende.

Kræmmeren tilkændegav sit Samtykke under mange Buk og Skrabud.

— Denne Ære er overordenlig, tænkte han, men min Drøm gik kuns til Hælvten i Opfyldelse. Vel saae jeg Hendes Naade uddele Hæderstegnet, livagtig som i min Drøm — jeg sagde nok, der var nogen vis Kundskab i den — men det var ikke mig, det var Hovedsmanden, som fik det.

— Min gode Jomfru, sagde Dronningen til Sybille, som frygtsom var bleven staaende ved Døren. Vi forfare Begge den samme Kunst, hvorvel vor Begavelse derudi sagtens kun er ringe, i Syndelighed naar vi skal tale derom blandt lærde Folk, som haver Aarsag at smile ad vor Uvidenhed, naar vi er stoltest. Vil I derfor som Vi, da give Vi Eder en Mester.

Sybille fremstammede nogle Ord.

Dronningen lagde hendes Haand i Flemløses og sagde:

— Til denne Pagt maa gode Stjærner smile, thi den blev sluttet i Uranias egen Borg.

Mester Anders kom for at tage Afsked. Han vilde benytte den gunstige Vind til at sejle til Sjælland. Da Kræmmeren hørte, at han vilde leje en Fiskerbaad, var han saa opmærksom at tilbyde ham Plads i sin, et Arrangement, der dog blev saaledes forandret ved Dronningens Mellemkomst, at Historiografen fik Plads i en af de kongelige Baade og Peder Jakobsen, for ej at skilles fra sin Elskede, kom til at følge med Kræmmeren.

Lensmanden bragte en Ridsepen, og Dronningen skrev paa en Tavle i Muren sit Valgsprog: *Gud forlader ej Sine.*

Derpaa drak man Afskedsbægeret, iførte sig Rejsetøjet og begav sig efter Dronningens Ønske til Fods ad Stranden til, ledsaget af hele Slottets Besætning. Om det saa var Dværgen, saa styrkede han sig med nogle Drag af Læderflasken og luntede bagefter.

En stor Del af Øens Folk stimlede sammen for at se det stadselige Optog og beundrede i ærbødig Frastand de mange prægtige Dragter, Herrernes Strudsfjer — Preben Krags, der ragede tolv Tommer op over alle de Andres, tiltrak sig en særdeles Opmærksom-

hed — Damernes Pelsværk og Drabanternes Sølvhattebaand og blinkende Hellebarder. Det var Dronningen en Tilfredsstillelse mellem Tilskuerne at bemærke den misfornøjede Bonde, thi deraf sluttede hun, at det ikke vilde komme til Proces, men at Uvejret, som Dagen forud havde truet med at bryde løs mellem ham og Lensmanden for denne Gang var drevet over.

— Er vi kvit, Flemlosius? spurgte Lensmanden sin Discipel. Denne svarede ved at trykke sin elskede Lærers Haand.

Dronningen tog Afsked med sin Vært; man steg i Baadene og snart udbredte de hvide Sejl som Maager deres Vinger og fløj over det blaa Vand. Man vinkede Farvel ude fra Søen, Hovederne paa Strandkanten blottedes og Hattene svingedes i Luften.

Saaledes endte Dronning Sofies mindeværdige Besøg paa Hveen.

Lensmanden havde følt sig smigret deraf og tilbragt nogle fornøjelige Dage. Men Larmen og Adspredelsen var dog ikke det Liv han søgte. Da han ud paa Aftenen besteg Taarnet og løftede sine Øjne mod de tavse Stjærner, følte han en Glæde ved Ensomheden, der, forstærket ved Modsætningen, efter hans egne Ord var lig den Himmelboerne nyde.

XIV.

Mellem Grave.

Aar vare forløbne — de *onde Stjærner* havde sejret.

Frederik den Anden, Tyges utrættelige og varme Beskytter, var død paa *Antvorskov* Slot, og den nye Regering viste snart sin Utilbøjelighed til at træde i den gamles Fodspor. Man berøvede ham efterhaanden alle de Indtægter, som vare ham tillagte af den afdøde Konges Naade paa ubestemt Tid og kunde opsiges uden Varsel. Han skrev til Kantsleren *Kristian Friis* til Borreby angaaende et vigtigt Len, som var blevet ham frataget og formentlig tilgodehavende Penge til Vedligeholdelsen af de astronomiske Indretninger paa Hveen, men fik til Svar, at det var ikke Kongens Lejlighed at lade gøre Bekostning af Skatkammeret til Instrumenternes Vedligeholdelse og med Hensyn til Lenet, at det var umuligt at lade ham beholde det, da Indtægterne be-

høvedes andetsteds. Af de Pensioner, som saaledes berøvedes ham, bleve nogle senere tillagte Kantsleren selv, saa det synes, som denne hans formentlige Ven har været en af hans virksomste Fjender. Om derimod den i andre Henseender saa retskafne og dygtige *Kristoffer Valkendorf*, der i Almindelighed nævnes som hans Uven, virkelig har staaet i noget slet Forhold til ham, er uvist. Den bekændte Historie om et Fjendskab mellem dem, som skulde være opstaaet ved, at Valkendorf under et Besøg paa Uranienborg havde sparket til en Hund, som tilhørte Lensmanden og derfor være bleven overøst med Uartigheder af denne, synes idetmindste upaalidelig. idet det endog er tvivlsomt, om Valkendorf var med paa Hveen da Kristian den Fjerde besøgte ham der, ved hvilken Lejlighed Historien skulde have tildraget sig.

Efter at Tyge, tvungen af Omstændighederne. havde taget Ophold paa sin Gaard i Kjøbenhavn, søgte hans Forfølgere, som det var lykkedes at fordrive ham fra Hveen, endnu at forbitre ham med nye Krænkelser. Man beskyldte ham for at have ført et ukristeligt Levned. og Præsten paa Hveen blev sat under Tiltale og forvist med Kongens Ugunst, fordi han ikke havde paamindet ham om at bivaane Gudstjenesten og nyde Sakramentet. Man

opmuntrede Bønderne paa Øen til at benytte sig af hans slette Stilling til Regeringen og indgive Klager over ham. Under Foregivende af at undersøge, hvorvidt der laa noget Sandt til Grund for et Rygte, som var udspredt, at Bønderne paa Hveen havde gjort Skade paa hans Instrumenter, som vare blevne der tilbage, blev nogle Personer sendte dertil med Ordre til at indgive Erklæring derom, og denne, som paafulgte, gik ud paa, at Instrumenterne vare til aldeles ingen Nytte. Det blev ham forbudt ved Byfogden at fortsætte sine Observationer fra Taarnet paa Volden og at anstille kemiske Forsøg i sin Gaard, ja, Forfølgelserne gik saa vidt, at man udsatte nogle Personer paa at fornærme ham og Præsten paa Hveen, som han havde taget under sin Beskyttelse, og da han søgte at faa Ret over de Paagældende, blev det vedkommende Dommer forbudt at dømme i Sagen.

Saamange Krænkelser kunde nu vistnok ikke paaføres ham uden nogen Foranledning fra hans Side. Uden at lægge nogen videre Vægt paa *Keplers* Dom om ham, at Tyge var en Mand, med hvem Ingen kunde leve uden at udsætte sig for de største Fornærmelser, da disse hver for sig udmærkede Mænd indtoge saa forskællige Standpunkter, at Rivninger mellem dem næsten maatte være uund-

gaaelige*), fremgaar det af altfor mange andre Omstændigheder til at man kan lukke Øjnene derfor, at Tyge baade ved at vise Hovmod og ved at gøre sig skyldig i Forsømmelser af forskællig Art selv har bidraget til at det kom saa vidt. Frikændes for Skyld kan han ikke.

Men den Skaansel, Storheden kunde have gjort Fordring paa, blev ham ikke vist. Der kunde være Opfordring overfor en Mand af hans Betydning til at se igennem Fingre med Meget, men der er intet Spor af, at noget

---

*) „Alle de Observationer jeg gør paa det kejserlige Observatorium ere Gendrivelser af det tychoniske Verdenssystem og Bekræftelse paa det kopernikanske, hvilket ligesaa meget glæder mig, som det ærgrer Tyge,“ skrev *Kepler* til *Mæstling*, og i et andet Brev til den Samme, beklager han sig over, at han kun med megen Vanskelighed kan aflokke Tyge de allersparsomste Meddelelser angaaende hans Observationer, en Omstændighed, som naturlig forklares af dennes Ærgrelse over at see sit Arbejde anvendt som Bevis for Rigtigheden af det af ham bestridte System. Forøvrigt kan man vanskelig tro Andet, end at Tyge undertiden maa have vaklet i Troen paa sit Standpunkts Rigtighed, især naar ses hen til hans Forhold til Kepler. Og umuligt er det ikke, at hans paa Dødslejet oftere udtalte Ønske om ikke at maatte have levet forgæves, refererer sig hertil. At han ikke des mindre i sine sidste Øjeblikke forsvarede sit Eget, staar idetmindste ikke i nødvendig Strid med hans Karakter.

saadant Hensyn til ham blev taget, hvorimod Raaheden er umiskændelig.

Han forlod sit utaknemmelige Fædreland og rejste først til *Rostock*, hvorfra han skrev et underdanigt Brev til *Kristian den Fjerde* og gjorde Rede for sine Grunde til at drage af Riget. Han havde endnu ikke opgivet Haabet om at blive kaldt tilbage, og havde vistnok ventet sig den bedste Virkning af dette Skridt. Men hans Haab blev skuffet. Efter et haardt og skaanselsløst Brev fra Kongen, som fuldstændig maatte tilintetgøre hans Forhaabninger om atter at komme i Naade ved det danske Hof, rejste han til *Henrik Rantzaus* Slot *Vandsbæk*, hvor han skrev sit bekændte Afskedsdigt til Fædrelandet, som en senere Digter har omdigtet i saa dejlige Vers. Et Tilfælde vilde, at Kongen under et Besøg i Holsten skulde faa dette Digt at se. En Kalender, hvori det var indført, laa opslaaet paa et Sted, hvor Kongen just kom. *Kristian den Fjerde* læste Digtet og blev staaende nogen Tid hensunken i Tanker, men gik derpaa bort uden at sige et Ord eller lade sig mærke med Noget. — Denne lille Begivenhed er af samme Nutidsdigter lagt til Grund for et Skuespil til Heltens Forherligelse.

Endelig modtog den landflygtige Mand

en Ansættelse hos den excentriske Kejser *Rudolf* i Prag. Usikkerheden og Bekymringerne vare derved vel fjærnede, men Kejseren formaaede dog ikke, med al sin Yndest og Gavmildhed, at være det for ham, som *Frederik den Anden* havde været. Til Trods for sin egen Lære, at Astronomen maa være Kosmopolit, kunde Tyge aldrig glemme Fædrelandet. Urolig drog han om fra Sted til Sted. Fra Prag flyttede han — ifølge Sagnet fordrevet af et Kapucinerklosters Klokker — til Slottet *Bénatky*, nogle Mil derfra, og derfra igen efter et Aars Tids Forløb tilbage til Prag, uden nogetsteds at kunne finde den Hvile, han efter de senere Aars Omflakken saa højlig trængte til. Omsider fandt han den. Den 24de October 1601 i hans 55de Aar gjorde Døden pludselig Ende paa hans betydningsfulde Liv.

Tyge Brahe blev bisat i *Teinkirken* med stor Pomp og Pragt i Overværelse af en talrig Menneskemængde, hvoriblandt mange kejserlige Raader og andre fornemme Adelspersoner. I Talen, som holdtes ved Graven af en af hans tidligere Venner, Dr. *Johannes Jessen*, hed det: Mod Fremmede var han venlig, mod Fattige gavmild, i hans Ord var Sandhed og Korthed, i hans Aasyn Alvor, i hans Raad Forstand, i hans Gærninger Lykke. Der var intet Hykleri ved ham, men han sagde

Alting rent ud, hvilket ogsaa var Aarsag til det Had, der af Mange bares til ham. Han var ikke gerrig paa Andet end Tiden; han stræbte at være Andre til Nytte, men Ingen til Skade.

Da hans Hustru, som havde fulgt ham i hans Landflygtighed, nogle Aar efter døde hentæret af Sorg og blev begravet i samme Kirke, lode Arvingerne Graven forsyne med et Monument af rødt Marmor, som endnu findes.

Det var atter Sommersolhvervsdag, da en Baad landede ved Hveens Kyst og to Personer, en Mand og en Kvinde, stege i Land ved Klinterne og gik langsomt over de sandede Banker til det forhenværende Uranienborgs Ruiner.

Den banede Kørevej, som tidligere havde ført til Slottet, var overfuret af Plovjernet, saa at de Fremmede for at finde den nærmeste Vej maatte spørge nogle Bønder, som vare beskæftigede paa Marken med at rive Hø.

Da de havde naaet Maalet for deres Vandring bleve de staaende og saae sig om.

Af Voldene fandtes kun nogle Fragmenter, de dejlige Spaseregange ovenpaa dem vare forsvundne, Træerne fældede og bort-

slæbte, Portene, fra hvis Taarne de gøende Hunde tidligere havde hilst den Indtrædende, forlængst nedbrudte. Inde paa Pladsen, paa det Jordstrøg, hvor den berømte Frugthave havde staaet og hvor herlige Blomsterbede længer inde mod Slottet havde udsendt en bedøvende Duft af Lavendler, Gyldenlak og Roser, groede Tidsler og Nælder, hvoriblandt Faar og Gæs trippede om og søgte deres Føde. Af Bygningen selv, som endnu for faa Aar siden stod i sin Glans med talrige Spir og Tinder stolt hævede mod Himlen, fandtes kun nogle faldefærdige Hvælvinger, afbrudte Taarne og sønderrevne Murbrokker, der syntes at vente Uvejrets Nærmelse. I Vinduesfordybningerne skøde vilde Væxter frem, Kælderen, hvor det kunstige Laboratorium fordum fandtes, var opfyldt af Jord og Grus, og i det sydlige Taarns Stuelejlighed, paa det Sted, hvor den store Globus havde fængslet Dronning Sofies Blikke, voxte nu en Hyldebusk, i hvis Løv en Irisk fløjtede. Kun den dybe, murede Brønd fandtes endnu. En Pige stod ved den, skyllede Tøj og sang til sit Arbejde.

Tavse og med beklemte Hjærter vandrede de Fremmede om mellem Ruinerne og samlede, omsværmede af Bier og Sommerfugle, snart en Sten med en Indskrift, snart en Metal-

plade eller en anden Genstand, som de omhyggelig gemte.

Efter at have gennemsøgt alle Kroge og Fordybninger, ryddet mangen Grushob til Side og taget med sig, hvad de fandt Opmærksomheden værd, som dog ikke var Meget, thi Enhver førte med sig hvad han lystede og brugte Materialet til Bygninger og Anlæg andetsteds, — gik de ad den ødelagte gamle Slotsalle til Observatoriet Stjærneborg.

Ogsaa her havde Ødelæggelsen sat sine Mærker.

Kupler og Tage vare forsvundne og over de gennembrudte Lofter vare Brædder anbragte for at forhindre Vandet i at strømme ned i de underjordiske Rum, der, forsaavidt de vare til endnu, gjorde Tjeneste som Opbevaringssted for Markredskaber.

De traadte ind i det gamle Arbejdsværelse.

Den fremmede Mand aabnede en Dør til en af Krypterne for at skaffe Lys, medens hans Ledsagerinde satte sig paa en gammel Havebænk, der stod henslængt mellem det Øvrige, og saae sig om i det melankolske Rum.

— Man kunde græde her, udbrød hun, om ikke Sorgen var for tung for Taarer. Skulde man tænke, at vi, som er igen levendes, har vandret under disse Mure. som nu

falder i Grus, da Altingest var Herlighed og Glæde?

— Se! Se! udbrød hendes Ledsager og pegede paa Porfyrpladen over Indgangen, som Ødelæggelsen havde skaanet. Han taler til os fra denne Sten!

Hun saae op og læste Indskriften, som var dannet af lueforgyldte Bogstaver.

Tyge mindede heri om, at han kun med utrolig Umage og Bekostning havde formaaet at tilvejebringe disse Indretninger som her fandtes, og paalagde Efterverdenen som en hellig Pligt, at opbevare det kostbare Arvegods, som han vilde efterlade den, til Fædrelandets Ære og Videnskabens Fremme.

— Hans Haab til Menneskene slog ham fejl, sagde Manden, men naar denne Slægt, som sveg ham falskelig, langt tilforn er Støv, saa tror jeg dog, at den bedste Part af hans Gærning vil endnu bestande og vedvare og skinne for tilkommendes Slægter.

De rejste sig for at gaa, da Damen stødte med Foden mod en Genstand. Hun bukkede sig og tog den op.

— Jeg kænder den! udbrød hun og en Rødme lagde sig over hendes Ansigt. Det er det Fibelbræt, hvoraf jeg lærte den lille Tyge at læse, den Stund hans uforglemmelige Fader havde opdaget vor Elskov ved en Lejlighed,

som visselig skyldtes Stjærnerne, og kom at hente os til vort mindeværdige Møde paa denne Sted, hvor han saa sælsynt igen førte os sammen . . . Af dette skal vor egen lille Tyge lære at læse. —

Peder Jakobsen smilte til sin endnu smukke unge Hustru — det var netop hendes fem og trediveaarige Fødselsdag — lagde sin Arm om hendes Liv og begav sig med hende langsomt tilbage ad Stranden til.

Snart vare de forsvundne.

Solen skinnede over Uranienborg som i gamle Dage, men Alt var stille og øde.

Kun Pigen ved Brønden sang endnu og Fuglen fløjtede i Hyldebusken.